Cana Coaunera Calaohi Jesoso Cocoainanohichuru Afosotooru Ichanohichuru

Afosotooru rai, tururai niha Cana Coauner-aacha letoanaa jerei- Cana Coaunera Suujuene

1-2 Nii nunuhe caje coauneein, niicha ichanohin ichaain, cachaauru relaalu Cana Coaunera Calaohi Jesoso dedeeu cauha cuhane que tiaaojoaaine quene, caa ichei beein, jauriaanejeein laenaunlu, jataain ii belaichaaunna jaunra Teofilo.

Chaen techu dedeeu cauha cuhane ajiniha, rai afosotooru- niicha cocoainaenenuuru cotijiaain raain suujua tenajaerate Cana Coaunera Suujue que acaauruhacha ichanenenu coitucuhin ichacuruhane coina. 3 Ohane baiha jetaote, jenachoonca janoneein cachaneein ecocohin, acaauru rai Cana Coaunera Cojoanonaa que ereereje esinae rauhijiriin oo caje ichanaain enacoauneein ichaohane esenetaauruhane coina.

4 Jaiti Jerosaleeun niicha cocoainaauri afoso-tooru aina nihane bana jetaote:

“Jiaaonriha caa Jerosaleen caje chunijiun cuhichenera. Aitocoaaunne rijijieein inara rai Ofaacha tenaa jerei cohacuche jauriaara,” naain chunijiun cuuru caohateein jetao,

5 “Esinaete rauhijiriin acau que cacha baotisaain cojounacateraaete Joaan. Nete inara chaabana nejein Cana Coaunera Suujue que, baotisaain cojounacatenohineein niha curiquicheeincha,” naain jauriaanejeein acaauru rai beelu jetao Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito nitohanihane coina.

Dedeeu iniha Cana Coaunera Calaohi Jesosone

6 Jesoso aina ita taojiaain neeuru najaaun jetaote:
“Enenena coaiteen jianacoo Isaraeli cocoaicha nichaachene mitareeita Curuaanaa, raotojoeein cana ichao que ichaohacachene coina,” naain bajaauruha niicha cocoainanenuurune jana jetaote:
7 “Nainiheeiche inara nii coitucuhichenera. Chatohanai bana chaainti, nii ichaa cureein Ofata. Leinjiin acaachate nii coitucue niquicha. 8 Nete inara ichoae fauha Ofa Cana Coaunera Suujuene, nii aina itolere ichana naineriquicheein inara netonaicha. Chaente chatohanai que casilanaala, laraajiin itolere Jerosaleen sacutaain, itolere Jodea batane, Samaria batane, naaonjoainuri sacutaainchuru amuhemujueein canu ere beebejiha curiquicheein, itolereneein chauratane sacutaain canu coitucuuruhane coinara,” nae jetao acaauru rai Jesoso.
9 Niritoha acaauru raine jaun jetaote, coarajeeuruhane jana jetao, dede sacari jana nitajeeoriin dedeeu cauha cue Jesoso.
10 Nii jaun jetaote, coaarihurenihane jaun, cuu caaijie cojoaelaauruhane jana jetao, somaratohanai que cajionequiin acaauru rene ecoocure coroatajai anjeraauru

11 Nitohaneein ecocohin jetaote:
“Chanuna dede cojoaelaaichete Calileea co-
coaichacuru. Nii coarajeeichene jana dedeeu
cauha cuhane rijijieeinte, coaiteen turuha ureein
Jesosora,” naaure jetao acaauru rai.

Jodasi coreenraniha Matiasi raauruhane

12 Nii jaun jetaote, nii Oliboneein curuajaain
nenaa ichatane ucuunno neeuru caje cauha
cuure Jerosaleeun, Jesosohacha cocoainaauri
afosotooru, ichuunnejeein le oaraanca metoro
fautaeriin nebetacanaa janonaa bana amuuruha
cachaaurune jerecuruha Jorioocurune
itaanejeein. 13 Inae nii neseeu turuhin jetaote,
ecuunetiin coroatajaain coaranai loreri asaae
sinii aihuruhane jaun jetao, iniha cuure ita
caaijie, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi,
Ferifi, Tomasi, Bartolomee, Mateeo, Arafeeo
calaohi Saantiaao, chaen, Selote naaurunaja-
Simoon, chaen, Saantiaao calaohi- Jodasi,
naaonjoaainunri. 14 Satiin nii afosotooru
jetaote, inetono janonaa bana ita taojiaain,
Cana Coaunera bajae bajaecururejetelu,
Jesoso nejeraauru, chaen neba Mariha, chaen
leeochaauru enecuru, naaonjoaainunri aina.

15 Nii cojoanonaa bananeein jetaote, ita taoji-
aaure lefasha coroata chooncaain nenacaauru-
Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaeraauru.
Nii jana jetaote, acaauru cataaun nichaauraain
jetao, acaauru rai:

16 “Jesocurisito coreniha canejeraauru,
inae Quiricha Inoaensi cuhane laenaerateein
Rabiri que beratihalu Cana Coaunera Suujuene

rijijieein situhanetene. Nii jaunte Jesoso mucuha
cunacaauru aina cue Jodasi, acaauru rai beranu
que. 17 Canacaanu aina nere beranu quete niqui
ranojoineein nelu. Nete nitohaneein ichae.
18 Nii Jodasi jetaote, coretecuruhane jaan coriqui
coreniha atane coretihane jaun jetao, nii baiha
nemarote. Nemarotihane jaun jetao, couturi que
chujujuaain tacaane jaun jetao, nefohitoha rai
surine jaun, jianacoon chatolene cacha suri. 19 Nii
coitucuhinte, nii atane curuaateeure Jerosaleen
cocoaichacuru Areseramaneein. Acaauru ere
cuhane, 'Areserama' naanete, 'Ichana core-
coriqui coreniha ranojoin atane.' naane aite.
20 Cana Coaunera Quiricha Inoaensi- Salmo
cuhanete:

'Rai loreri quete jaole que.

Nihei nasaae ichoai.'
naain laenanohineein ne. Chaen techu:

'Niicha ichaneni neein nenaa

icharaaunu quete enoe

coreenranu que leeocha cacha.'
naain, Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane
laenanohineein ne.

21-22 Nete, cau canacaanu aina neeure- Cana Cu-
ruanaa Jesoso baotisaa Joaanne caje coaauneein-
dedeeu cauha cuhanereein tiaaojoaain-
canacaanu corihaniha amuhemuhenacaauru
cachaauru. Aihana jaun, canacaanu lechoonca
coroatajanu que, chunocoha acaauru caje
enohanete caohachare, canacaanu aina, esinae
rauhijiriin ichanaa Jesosone coaracuruhane jaun,
canacaanu aina beraanu que," nae jetao Fedoro.

23 Nii jaun jetaote, “Barasaba Josto” naain
acaauruhacha curuaatei Jose, Matiasi, naaon-
joainuri, jelai ita rohan tenajaain jetao, niicha
jerei biha acaauru rai Cana Coaunerane coina
jetao:
24-25 “Cana Coaunera, iite saatiin cacha suu-
jua coitucuera neein neeicha. Iite, canacaanu
que nii coitucueratenaa naineeicha. Chariji, caa
coroatajaihuri caje nainere, niicha jereeineein
nosa coreniha cunaa jerena jaaun cunaa coreen-
raniha, iicha teei amihanenaa ichana nainereta,”
naain jetao, Cana Coaunera bajaaure acaauru rai.
26 Niritiin Cana Coaunera bajaauruhane baiha
jetaote, niha ajeri catu, cojunaca siriina jaun,
“Cojunaca siricha mucuerate aca nereeincha,”
naauru jana jetaote, rauhijiriin nii cojunaca aina
nenaa mucue Matiasi. Nii rijieeoritiin jetaote,
lechoonca coroatajaaure Jesocurisito letonocuru,
lechoonca leinjiin neeuruhane baiha.

2

Fauha uha Cana Coaunera Suujuene

1 Jorioocuru beseta Feentecosetesi janonaa
bana nihane jaun jetaote, satiin le laurijieein ita
taojiaain neeure, Cana Coaunera bajaauruhane
coina Jesocurisito esenetaeraauru.
2 Nii jana jetaote, cuu le lorerijieein satiin
codohacooruhana jana, luhecotariin tonijiaain
cujuana rijitiin fauha uhe Cana Coaunera Suujue
dede caje. 3 Nitohaneein tonijiaain fauhin jetaote,
nii satiin- ecu nenacaauru suujueniha neeoritiin,

acaauru bichohe naainetiin, usi lanaro tocoha-
neein lanalanaaonanae. 4 Nii aina jetaote, ne-
jelau nejelaauru, lauri laurichuru caje uhin cuu
turunacaauru cachaauru rai, acaauru ere cuhane
ereeure satiin Jesocurisito esenetaeraauru, ere-
lanaaca Cana Coaunera Suujuene rijijieein.
5 Nii bana jetaote, cuu nii Jerosaleeun turuhin
neeure lauri lauri atane sacutaainchuru
caje unacaauru- Cana Coaunera aitoonjoa
rijijieein ichaonacaauru Jorioocuru, ecu
Feentecosetesi beseta bitoaauruhane coina.
6 Nitohaneein inae acaauru ichoaae fauha Cana
Coaunera Suujuene jana jetaote, tonijiaain
ereeuruha Jesoso esenetaeraaurune jana
jetaote, satiin codoonetoore nii lauri lauri caje
unacaauru cachaauru, acaauru ereeuru cuhane
aitocuruhane aonaain. Nitohaneein jetaote,
suujuanu inaaoritelanaala 7 cojoaelatonajaain:
“Calileea cocoaichacuru nihanatiin, 8 inasiina
cana ere cuhane aitocure aonacaachene
coina. 9 Caute nihacache itolere sacutaain caje
uhinichaachene, Partia batane caje unacaauru,
Media batane caje unacaauru, Elam batane
caje unacaauru, Jodea batane caje unacaauru,
Capadosia batane caje unacaauru, Poonto
batane caje unacaauru, chaen Asia batane caje-
unacaauru, 10 Firijia batane caje unacaauru,
Paanfilia batane caje unacaauru, chaen Egipto
batane caje unacaauru, tajiha Sirene bujua
nenaa Libia batane caje unacaauru. Chaen
techu, cau neeure cana aina Romanocuru
netonai. 11 Acaauru tabaaurute Jorionecure.
Jana leeochaaurute, Jorionecurenihane
saijieein Jorioooneein nerotocure. Chaen techu

cau neeure cana aina Cureta batane caje unacaauru, chaen Arabia batane caje unacaauru, naaonjoaainunri. Nitohaneein araai laurii caje uhacachene saijieeinte, satiin lauri lauri caje uhin nichaachene ereeuru cuhane Cana Coaunera coroaecuruhane jana aonajihancache," naain jetao satiin cojoelatoore.

12 Nitohaneein cojoelatiin jetaote: "Chatohanihana," naain ita caje bajaae bajaaecure satiin.

13 Jana acaauru tabaauru jetaote: "Chaquena ereeure caa ajenacaauru," naain acaauru batocure.

Cachaauru raite ere Fedoro.

14 Nii jaun jetaote, lechoonca leinjiin aina ecu nenacaauru afosotooru aina nichaauraain jetao tonijiaain:

"Aonacuche satiin Jorioocuru. Satiin cau Jerosaleeun neiniquichene raina aitoreeunni coitucuhichene coina. 15 Coatiha aitocohichene jana, aansijiinijin ajeeuruhi caa cachaauruta. Inasiina jaiti janoneniha natiin ajeeurureta. Ena nuna macojiu teejiha enoto natiin, cha caaunna ajeeurure. 16 Nete catohanihane coina, inoaenlu inae aitiin besihalu Cana Coaunera Ere bera inoaensi Joherine rijijieein:

17 'Inara rai quiicha tei janonaa
besautelalaje raina,
satiin chauratane que nenacaauru choae
canu suujue letoareeunnicha.
Nii banate,
quiicha chana jerei coaraain
beebejiha cuururreein canu coreniha,
inara nefoerateeurura.

Enamanaacuru niha natiinte,
acaauru que quiicha coaaratei
coaracururreeincha.
Binaacuru nihanatiinte,
quiicha coaaratei
coaraa cuururreein acaauru sinihura.
18 Nitohaneein inae cutihane banane,
saain canu cachaauru,
enecuru, quichaauru,
naaonjoainuri choae
canu suujue letoareeunni
canu ere beebejeeuruhane coinara.
19 Chaenna, naain dedeeu
jataain cojoaelanaacojoai
coaratiha cureeunnicha.
Jerichanejeeinachu,
chauratane que coaratiha cureeunnicha.
Nii banate ecooca cureein
ichana, usi tabai,
suruaa neeonjoaain,
naaonjoainuri chauratane sacutaaincha.
20 Nii banate conoenereein enotora.
Jana atenete,
ichana tocohanai jana niha cureeincha.
Nitohanihate cureein
inae ichuun nejeeonriha
turu rai niha inara Curuaanaane janara.
Nii cojoanonaa banate,
coasinacaain elunareeincha.
Nerinaain nii caje nichotei cachata.
21 Nete, cairichaaojoaain coaraa
Cana Curuaanaane coina
bajae bajajeein ichaonacaauru,
satiin nii caje nichotiha cuururreeincha.’

naain nere bera inoaensi Joheri que beratihalu
Cana Coaunerane rijijieeinte, inae caa aihane
jana coaraquichera.
22 Aihana jaun, caohachaain rautaain
aitocoaaunne aonacuchena, caa que erete
aonaquichera Isaraeli cocoaichacuru. Satiin
coarajeeichene notaracaete, itolere ichaain
inara notaarate Nasarete cocoaicha- Jesoso
que Cana Coaunera rai letononeein nihane
coitucuhichene coina niquicha. 23 Nete, inae
inoaenlu nitohaneein teeichene coina, niicha
jerei rijijieein ichaa Cana Coaunerane jaun,
inara rai tiha nii terane jana, amaain teeiche
nechu aansai cachaauru raine jaun, coroso que
teein sohin jaaorelu. 24 Nete onaa caje ichatelu
Cana Coaunera, onaa caje colucohin, amuritonaa
nainesiniha onaane jaun. 25 Inoaenlu jaiti caa
chauratane que turueniha Jesocurisitone janate,
aitorichaain Jesosone rijitojoeein:
‘Itolere janonaa banate,
cacorataanereein Cana Curuaanaara.
Aihana jaun,
nerinaain chatohaneein canu terata.
26 Nii jaaunte,
raotojoeein rachoojoeein ne canu suujuara.
Chaen nechu,
chaque casilanaala raotojoeein ichaaon,
27 curu cuhane nitajiha canu jaberecone nainate-
jelanaala,
niheichu
setuha canu jaberecone nainatejenereeinine
jaunra.
28 Iite canu que,

onaa caje ichananaja coaarateeicha.
Nii jaunna,
raotojoeein rachoojoeein nereeunni,'
narichaain Jesoso, Cana Coaunera raine rijitojoeeinte belu curuaanaa inoaensi Rabiri que beratiha Cana Coaunerana jaun.

29 Jesocurisito coreniha canejeraauru, jerecuchene esinae rauhijiriin inara rai aitete aonaquiche. Nii coitucuhichene rijijieeinte, ohalu cana foeratera Rabirine jana, conautecuruhane jaun cau ne rai natanebana. 30 Nete, esinae rauhijiriin rai nere bera inoaensi niha Rabirina jaun, rai nichoala- cana curuaanaa- *Rey* neein tihane coina, rai besihalu Cana Coaunerane jaun, coaara rijijieein coitucuelu- curuaanaa inoaensi Rabiri:

'Ii ichoala ichoalacuru calaohite, Jorioocuru curuaanaa *Rey* niha cureeincha.' naain que coitucueratiha Cana Coaunerane jaun.

31 Nii jaunte, inoaenlu jaiti turueniha Cana Coaunera letono- Mesihasine jana, nota que coaara rijitojoeein:

'Naaonjoaainte, turuha ureeincha. Nihei nitajerinaain rai jaberecota. Niheichu ecu seturinaainta. Oo cajete ichanareein Mesihasicha,' naain caohacha nainejeein jitariin coitucuhana jaun, Jesoso coaara rijitojoeein belu curuaanaa inoaensi Rabiri.

32 Nii jaunna esinae rauhijiriin bihalune rijijieein, canaacaanu netonai, canaacaanu nota que ichanaa Jesosone coaracaanu, ichatiha Cana Coaunerana jaun. 33 Nitohaneein ichateeinte, enacoauneein dedeeu rae Cana Coaunera, rai

raotono nichajai que, aina jiniiquiin nihane coina.
Chaaen techu, nitohaneein dedeeu raain, nii rai
niicha tenaa jerei rai Suujue te. Niite, caa inara
notaracae canaacaanu nainetiin chaluhane jaun,
satiin coaraain aonaquiche. Aihana jaun, inae
laen coitucuhiche raaotojoeein. 34-35 Coatiha Cana
Coaunera ere bera- curuaanaa inoaensi Rabiri,
dedeeu iniha cuhilu. Cana Coaunera Calaohi Je-
sosote iniha cuelu. Nii jaunte,
‘ “Iite satiin Curuaanaa neeicha.
Cau caraaotono nichajai que carohan nelauri-
haau,
ii que nejeratenacaauru amuritohine coina
ichacaaunne reentiaaincha,”
naa Cana Curuaanaa rai Cana Coaunerara,’
naain Jesoso belu Rabiri, beratiha que Cana
Coaunerane jaun.
36 Aihana jaun, satiin Jorioneeichene raina caa
beeun raotojoeein coitucuhichene coina. Nii
coroso que teein inaraacha focoi- inaraacha atinai
Jesosote, satiin Curuaanaa Mesihasineein te Cana
Coaunera,” naa Fedorona jaun jetaote, 37 que suu-
jua rerohecaain, jataaen inaderaain:
“Jesocurisito coreniha canejeraauru, cha chari-
hacaanuta,” naain bajaauruhane jana jetaote:
38 “Cana Coaunera notaracae baaso ichaain,
osa que nesaruhin naosateein, naaonjoaain nee-
ichene jiaaneein, Cana Curuaanaa Jesocurisito
coreniha nebaotisaerateeuche satiinte, inara osa
caje inara mitaain, inara rai- rai Suujue teeine
Cana Coaunerara. 39 Catohaneein tihane coinate,
inoaenlu beratelu Cana Coaunera. Niite ne-
nacaae inara caohachanu neein ne, satiin inara
calaohichuru aina, satiin coriaae nenacaauru

raine maajeein. Satiin niicha cotihacuri raite,
rai Suujue tiha cureein Cana Curuaanaa- Cana
Coaunerara," 40 naain acaauru suujuatiha, nii
cachaauru- baasoneein ichaonacaauru caje mitu-
uruhane coina, Fedorone jaun jetaote, 41 nii niicha
beebejei esenetaain tonoraeraauru jetaote, bao-
tisaain cojounacatenojoineein, Jesoso esenetaer-
aneein neeure, nii bananeein nichata oaraancai
cachaauru.
42 Nii jaun jetaote, satiin rauhijiriin ichaaore,
relanajaauruha nii afosotoorune rijijieein, ita su-
ujua rijitojoeein jiniiquiin ita coroatajaneein, ita
taojiaain ita aina Cana Coaunera bajaain, ita aina
jiniiquiin lenoneein naaonjoaaunre.

*Raotojoeeinte ichaaore Jesocurisito esenetaer-
aauru.*

43 Nii jaun jetaote, satiin cojoaelatoore, itolere
ichaain- cachaauru notaaratiha afosotooru
que Cana Coaunerana jaun. 44 Satiin nii
esenetaeraauru jetaote, ita suujua rijitojoeein
neein, ita rai chaaelai sirichuruhane ita sihure
ita acatiha tacaain. 45 Chaelai acaauruhacha
sirii que necoreteeuruhane nenainetiinete,
ita aina nii core- coriqui teein ita rai leruhin
raaure, raotojoeein latecuruhane rijiinanaain.
46 Cojoanoonetojoeein jetaote ita taojiaaure, ita
taojiaauruhana jaan coloheri- Teenforo asae. Rai
lorerichuru asaae nihanatiin jetaote, ita taojiaain,
ita rai lenone chaluhin lenonecure jiniiquiin,
raotojoeein rachoojoeein 47 Cana Coaunera
coroajeein. Chaen jetao techu, caohachaain
neeuruhane coaracure satiin ecu nenacaauru
cachaauru.

Cojoanoonetojoeeinte, niicha ichoteratecuri tiha acaauru aina, Cana Coaunerane jaun nejeeotejeein sacuure.

3

Nerautaa leinjiin bacosane

1 Nuna macohi choae teejiha enotone jana jetaote, nii ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri Teenforo asae cuure Fedoro, Joaan, naaonjoainuri cuu Cana Coaunera bajaauruhane coina. Jelai rijiu enoto tiaajianaain jetaote, ita taojiaaure satiin Cana Coaunera bajaauruhane coina. 2 Nii jana jetaote, nii Teenforo acuujuaniha ne leinjiin bacosaneein nejanoa caje coaauneein nenaa cacha. Cojoanoonetojoeein jetaote, nii Teenforo acuujua- Caohachajeineein- acaauruhacha curuhateihu amaain teeure, coriqui bajaa ecu enonacaauru cajene coina. 3-4 Nii jana jetaote, enooru coina iniijina cuuruha Fedoro aina Joaanne jana jetaote, acaauru caje coriqui bajae nii bacosa. Nitohaneein coriqui bajaa acaauru caje, nii bacosane jaun jetaote, coarajeein jetao:

5-6 “Aonaaunra,” naa nii bacosa rai Fedorone jana,

“Chaelai teeuruhane coina jecha aite,” naain acaauru coarajihane jana jetaote,

“Nihei nohane canacaanu rai coriqui. Nena quiicha sirii tereeuni icheicha. Nasarete cocoaicha Jesocurisito coreniha, nimichuhin nichaauraain amuunte coaracaara,” 7 naain nii bacosa biji- raotono nichajai que mucuhin michuha Fedorone jana jetaote, nii rijieeoritiin

caohachanainejeein nerautae nii bacosa tijia
aina- rai tajichocuru. 8 Nii jaun jetaote,
nimichuhin nichaauraain, nii ita taojiaauruha
Jorioocuruna jaan loreri Teenforo asae
enoha cue jeluhate jeluhatiin Cana Coaunera
coroaejeein. 9-10 Nitohaneein nimichuhin
nichaauraain amuhin, Cana Coaunera
coroaecane coaraain jetaote, satiin cojoaelatiin
coasichure situuruhane naineein Teenforo
bacuujua- Caohachajeineein- acaauruhacha
curuaateihu lauhequiin coriqui bajaera nihane
coitucuhin.

Teenforo chajeneein nenaa loreri Salomoonneein- acaauruhacha curuaateihu neein ereerejiha Fedorone

11 Nitohaneein jetaote, Fedoro aina Joaan caje
coriaae nalunaa jerene nii bacosa nihane caje
nerautaanaa cacha. Nii jana jetaote, Teenforo
chajeneein nenaa loreri Salomoonneein curua-
jaain nenaa asaae neeuruhane jaun, soroneein
ruhanihajaaintiin cuhin cojoaelatiin coarajeeure
satiin nii cuu nenacaauru cachaauru. 12 Nii jaun
jetaote, acaauru rai:

"Chanuna canacaanu cojoaelatohichete
Isaraeli cocoaichacuru. Coatiha canacaanuhacha
nejeein nihane nerautarihei caa cachata.
Niheichu jataain leeochaauru amurijiriin, Cana
Coaunera ere tonoraeraneein nihacaanune jaun
niheinta," nae Fedoro. 13 Niritiin jetaote:

"Nii cana inoaensihuru- Abaraaun, Isaca,
Jacobo, naaonjoainuri coaunera- Cana
Coaunerate, jataain nelateein nihane coina,
cocoainaain rai letono Jesoso letoaelu. Acate,

nii cocoainanacaihuri rai teeichene jana,
jiaanena jeriha coberanadoro Filatone saijieein,
caohateein jianena jereneeichelu. 14 Nitohaneein
caohachanejesina ichara nihanatiinte, jianena
jeriha Filatone jana, caohateein neeichelu.
Coinanaa, nechu aansai sonajaaineein nenaa
jianeratequichelu. 15 Nitohaneeinte, nii ichaonaa
tera sohin joaerateeichene jana, ichatelu
Cana Coaunera. Canacaanuna, nii ichatiha
Cana Coaunerane coaaraneein nihacaanu.
16 Nii Jesoso corenihate nerautae caa cacha-
inaraacha coitucuicha. Jesosohacha corenihate,
caoachanainejeein nerautae caa cacha inara
notaracaaera," naain jetao:

17 "Acanihane coitucueneeichene jaun,
sohin joaerateeichelu inara curuanaacuru
aina jiniiquine coitucuhanu raotojoeeincha
canejeraauru. 18 Nitohaneein situhin nihanetene.
Inae nere bera inoaensihuru que, 'Naaonjoaaite
cairichaaeriin inae nirijieein cuaajeein
sohin jaoha cuururreeincha,' naain nere
bera inoaensihuru que beratihalu inoaenlu
Cana Coaunerane jaunte, Cana Coaunera ere
nainaane coina, nitohaneein nii inoaenlu-
inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa
jereilu Mesihasi teeichelura. 19 Aihane
jaun, chatohaneein baaso ichaain neeichene,
suujuelanaala jitariin beein, jiaaneein Cana
Coaunera ere tonoraain neeuchete caseteco
coaraquichene rai neeichene caje inara
ichotemiin- Cana Coaunera. 20 Chaen techu
nitohaneein neeichene, nii inoaenlu- inara
coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu-

Mesihasi- Jesoso letoareein nacoauneeincha.
21 Nete jaiti itolere rucuheca Cana Coaunerane
reentiaan, dedeeu niha cureein nere bera
inoaensihuru que, inoaenlu beratiha Cana
Coaunerane tocohaneeincha. 22 Nii quete, cana
inoaensihuru rai:
‘Caa nere beraneein caletohane rijijieeinte,
inara caje nacoauneein rai nere bera letoareein
Cana Coaunerara. Itolere que tonaane, nere
tonoraain neeuchera. 23 Nere tonorana
jeriheichurute, caohachanainejeein nitajiha
cuururreeincha.’ naain belu cana inoaensihuru
rai Moisesa.
24 Caritiinte aitoroaeetoorelu Cana Coaunera
ere bera inoaensi- Samoeri caje coaauneein
satiin nere bera inoaensihuru, catohaneein
turuhane quera. 25 Nii jaun inarate, nii nere bera
inoaensihuru que beratihalu Cana Coaunerane
rijijieein, nii naitoonjoa sirichaneein neeichera.
Chaen techu, inoaenlu cana foeratera inoaensi-
Abaraaun rai:
‘Satiin caa chauratane que nenacaaurune, cao-
hachaain teratiha cureeunni ii nefoerateeuru
coreniha.’ naelu Cana Coaunera, cana foeratera
inoaensi- Abaraaun rai. 26 Niritohane jaunte, oo
caje nii Calaohi ichateein, jauriaanejeein inara
rene letoaelu Cana Coaunera, nii coaraain nee-
ichene, baaso ichaaechajeein neeichene jianeein
neeichene, inara coroatajaneein nihane coinara,”
nae jetao Fedoro, nii cuu nenacaauru cachaauru
rai.

4

Cocoainanacaihuri acatiha neeuruha Fedoro

aina Joaanne

1 Niritiin jaiti cachaauru rai ereereeca
Fedoro aina Joaanne jana jetaote, tajiha turuha
uure saseredotecuru, Teenforo beraihurera-
folisihacuru- curuaanaa, sadoseeocuru,
naaonjoainuri. 2 Turuuruhane jana:
"Coaraanachuinti oo caje ichana nainiha cachana
jaun, oo caje ichanaalu Jesosone. Nii jaunne
esinae rauhijiriin oo caje ichana nainiha cachane
coitucuhacaanu," naain cacha relaauruha Fedoro
aina Joaanne aonajeeuruhana jaun jetaote,
obaaecure sadoseeocuru: "Nihei chunei onaa
ichatera. Nihei Cana Coaunera niha natiin
onaa ichatena nainiheita," naain cachaauru
relaauruhana jaun.

3 Nitohaneein obajeein jetaote, Joaan aina cu-
ruataain Fedoro mucuhin amaain, inae son-
aina nihana jaun, caresero cuhane tenajaain cuu
janoaeratenajaaure.

4 Nii inatiin jetaote, atiin esenetaaure nii cuu
aonajeeurera- arajii cachaauru. Nii jaun jetaote,
ita que jooraain quichaauru nejesina janijiin, sao-
qui oharaancaelalajeein Jesocurisito esenetaer-
aneein neeure, enecuru, canaanaihuru, naaon-
joainuri janijilanaala.

5 Nii cojoanoo jetaote, nii que ita rai ereeuru
coina, Jerosaleeun ita taojiaaure Jorioocuru
curuaanaacuru, satiin acaauru bichauhenaauru,
chaen Cana Coaunera Quiricha Inoaensi que
cacha relaaurera, naaonjoainuri. 6 Chaen
jetao techu, cuu neeure saseredotecuru
curuaanaacuru Anasi, chaen Caifasi, Joaan,
Alejaandoro, satiin nii saseredotecuru

curuaanaacuru araaichuru, naaonjoainuri.
7 Acaauru jetaote, caresero caje rocoeratenajaain,
Fedoro aina Joaan raerateein, acaauru cataaun
tenajaain acaauru rai:

"Cha cocoainanacaineein inara tihane aina
caa aaicheta. Cha corenihata," naain Fedoro
aina Joaan caje bajaauruhane jana jetaote,
8 coroatajaniha Cana Coaunera Suujuene jaun,
cha que casilanaala jetao:

"Aonacuche satiin caraaichuru curuaanaacuru,
satiin Isaraeli cocoaichacuru bichauhenaauru.
9 Nii cunaitenaa rai caohacha ichara coitucunaa
jereein bajaaichene jaaunna, inara rai
berichaanuhincha, coitucuhin neeiche satiine
coinara. 'Nitohaneeinna nerautaa caa cachate.'
naain coitucuhichene jerena caaunra. 10 Satiin
aonajeeichene urichoone berichaanuhin,
satiin Isaraeli cocoaicha neeichene coitucuhin
neeichene coinara. Nii coroso que terateein-
inaraacha sohin- inaraacha joaerateilu Nasarete
cocoaicha Jesocurisito- oo caje Cana Coauneracha
ichatei corenihate, caohachanainejeein cunai
caje nerautaain, caa canaacaanu aina inara
acatiha ne caa cunai caje nerautanaa cachara.
Inae satiin, inara nota que, caohachanainejeein
nerautaane coaraquichera. 11 Caa cacha rautaera-
Jesosote, letoae Cana Coaunera, satiin cacha
coroatajaneraaunu que niqui. Nete, nere
aonana jerelanaala, que jaolequiin neeichera.
12 Acate letoae Cana Coaunera, nabana nitajeein
nihacachene coataara. Nihei chunei, leeocha
cacha tihei Cana Coaunera, caa chauratane
queta. Leinjiin acaachate, chabana nitajenaa
charanejeein nihacache jaanu teraanu que-

letononeein nenaa ne, itolere baaso caje- jianacoo
cana mitaeraanu quera," naa acaauru rai
Fedorona jaun jetaote:
13 "Caaurute, Jesoso aina amuhemujeein nere-
lanacaauru nera. Coatiha jataain cana toco-
haneein, caohatiin- quiricha inaaurera niheita.
Nete jataain coitucuera rijitojoeein, erenaa in-
aaure caa cachaaurura," naaure cojoaelatiin nii
cocoainanacaihuru, cha que casilanaala ereeu-
ruha Fedoro aina Joaanne jaun. 14 Chaen, cuu
acaauru aina, chujuhecoha nii cunai caje ner-
autanaa cachana jaun jetaote, nii chaque tonaain
erenaa nainecurene. 15 Nii jaun jetaote, nii ita tao-
jiaauruhana jaan caje, mitaeratenajaaure. Nito-
haneein, mitaeratenajaain jetaote, cuu nejesina-
jeein, ita cotaicha rijitiin:
16 "Cha charihahacache, caa cachaauru
ainata. Itolere caa Jerosaleeun nenacaauru
cachaaurute, cojoelanaacojoai ichaain, caa
leinjiin cacha rautaauruhane coitucuurera. Nii
que, nainihei, 'Casaje.' naain, irihacacheneta.
17 Coanete, taeneein cuajeein, Jesoso que- cacha
relaauruhane coataa, nii caohatichaachete
jianecurumiin, nabana chunei cacha rai, Jesoso
que ereein neeuruhane coataara," naain jetaote,
18 Fedoro aina Joaan cotijiaain:
"Jiaonriha Jesoso coacuhin que ereerejeein
chunei cacha relaain neeichenera. Nii
jianeechacuchera," naauruha acaauru raine jana
jetaote:
19 "Inara suujua coaracuche jauriaanejeeincha.
Inasiina Cana Coaunera ere tonoraacaanune
jianeein inara ere tonorarihacaanu, Cana

Coaunera ere tonoraacaanune colaihaje
tacaainta. 20 Nainihaacaanu nii que
ereerejihacaanune jianichaanuneta. Inasiina,
canacaanu uricho que- canacaanuhacha aonai,
canacaanuhacha coarai, canacaanuhacha
coitucui, naojoaihunri que cachaauru relanaa
jianerihacaanuta," naain tonoranaacuruha
Fedoroorune jaun jetaote, 21 cacha relaauruhane
caohateein:

"Nenacaen nitohanai ichaain, sacuhichenena,
jelai choae jauhecotojoeriin inara casete-
carichaanuhincha," naaure jetao, acaauru rai
cocoainanacaihuru.

Nitohaneein jetaote, casetecanajaelanaala, nir-
ijieein jianenaacure. Jianenaana jerecuruhi je-
tao niqui. Ne jetaote, nii cacha rautaauruha Fe-
doroorune coaraain, Cana Coaunera coroaecu-
ruha satiin ecu nenacaauru cachaaurune jaun
jetao acaauru jianecure.

22 Nii cojoelanaacojoaain nerautanaa cacha je-
taote, jenachoonca jaanaca amurijiri.

*Cana Coaunera bajaauruha Jesoso esenetaur-
eraauru, acaauru lararajihane coina.*

23 Nitohaneein jianenaacuruhana jaun jetaote,
nii neeuruha acaauru leeochaaurune jaun, tu-
ruha cuure Fedoro aina Joaan. Cuu acaauru
rene turuhin jetaote, "Naaonjoaainte, canacaanu
teeure canacaanu casataain, cana araaichuru
bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru
ainara," naain jitariin, nii acaauru leeochaauru
rai beeuruhane jaun jetaote, 24 cuu jiniiquiin, aon-
ajeeuruhane baiha:

“Cana Coaunera, iite cana janonaa coauneraneein neeicha. Iite cana rai dede, chauratane, cucuana, naaonjoaain coauneraneein neeicha. Iite itolere cautenurijihuru coauneraneein neeicha Cana Coaunera. 25 Iite, ii Suujue que berateein, ii ere bera inoaesi Rabiri que berateein:
‘Chanuna joaereein
rai suujua auhacaain
nererojoecaaure
laurilauri nenacaauru cachaauru.
Chanuna nitohaneein
baasoneein suujua coaracure
inacojoeein cachaauru.
26 Chaen techu
Cana Coaunera amurijiriin nenaa coacuhin,
nii niicha letoai Mesihasi que nejerateeure
cana rai chauratane coaaraneein
que nenacaauru aina *rey*curu.’
naain aitiin berateeilune jaun, niritiin bihalu ii ere bera inoaesi Rabirine rijijieeinte, 27 Romanocuru curuaanaacha tei Jorioocuru curuaanaa Foonsio Filato, Jorioocuru *rey* Erodesi, chaen nejelau atane nenacaauru, chaen Isaraelitaauru, naaonjoainuri, caa neseeu netaojiaain nejerateeure, nii ii jerenohin icharaanu que- ii letono Jesoso- iicha janijii iicha rai Mesihasi ainara. 28 Nitohanihane coina, inae inoaelu coacuhin ichaailune rijijieeinte, aihurera. Nitohaneeinte, aitohine nainaaurera Cana Coaunera.

29 Aihana jaun, enene caje coauneein, canacaanu casataauruhane coaraaine, jelai amuritoheriin canacaanu coroatajaneeuna, cha que casilanaala, cachaauru rai, ii ere

beebejihacaanura, Cana Coaunera. 30 Chaen,
laraajiin itolere ichana nainichaanune jaannu
teeu, canacaanu rai, cunaitenacaauru rautaain,
cojoelanaacojoai ichaain naaonjoacaanune
coina, esinaae rauhijiriin nii ii letono Jesoso
letononeein nihacaanune coaracuruha satiin
cachaaurune coinara," naain jetao jiniiquiin
Cana Coaunera bajaaure.
31 Inae Cana Coaunera bajaauruhane nainaau-
ruhane rijieeoritiin jetaote, nerurujuaa nii ne-
taojiaauruhana jaan jelaiine jana, acaauru suu-
juau neeoritiin, acaauru suujua lararajiae Cana
Coaunera Suujue. Nii aina jetaote, chaque casi-
lanaala, chaque tonajelanaala, satiin cachaauru
notaracaae laraajiin, Cana Coaunera Ere beebe-
jeeure.

Satiin rucuhelete, satiin acaauru raineein ne.

32 Satiin Jesoso esenetaeraauru jetaote, jataain
arajiin ita aina neeuruhane saijieein, ita suujua
rijitojoeein coacuhin jetao, "Coatiha leeinjiin cana
rainuhachanu que, nihei caa canaacha sirii ru-
cuheleta. Satiin cana raineeinte nera." naaure
jetao, satiin, ita rai. Nitohaneein jetaote, satiin
raineein ne nii itolere acaauruhacha sirii.
33 Nitohaneein jetaote, jelai choae jauhecotojo-
eriin, laraajiin, oo caje ichanaa Cana Curuaanaa
Jesosone beebejeeure jetao nii afosotooru, itolere
ichaain, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane
que cachaauru notajaain. Nitohaneein jetaote,
jelai choae jauhecotojoeriin, satiin, acaauru
coroatajane Cana Coaunera. 34 Nii jaun jetaote,
nii chunei leeinjiinejeein, chaque lanaain
neeurene. Tabaauru atane sirichaauru, tabaauru

loreri sirichaauru, naaonjoainuri jetao, que
necoreteein, 35 nii afosotooru rai uhaain
niicha raauri coriqui teeure, latecuruhane
rijiinanaain acaauru rai leruuruhane coina.
36 Coaraaunachuinti jetao, nii acaauru jana nenaa
Lebita- Joseneein curuajaain nenaa- Chifere
cobena que nejanohanaa- Berenabeeneein
afosotooruhacha curuaatei. "Berenabeen"
naanete, "suujua nunaera" nae. 37 Nii
cacha jetaote, atane sirihana jaun jetao, que
necoreteein, coreniha coriqui raain jetao, jitaain
nii coriqui tee, afosotooru rai.

5

Osa que nesaruhin, nohaneeuruha Ananihasi, Safira, naaonjoaihunrine

1 Nejetaote acaauru aina ne leeocha cacha-
Ananihasineein curuajai, rai comasai Safira aina.
Aca jetaote, nii comasai aina leeinjiin atane que
necoreteein, 2 ita suujua rijitojoeein leruhin rai
core raain, esi rijijieein jitariin amaera rijitiin:
"Nocoa coriqui," naain afosotooru rai teeure. 3 Nii
jana jetaote,

"Ananihasi, chanuna ishuujua cuhane enoha
Moconajaerane rijitojoeein, Cana Coaunera Su-
ujue rai nohanena jereei leruhin coriqui raain.
4 Nihei chunei ichei, 'Caa atane que necoreteeura,'
naain ereein neita. Nitohaneein, eletoaera que
necoretenaa lanaalate, icheineein niha satiin
coriquine maajeein inatiin, leruhin raain noha-
neeicha. Nii atane necoreteeina jaan, coatiaa
nejelau raineein nihein. Nii jaunte niqui, satiin,
coriquine maajeein icheineein nera. Chanuna

nitohanai ichana coacuhin ichaai. ‘Canacaanu-
acha jecha coritaai,’ naai jerihane niqui. Nete,
Cana Coaunera notaracaae canacaanu coritaai,”
naa Ananihasi rai Fedorone jaun jetaote, 5 cuu
aonajeeorihane baiha, tocojoaain tacaain, inae
cuu ohe Ananihasi. Nii coaraain jetaote, satiin nii
coasichure banetojoelanaala nii ecu neein coara-
jeeurera cachaauru. 6 Nii jana jetaote, tajiha
nichuuntaain coaraain, rai jabereco conajaain
amaain conautiha cuure cachaauru.

7 Nii baiha jetaote, nichata oraai cuhane, tajiha
turuhin enoha uhe nii onaa Ananihasi autana
Safira: “Naaonjoaara,” naain coitucuelanaala,
caohachanaenetojoeein. 8 Nii jana jetaote:

“Esinaena rauhijiriin, nii beeichene jeeoneei
coreneein, inara rai atane que necoreteeiche,”
naain bajaa Fedorone jana jetaote:

“Ejeen. Nii bihacaanune jeeonejeeine, necoreti-
hacaanuchera,” naane jana jetaote:

9 “Chanuna ita suujua rijitojoeein, Cana
Coaunera notaracaae canacaanu coritaquiche.
Nota tajiha uujueeuruhache ii sinijera amaain,
conauteraauru cachaauruchera. Inae itonaai
amaaururichaainchera,” naa Fedorone
rijieeoritiin jetaote, 10 Fedoro tijia asaae
tocojoaain tacaain, cuu ohe nii ene. Nii jana
jetaote, rai lana conautecuruhane caje turuhin,
enoha cuuruha nii cachaaurune jana, inae
oha nii enene jaun, rai jabereco amaain, rai
lana rohan teein conautecure. 11 Nii jaun
jetaote, banetojoelanaala coasichure nii satiin
Jesoso esenetaeraauru, satiin nii nitohanihane
coitucuurerane maajeein.

Afosotooru aina cuaain, itolere cojoaelanaaco-joai ichaain cachaauru notaaratiha Cana Coauner-ane

12 Nii afosotooru aina cuaain jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoaihunri rautaerateein, itolere icharateein cacha notaarate Cana Coaunera. Nii bana jetaote, nii Teenforo chajeneein nenaa Salomoonneein curuajai asaae ita taojianajaaocure afosotooru, satiin Jesocurisito esenetaeraauru, naojoainunri. 13 Nejetaote, nii chunei acaauru aina netaojiana jerecurene casi caun, jataain belainaacuruha natiin. 14 Nejetaote, arajiin cachaauru enecuru netonaine maajeein Cana Curuaanaa esenetajeein nejeeotejeeure. 15 Nii jana jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru mitaacoaain, cacha situnajaun bero auhaniha teeure, nela choae, rai rori choae, naaojoaain, tabaauru que neconaa Fedoro beraerane, nerautaauruhane coina. 16 Chaen nii Jerosaleeun rohan nenacaauru- neseeuru nenacaauru cachaauru netonai nihanatiin jetaote, tajiha turuha uure itolere cunai caun cunaitenacaauru, itolere coitucuchuhi cairichanojoineein ichaonacaauru, naaonjoainuri uhaain. Niichuru jetaote, rai cunai caje rautanaacuruhane, jataain raotojoeein satiin nerautaaure.

Afosotooru que nejerateeuruha cocoainanacai-hunrine

17-18 Nii jaun jetaote, itolere cacha, acaauru belaihana jaun, nechu jataain necoelai caun, nii afosotooru mucuhin amaain, caresero cuhane tenajaaure nii saseredotecuru curuaanaa aina,

nii oo caje cacha ichatena nainiha Cana Coauner-
ane esenetaaichuru- sadoseeocuru. 19 Nii jana
jetaote, janotiin caresero bacuujua joracaain,
acaauru mitae Cana Coaunera letono- anjera.
20 Nitohaneein mitanajaain jetaote:

"Naain Teenforo cuhane enohin, cacha
cataaun nichaauraain, cachaaru rai beebejeein,
caa Ena- Cana Coauneraacha Tei Ichaonaa
beebejeeuchera," naain jetao, letoanajae Cana
Coaunera letono anjera. Nii jaun jetaote, mituhin
cuhin, 21 janohetiin nii Teenforo asaae enohin,
beebejeein cachaauru relaaure.

Nii nainiha jetaote, saseredotecuru curuaanaa,
chaen acaauru aina nenacaauru, naaonjoaihunri,
satiin- acaauru bichauhenaauru cotihacure, ne-
taojiaauruhane coina. Nitohaneein, ita taojiaain
jetaote, nii afosotooru raerateeure, caresero caje.
22 Nii jana jetaote, turuhin nii caresero joracaain
coaracuruha nii acaauru letonocuru- folisihacu-
rune jana, nii leeinjiinejeein, cuu neeurene. Nii
jaun jetaote, letoanajaaurera rai, biha cuure.
23 Turuhin jetao te:

"Caohatiin funojoineein, acuujua
naineeinchuru soondarooru que caohatiin
beraichaain nihanatiinte, joracaain coaracaa-
nune jana, neeurene leeinjiinejeeincha," naain
beeuruhane jaun jetaote:

24 "Nitohaneeuruhane, chachaainti ichaa cuu-
rureein nirijieein taeneein cuaajeeinta," naaure,
satiin saseredotecuru curuaanaa, saain Teenforo
beraichacuru- folisihacuru curuaanaa, jataain
nelateein nenacaauru saseredotecuru, naaon-
joaihunrine jana jetaote, 25 tajiha turuhin:

“Nota Teenforo cuhanete, cachaauru relaa neeure caresero cuhane inaraacha enoanojoihurura,” naain, acaauru rai beenajae leeinjiin cacha.

26 Nii jaun jetaote, nii rijieeoritiin cuhin, rai folisihacuru amaain, ranajaa cue folisihacuru curuaanaa. Nitohaneein cuhin jetaote, inae erunajaain, acaauru uhae, chatohaneein cunaain dadanajaelanaala cunaain, chatohaneein tenajaauruhane, ajeri que bodoosinajaauruha cachaaurune coataa. 27 Nitohaneein, turuanajaain jetaote, Jorioocuru curuaanaacuru, saseredotecuru curuaanaa, naaonjoaihunri acatiha tenajaain jetao:

28 “Inae inara rai, nii cacha que, cachaauru relaaichene coataa aitiin, caohatihacaanulura. Nii saijieeinte, enanetojoeein, nii jianena jereneeichera. Cha ichaquiche, nii que cacha relaainta. Inae itolereneein Jerosaleeun sacutaain, nii que cachaauru relaaichera. Chaentechu, canacaanu que, ohalu nii cachane ujuaitena jerequichera,” naa acaauru rai, saseredotecuru curuaanaane jana jetaote:

29 “Cacha ere tonoracaanune choae jauhecotojoeriin jataain Cana Coaunera ere tonoraacaanune jaunna aihacaanura. 30 Nii cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate, nii coroso que teein, inaraacha sohi inaraacha joailu- Jesoso ichatelura. 31 Nitohaneein jaurihaanejeein, oo caje ichateeinte, raotono nichajai que lauriaain, nii Jesoso cocoainae, itolere curuaanaa nihane coina, Cana Coaunerara. Chaen, itolere baaso caje- cacha mitaeraaunu quene

maajeeinte, te Cana Coaunera, Isaraeli
cocoaichacuru coroatajaneraaunu que, itolere
baaso ichaechajeein neeuruhane jianeein
neeuruhane, acaauru que suujua acatena nainiha
Cana Coaunerane coinara. 32 Canacaanuna, nii
coitucuhin, coaaraneein, que ereerejihacaanu.
Chaen, nii nere tonoraain naitoonjoan
icharaauru rai, Cana Coauneraacha tei Cana
Coaunera Suujue netonoaite, canacaanu que nii
coaaratera," naain tonoranaacure, Fedoro aina,
leeochaauru afosotooru.
33 Niritiin, tonoranaacuruhane jaun jetaote,
obajeein, acaauru sohin, acaauru jaonaa jere-
cure. 34 Nii jana jetaote, nii cocoainacaihunri aina
cuu ne leeinjiin fariseeo Camalieli. Aca jetaote,
Cana Coaunera Quiricha Inoaesi coitucueraneein,
acaentonai cocoainanacaineein, jataain suujua
acatecuruha itolere cachaaurune jaan ne. Nii
jetaote, nimichuhin nichaauraain, basiinjiin afos-
otooru mitaerate, aerene. 35 Nitohaneein, inae
mituuruhane jana jetaote:
"Aonacuche, satiin- Isaraeli cocoaichacuru.
Caohachaain necohalajiin aihuchera.
Nijiaonriha, joaenreein coitucuera lanaala,
chatohaneein caa cachaauru terateein
neeichene. 36 Aihalu Teeodane coaucuchenaainti.
Coaracuchenachuhinti, leesajei que niqui, 'Aca
jete, jataain itolere amurijiriin nelateineeinera.'
naane jaun niqui, esenetaain sacuuruha jena
fashai cachaaurune. Nii jana, sohin jaooruhane
jaun, ita caje riaaneein, jianecuruhalu-
sacuureraauruneta. 37 Coaraaunachuinti, itolere
sacutaain nenacaauru cachaauru janiichatiha
Romanocuru curuaanaane bana, coaiteen

Romanocuru aina nejeratiha leeinjiin- Calileea
cocoaicha- Jodasine jana, jerichanejeein,
acaaentonoai sohin jaooruhane jaun, rai
sacuurera netonoain, ita caje rihaaneein,
jianecuruhaluneta. 38 Nii rijijieeintechu,
Cana Coaunera letononeein aihureniha caa
cachaaurune, raajenihane jianiha cuururreeinte,
rerohecanacaaururreta. 39 Aihana jaun,
Cana Coaunera letononeein aihuruhane
jana, acaauru aina nejerateein, acaauru
rerohecaaichenete, Cana Coaunera aina netonai
nejerateriquicheeincha. Aihana jaun, coaa
Cana Coaunera aina nejeratenaa amunena
coaucachera," naa Camalieline jaun jetaote, nere
tonoraaure.
40 Nitohaneein nere tonoraain jetaote, rauji-
aain nii afosotooru cotijiaain bisichatenajaain,
"Nijiaonriha nenacae Jesoso que cacha relaain
neeichenera," naain jetao, cacha relaauruhane
caohateein, jianenaacure. 41 Nitohaneein jia-
nenaacuruhane jaun jetaote, nii cocoainanacai-
hunru notaracaae raotojoeein rachoojoeein, je-
lai caje cauha cuure, bisiinajaain mainajeein,
acaauru necoejechanuuruha, Jesoso coreniha,
Cana Coaunera notaracaaene jaun. 42 Nii atiin je-
taote, jianelanaala cojoanoonetojoeein, nii acaau-
ruhacha cohajei Mesihasi niha Jesosone bee-
bejeein, cacha relaaure, Teenforo asaae, loreri
naineeine maajeein.

6

*Caainsineein acaauru coroatajaneraaunu teeu-
ruhane*

1 Nitohaneein jetaote, nii bana nenacaen
nejeeontejeein cuujueein, arajiin nefaaure
Jesocurisito esenetaeraauru cachaauru. Nii jaun
jetaote, nererojoecaaure nii Curieco ere cuhane
erenacaauru- Jorioocuru, nii Ebereeo ere cuhane
erenacaauru que. Nitohaneein, nererojoecaain
jetaote:

"Chanuna lenone chaluuruhane, inara
aina nenacaauru autanaauru rai teeuruhane
fautaerihanaain, canacaanu aina nenacaauru
autanaauru rai quinacai teeure chaluurerata,"
naaure Ebereeo ere cuhane- erenacaauru
rai. 2 Nii jaun jetaote, jitariin, nii Jesocurisito
esenetaeraauru taojiaaure nii lechoonca
coroatajai Cana Coaunera letonocuru-
afosotooru. Nitohaneein, taojianajaain jetaote,
acaauru rai:

"Coatia caohacharihei, Cana Coaunera ere
beebejihacaanune jiaaneein, cacha rai lenone
teeurera beraichaneein nihacaanuneta. 3 Aihana
jaun, canejeraauru, caaunsine cacha- itolere
coitucuurera- Cana Coaunera Suujue que
suujuequiin nenacaauru, inara caje, chariji
chaainti esinaae rauhijiriin nitohanai ichana
nainaeraaurune, niichuru janijiin beeuchene,
canacaanu, acaauru rai amihanenaa tihacaanu,
jelai teein, nii coaaraneein neeuruhane coinara.
4 Canacaanuna laen, satiin rai, Cana Coaunera
bajaebajajeein, Cana Coaunera ere beebejeein
sacurichaanuhicha," naauruhane jana jetaote,
5 satiin, ita suujua rijitojoeein jerecure.

Nitohaneein, jereein jetaote, Jesocurisito
ere esentaain- Cana Coaunera Suujue que
suujuequiin nenaa Eseteba, chaen Ferifi,

Poroocoro, Nicanori, Timoon, Paramenasi,
chaen leeinjiin cacha- Antioquiha caje nenaa-
Joriooneein nerotona- Nicolasi, naaonjoainuri
janijiin raaure. 6 Nitohaneein janijiin ranajaain
jetaote, tajiha turuanajaa uure nii neeuruha
afosotoorune jaaun. Nii jana jetaote, acaauru
couturi choae biji merecaain, Cana Coaunera
bajaaure, acaauru cocoainaa Cana Coaunerane
coina.
7 Nii aina, itolere sacutaain riaaneein,
Cana Coaunera ere beebejeeuruhana jaun
jetaote, nenacaen jelai choae jauhecotojo-
eriin, Jerosaleeun, jataain nejeeonteeure
Jesocurisito esenetaeraauru cachaauru. Arajii
saseredotecuru- Joriooneein nenacaauru niha
natiinte, Jesocurisito esenetaaure.

Eseteba mucuuruhane

8 Nii Eseteba jetaote, coroatajaniha Cana
Coaunerane jaun, itolere que laraajiin,
itolere cunaitenacaauru rautaain, itolere
ichaain cachaauru notajae. 9 Nii jaun
jetaote, Cairichaerinojoineein Neeuruhane
Caje Mitanojoihuru neein curuajai sinacoca
nenacaauru- Sirene caje, Alejaandiria caje,
Silisia caje, Asia caje, naaojoainuri caje
unacaauru tabaauru jetao, Eseteba aina, ita
cotaicha rijitocure. 10 Ne jetaote amuritonaa
nainesihurene, Eseteba suujuatiha Cana
Coaunera Suujuene que laraajiin irihana jaun.
11 Nii coreniha obajeein jetaote, tabaauru
coretecure, nechu joaereein caje rocohin,
irijiaain:

“Baasoneein Moisesa que ereein, Cana Coaunera netonai quete erera,” naain acaauru aina coulurujueeuruha, nechu joaenreeine coina. 12 Nii jaun jetaote, niritii beeuruhana jaun, Eseteba que nejerateein, codoonetiin Eseteba mucuure- satiin cuu nenacaauru, satiin- nii Cana Coaunera Quiricha inoaesi-coitucuurera, satiin- acaauru bichauhenaauru, naaonjoainuri. Nitohaneein mucuhin jetaote, tararaain amaain, acaauru curuaanaacuru rai teeure, nii rucuhecuruhane coina. 13 Nii choae tacaain jetaotechu, nohaneein acaauru aina colurujueraanu que- casaje cachaauru arihuruhana jaun:

“Canacaanu netonaina chuhisi, aonajenajaao-caanura. Inetono janona bana te, ‘Chaque jete nelatere cana rai Teenforo. Chaque jete nelatere cana rai- Moisesa aitoonjoa- Moisesa ere. 14 Nii Nasarete cocoaicha Jesoso jete, cana rai Teenforo chamuhitiinjien jaohaje cureeinjien. Nii ichoae tacaain jete, cana rai Moisesa aitoonjoa, cana ichao corereeinjien.’ nanajaaonca chuhisicha,” naauruha nii cocoainanacaihuri rai, nii casajeeu-rune jaun, 15 nii Eseteba coarajeeuruha- saain-nii cuu nenacaauru- cocoinanacaihuri, satiin- nii cuu nenacaauru- cachaaurune maajeeine jana je-taote, Cana Coaunera letono anjera nomeri toco-haneein necore satiin rai nomeri.

7

Jabereco coreniha iriha Esetebane

1 Nii jaun jetaote: “Esinaaena rauhijiriin, ii que
erenaaniha,” naain Eseteba caje bajaa- sasere-
dotecuru curuaanaane jana jetao:
2 “Aonacuche canejeraauru, satiin
ichauhenaauruna, nii que rauhijiriin aitete,
aonaquichera.
Jaiti Araaun ichaoha cueniha cana foeratera
inoaesi Abaraaunne ajiniha jetaote, Mesepotamia
batane nihane jana, rene ecocohin: 3 ‘Caa ii
atane jiaaneein, satiin ii araichuru ratiriin, ichei
quiicha coaarateeni atane que ichaonihura.’ naa
Cana Coaunera, Abaraaun raine jaun jetaote,
4 Caldea atane caje mituhin, naain nejelau
ataneu- Araaun neein curuajaihu ichaoha
cuelu Abaraaun. Nii baiha jetaote, inae oha rai
inacane jana, caa ena nihacachene jaan atane
que Abaraaun letoae jetao- Cana Coaunera
niqui. 5 Ne jetaote, nihei aansijineeiniji, rai
atane tenelu Cana Coaunera. Ne jetaote, nii
caaniha jetao: ‘Ohine baihate, ii calaohichuru rai,
chichoalacuru rai, naaonjoainuri rai niha cureein
atanera. Chaen coroatajajeein nefaaururihaain ii
nefoerateeuruta.’ nae Cana Coaunera, Abaraaun
rai. Nii bana, jaiti neniha leeinjiinejeein
Abaraaun rai- canaanai inatiin jetaote, Abaraaun
rai nirite Cana Coaunera.
6 Niritiin jetaote, Abaraaun rai: ‘Jauriaane-
jeeinte, jena fasha jaanacaneein, eroraqui
nejelau atane que ichaoha cuurureein,
belainohine lanaala, nechu caseteco rijijieein
ii nefoerateeurura. 7 Nena, nii acaauru
cairichaerichaauru cachaauru casetecaain, jelai
caje Isaraelitacuru rocoerateein, nii caitoonjoa-

acaauru que banihateein- quiicha rucujuei
atane que teratenajareeunni, acaauru que
banijiaain atane que ichaohin, quere tonoraain
ichaooruhane coinara.' nae Cana Coaunera,
caa nihacachene jaan atane que. 8 Chaen techu
esinaae rauhijiriin, Abaraaun rai aitohane
coujounacanu que: 'Quichaneein nejanoha
ichei canaanaine, jaberoco cari jiununuerateein
saerateeura.' naa Cana Coaunerana jaun,
nejanoaa rai calaohi Isacane jana jetao, fosa
janoneein nejanoha baiha catiaain jetao, coriha
cari jiununuerateein saerate Abaraaun. Nii jaun
jetaote, jerichanejeein rai calaohi Jacobo icharate
Isaca. Jerichanejeein jetaotechu, nii lechoonca
coroatajai rai calaohichuru Isaraelitaauru
foerateranuuru icharate Jacobo.

9 Nii Jacobo calaohichuru jetaote, cana
inoaesihurune. Acaauru jetaote, nii acaauru
ocoala Jose que nererojoecaain, que necoreteeure
Egiptoo cunacaauru- cachaauru rai, Egiptoo
amaain, que necoreteeuruha Egipto cocoaicha
raine coina, nechu jataain nocoelai caun cotaiha.
Nejetaote, atiin nii jana, Jose coroatajane Cana
Coaunera, itolere necairichanaa caje mitaain.
10 Nitohaneein jetaote, itolere necairichaanaa
caje mitaain, coroatajaniha Cana Coaunerana
jaun, itolere coitucuha Josene coaraa Egipto
curuaanaa Faraaonna jaun: 'Acate, caque
jauriineein- itolere coaraneein- itolere
curuaanaa neein- nerora rijijieein nihane
caohachaera.' naain, coberenadoro neein nii
Jose cocoainae jetao Faraaon. Nii jaun jetaote,
itolere- Faraaoncha sirii erora rijijieein, itolere

atane curuaanaa neein coberenadoro neein nelu
jetao Jose.

11 Nii baiha jetaote, carajaaojoaain catiaain,
necairichaaurelu satiin cana inoaesihuru,
caohachanainejeein neniha quinacai, Canaaun,
nii Egiptoo nihanatiina jaun. Itolere caa cana
atane sacutaain, niheilu chunijihun quinacai
arihuruha cana inoaesihuru- cana fojiaraaurune
jaanu. 12 Nejetaote, nii bana Egipto curuaanaa
rai niha tiricone coitucuuriin, rai calaohichuru-
cana inoaesihuru letoae Jacobo, Egiptoo tirico
coretiha cuuruhane coina. Nii tirico coretiha
cuuru que jetaote, jauriaanejeein, Egiptoo
cunaa nunueteeurelu- cana inoaesihuru. 13 Nii
baiha, coroata saain cuuruhane cuhane jetao
te: 'Inara caje- nenaa neeine neeunra.' naain
nihanacuru que, necoitucuerate Jose. Niritohane
jaun jetaote: 'Acaauru caje nenaa neeina
nihate,' naain Jose coitucue Egipto curuaanaa-
Faraaon. 14 Nitohaneein jetaote, nii baiha
neeoriin, acaauru inaca- Jacobo raerate, jitariin
calaohichuru aina curuataain, satiin Egiptoo,
cuuruhane coina, raeratenajae, rai nejeraauru
que Jose. Itolere neein, caaunsichoonca
saoquii- nenacaauru naraaichuru raerate jetao.
15 Nitohaneein jetaote, Egiptoo ichaoha cuelu
jetao Jacobo. Cuu neein jetaote, ohelu. Chaen
jetaotechu, cuu oorelu nii calaohichuru, cana
inoaesihuru netonai. 16 Nii baiha carajaain
neein jetaote, nii Egipto caje mituurelu cana
inoaesihuru ichohalacuru- Isaraelitaauru.
Nitohaneein mituhin jetaote, nii acaauru rinaja-
Jacobo bucuuru rocohin amaain, Siqueeun,

Amoro calaohichuru caje- Abaraauncha coretei-
atane que rai bucuuru amaain rucuhecurelu.

17 Nii baiha carajaaojoaain catiaain jetaote,
inae Abaraaun rai jinateein, Isaraelitaauru
rai- atane tenaa jeriha Cana Coaunerane
cataiinaaecane jana, inae arajiin nefaaecure-
Isaraelitaauru Egiptoo. 18 Nii bana jetaote
enoelu, Jose coitucuelanaala nenaa- *Rey*,
Egipto curuaanaa- nihane coina. 19 Nii *Rey*
jetaote, cana inoaesihuru- Isaraelitaauru
coritaain cairichaain, acaauru bereecuru-
ena nejanoanacaauru- quicha cojoaajihuru
joaerate, nabana arajiin nefaauruhane, Egipto
cocoaichacuru que nejerateeuruhane coataa,
necohalaai caun.

20 Nii bana jetaote, nejanoaelu Moisesa. Nii
nejanohaa Moisesane jana jetaote, jataain
belaain coaraelu Cana Coaunera. Nii jana
jetaote, nichata atejeeincha sirichurelu
asinojoineein rai fojiaraauru. 21 Nii baiha
jetaote, acaauru bereecuru- quicha cojoaajihuru
jaohacoaauruhane coina, aitoha- nii Egiptoo
curuaanaana jaun jetao, nemuri auhania,
caohachajeein curuteein, nii Moisesa jiaanecure-
rai fojiaraauru. Nitohaneein, curuteriin nemuri
auhaniha teeuruhane jana jetaote, coaraain
raain, rai beree rijijieein- nii Moisesa fojiae- nii
curuaanaa- Faraaon cacunu. 22 Nitohanihana
jaunte, Egipto cocoaichacuru rijijieein,
acaauruhacha coitucui coitucuhin, acaauru
relanojoineein, leeinjiin cacha mijiaaineein, nere
que, nichanaa, naaonjoainunru que laraajiin
nelu Moisesa.

23 Ninitohaneein jetaote, inae jena choonca
jaanacaanihane jana, naraaichuru Isaraelitaauru
rene, turuha cue Moisesa. 24 Nii jana jetaote, cuu
leeinjiin- Isaraelita sohajiha- Egipto cocoaichane
coaraain niqui, nii naraai Isaraelita cocoaeratiha,
nii Egipto cocoaicha sohin joae- Moisesa, 25 nii
caje nainaain: ‘Caate, letoae Cana Coaunera, cana
coroatajaneraanu quera, naaururichaain jecha,
nii naraaichuru Isaraelitaauru.’ naain. Nete cao-
hacha naenetohecure.
26 Nii cojoanoo jetaote, ita sohajeeuruha
coroatajai Isaraelitaaurune jana, runajaain:
‘Chanute nejesinajeein ita sohicheta,’ nae niqui
Moisesa, nere tonoraa jerenajaain. 27-28 Nejetaote:
‘Chate, nii coaaranu que chenoaain, canacaanu
curuaanaanu que eletoaeta. Raca, Egipto
cocoaicha ichaaine tocohaneein inoonte, casohin
cajaonaa jereeita.’ naain cotaain, Moisesa
saruhite nii eleeocha sohajera Isaraelita.

29 Niritiin saruhitohane jaun jetaote, jelai caje
sorohin, Madiaaun batane cuhin ichaoha cuelu
Moisesa. Nitohaneein jetaote, ucuae sorohin,
coroatajaain quicha cojoaajineein canaanai
siriin, nejelau ataneu nenacaauru aina, ecu
ichoaelu Moisesa.
30 Nii baiha, jena choonca jaanacai baiha
jetaote, cacha areroo- desiereto cataaun-
ichatane ucuuno- Sinaaineein curuajai rohan,
chujuhecoha Moisesane jana jetao, iihane-
ecu chujuhequi- enuha laaojoiri cacaaerii.
Nii jana jetaote, nii enuha laaojoiri iihaneei
cataaun ecooca leeinjiin aanjerana jaun jetao,
31 cojoaelatiin coarajeein, caohachaain rautaain

coaraane coina, rohan nichuuntaaoriin coaraa
Moisesane jana jetaote:
32 ‘Canuna, ii inoaesihuru Coaunera- Inara
Coaunera neein neeunra. Canuna, ii inoaesihuru-
Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri-
Coaunera neein neeunra.’ naane jana jetao,
coaaneenetojoelanaala coasiha nesoonetiin
rijijijianiha Moisesane jana jetaote:
33 ‘Nii ii safato rocoora. Canu turuna jaan ni-
hana jaun, nainiheei nii ii safato ruhacaain caae-
lai shaaoquineta. 34 Naain, Egiptoote, inaderaain
necairichanaa caun chanaaure canu cachaau-
rura. Nii jaunna, coaracaauna jaun, cau faaun,
nii caje jianacoo tenajaanune coinara. Nii jaunna,
eletoareeuni Egiptoo, jelai caje canu cachaauru
rocoeraanuquera.’ nae Cana Coaunera, Moisesa
rai.
35 Jauriha nejeein Moisesa batohin: ‘Chaate,
canacaanu curuaanaa nuque, ii cocoainaain,
nii coaaranuque eletoaeta.’ naauruhalu natiin
jetaote, esinaae rauijiriin letono aanjera
que Moisesa letoaerate Cana Coaunera, nii
enuha laaojoiri- iihanei cataaun ecocohin
cocoainaain, nii cairichaeriinajaauruha Egipto
cocoaichacurune caje Isaraelitaauru rocoeranu
que.
36 Nii jaun jetaote, nii Moisesa, Egipto caje
cana inoaesihuru rocoera nelu jetao, nii atane
que, itolere ichaain cachaauru notajaain. Nii
Egipto rohan nenaa Cucuana Lanajaijihu jetaote,
nii rai biji achune tochataain jetao, aiha berone
rijijieein, nii cucuana tabai jacoraain, acaterate,
jera jaooruha Isaraelitaaurune coina. Chaen

cacha areroo- desieretoo jenachoonca jaanaca-
neein, itolere acaune maajeein ecoteein, itol-
ere ichaaechajeein, cachaauru notaarejetelu je-
tao Moisesa.

37 Nii Moisesa jetaote: 'Leeinjiin inara ca-
jete, ecooca cureein caa caletohane rijijieein
Cana Coaunera letononeein rai nere beraneein
neenicha.' naain belu cana inoaesihuru Isaraeli-
taauru rai. 38 Nii Moisesatechu, cacha areroo
desieretoo nasaae nedaauruha cana inoaesihuru
Isaraelitaaurune jana, jelai nii ichatane ucuuno-
Sinaain ichoae ucuun iniin, Cana Coaunera letono
aanjera aina erelu. Nitohaneeinte, aanjera caje,
nii cana rai Ichaonaa Tera Erenaa raain telu, cana
inoaesihuru rai, cana rai beeuruhane coina.

39 Nitohaneein, nii raane coina, nii ichatane
ucuuno que, siichoha Moisesane tonohana
jetaote, renaatonorae lanaala, Egiptoo cauha
cunaa jerecurelu jetao cana inoaesihuru
Isaraelitaauru. 40 Nitohaneein jetaote, acaauru
rai saseredote inoaesi- Aaroon rai: 'Cha
que chaainti nerurujuae, Egipto batane caje
canacaanu rocohin, canacaanu uhaeralu-
Moisesata. Nii jaunna, canacaanu rai, ecaantooru
rijijieein chosichuru ichaaine jerichaanu, cana
coroatajanecuruhane coinara.' naauruhana jaun
jetaote, 41 jeriha Aaroone jaun, baca calaohi
rijijieein ecaanto ichacure. Nii rai nihane
jetaote, lenone sohin teeure, Cana Coaunera
rai ichacuruhane rijijieein. Nitohaneein
jetaote, acaauru biji que ichanohin- ecaanto-
chosi rai, lenone nihane sohin teein, beseta
bitoaera tocohaneein ichaain, ecaanto- chosi
coroaecure. 42 Nii coaraane jaun jetaote,

acaauru aina obajeein, coroatajanenaacane jiaane Cana Coaunera, acaauru chosichuru niha acaauruhacha bei- dedeu nenacaauru, enoto, atene, arasijie, naaonjoainunruhacha coroaecuruhane coina. Nitohanihane jaun jetaote, nere bera inoaesihuru que aitiin laenaerateein:

‘Isaraelitaauru:
coatia carai, nii jenachoonca
jaanacaneein, cacha areroo- desieretoo neeich-
ene bana,
carai lenone sohin nihane
terejetoheeicheluta.
43 Nete, acaihanejeein biji que
cachaauru ichanohin inara chosi
niha- inaraacha bei- Moloco raiichate,
lenone nihane sohesojoeein, terejetocoichelura.
Chaen, Refaan neein curuajai
inara raajenihane inara chanaa-
inara chosi neein inaraacha bei- arasijie,
naaonjoai raaichate terejetocoichelura.
Nii jaunna, inara atane caje inara rocohin,
naain Babiloniaun bujuaau inara sitareeun-
nicha.’

naain, nii ajiniha bihalu Cana Coaunerana jaun, nii rijitojoeein laenacurelu nere bera inoaesihuru.

44 Nitohaneein nere tonoraelanaala, que jaolecooruhane saijieein jetaote, Moisesa que coaarateein jetao, canii cari caje nenaa loreri Taberenacolo icharate Cana Coaunera, nii cacha arero- desieretoo amuhemuhecuruhane jaaunru, acaauru jiniichaain, nii Taberenacolo amaauruhane coina. Nii taberenacolo jetaote,

acaauru rai telu Cana Coaunera, ‘Naaojoaainte
cana aina ne- Cana Coaunerara.’ naain itolere
bana coaucuruhane coina. Nii asaaete, nii ajeri
que teein- laenanohineein nenaa Cana Coaunera
Ere rucuhecure jetao. 45 Nii Taberenacolo
jetaote, inae oha Moisesane baiha carajaain
neein, uhaaurelu nii Moisesa coreenraniha
nenaa Josoe aina cunacaauru- cana inoaesihuru.
Nitohaneein jetaote, nii acaauru rai Cana
Coauneraacha tenaa jerei- atane que nenacaauru
aina, sonohanaque nichaauraain, acaauru
amuritoorelu, acaauru caje nii atane raauruhane
coina coroatajanenaaca Cana Coaunerana jaun.
Nitohanihalu jetao, enoha curuaanaa inoaesi
Rabirinereein tiaaojoaain.

46 Nii Rabiri coroatajaniha, itolere que Cana
Coaunerane jaun jetaote, turuha cana foerat-
era Jacobo Curuaanaa- Cana Coaunerane jaannu
que Teenforo ichana jerelu niqui. 47 Ne jetaote,
icharatiha Rabirine caohatiha Cana Coauner-
ana jaun ichaenelu. Nii janate, inae oha Ra-
birine baiha jetao, nii Teenforo icharatelu nii
calaohi Salomoon, Cana Coaunera turunajaanu
que. 48 Coatiha niqui, cacha ichanohineein ne-
naa loreri Teenforo asaae ichaohi niqui Cana
Coaunera. Nitohanihane jaunte, rai nere bera
inoaesihuru que beratihalu Cana Coaunerane
jaun, nii aitoroatihane rijitojoeein:

49 ‘Caa dedete, canu nelaurihana jaan ne. Jana
chauratanete, catiha rorine.

Chaen techu, chatohanai lorerina ichacurure, cuu
nebetacaanune coina.

50 Tana, canu, caa itolere coaunaain nihanulune
coitucuuruhaneta,' naa Cana Coaunerara."
naain beeurelu rai nere bera inoaesihuru.
51 "Nete, leeocha Cana Coaunera coitucuuruhi
rijijieein, nere tonorana jereneeichene
jaun, urichosae rijijieein neeiche, aohana
jereneeichene jaun. Aiha, inara inoaesihurune
rijijieeinte, inara suujuatenaa jeriha, Cana
Coaunera Suujuene jana, aina nejerateein,
aohana jereneeichera. 52 Satiin inara
inoaesihurute, Cana Coaunera Ere bera
inoaesihuru cairichaaeriin, sohin jaoorurejetelu.
Jerichanejeein techu, nii turunaalu- cana
coroatajaneraanu que Cana Coaunera letono
turu beebejeeurerane maajeein, sohin jaoorelu
nii inara inoaesihuru. Nii esinaae rauhijiriin,
beeuruhane rijijieein turuhane janate, que
nererojoecaain, nere aohana jerelanaala,
colurujueein, sohin joaerateein neeincheluinara netonai. 53 Inara inoaesihurutejian niqui,
laenanohineein Cana Coaunera Ere raaurelu,
laenarateein letono aanjera que, teratiha acaauru
rai, Cana Coaunerane jaun. Nete tonorana
jerecurenelu inara inoaesihuru. Nii inara netonai
nihanatiin, tonorana jereneeichera," nae jetao
acaauru rai Eseteba.

Eseteba sohin jaooruhane

54 Niritoha acaauru rai Esetebane jaun je-
taote, obajeein, corajeein nujuae cari calaaure.
55 Nejetaote, Cana Coaunera Suujue suujuateno-
joineein, najabaracaain dede coaraa Esetebane
jana jetao, nejoracaa dedene jaun jetao, Cana

Coaunera coarae. Nitohaneein coaraane jana jetaote, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque Cana Coaunera Calaohi Jesoso. 56 Nii jaun jetaote:

"Coaracuchejian inara netonai. Nota, nejoracaa dedene jana, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque nii canaacha cohajeilu- Cacha Calaohineein nenaa Jesosora," naa acaauru rai Esetebane jana jetaote, 57 nuricho mucuutaain aohana jerelanaala, nujuaae soaisohaain, codoonetiin mucuure. 58 Nitohaneein mucuhin jetaote, nii nese caje naain amaain, acaauru cajione buuri rocohin jetao, leeinjiin cacha- Saoroneein curuajai que nii acaauru cajione buuri beraichateein jetao, ajeri que Eseteba bodoosiin sohin atinaaurenii coulurujueracuru. 59 Nitohaneein, ajeri que bodoosijieeuruhane jana jetaote:

"Canu Curuaanaa Jesoso, cacorataaneeun. Casuujue raaura," naain Jesoso bajae Eseteba, rai suujue raane coina.

60 Niritohane baiha, semotorohaain auhaquiin:

"Canu Curuaanaa, jiaonriha catohaneein caeteein, naosateeuruhane ujuaiteei acaauru quenera," naain inae ohe Eseteba.

8

1 Nitohaneein, Eseteba sohin jaooruhane jana jetaote, rautatelu nii Saoro.

Jesocurisito ranojoihunru rerohecaa Saorone

Nii bana caje coauneein nunuheteein jetaote, satiin, Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina nejerateein, cairichaaerihure Jerosaleeun. Nii jaun jetaote, ita caje riaaneein, Jerosaleen

caje soroore satiin Jesoso esenetaeraauru, Jodea
batane sacutaain, satiin, Samaria batane sa-
cutaainchuru cuhin soroore. Jana, nii afoso-
tooruhacha jetaote, nii Jerosaleeun nedaaure.
2 Nitohaneein Eseteba atinaauruhane
jana jetaote, mainajeein coisiin conautecure
caohachaain rai suujua coaraain ichaonacaauru
cachaauru tabaauru.
3 Nii nainiha jetaote, Jesoso esenetaain-
tonoraeraauru rerohecaain, lorerichuru
naineein enohin, enecuru aina curuataain-
quichaauru tararaain amaain, caresero cuhane
teratenajaain, cairichanajae Saoro.

Jesoso beebejeeuruha Samariaune

4 Nitohaneein, rerohecanajaauruhana jaun,
nii Jerosaleen caje soronacaauru jetaote,
turuuruna jaunru naineein, jianacoo osa caje-
cana mitaeraneein niha- Cana Coaunera Calaohi-
Jesosone beebejeeure. 5 Nii jana, leinjiin
acaauru caje nenaa- Ferifi jetaote, nii Samaria
batane que leeochaauru nese amurijiriin nenaa
nese tabaihu cuhin jetao, inae cuu turuhin,
cuu nenacaauru rai, Cana Coaunera Calaohi-
Jesocurisito beebeje. 6 Nitohaneein cuu turuhin
Jesocurisito beebejiha Ferifine jana jetaote, satiin
netaojiaain, niicha beebejei rautatiin aonajeeure-
cachaauru, chaen itolere cunaitenacaauru
rautaane coaracuruhana jaun. 7 Nitohaneein
jetaote, rai suujue cuhane coitucuchuichuru
sirichuruha tabaaurune, acaauru caje sitaane,
auhaauhaquiin, acaauru caje amuure nii
coitucuchuhichuru. Chaen jihuronacaauru
nihanatiin jetaotechu, rautaain, bacosacuru

nihanatiin- rautaa Ferifine jaun jetao, 8 neebana
nitohanai coaracuruha, nii neseeuna jaun,
cojoaelatiin coarajeein, rachoojoeeure- satiin
nii nere aonaa turunacaauru cachaauru.

9 Nii jana jetaote, cuu ne- leeinjiin cacha-
Simoon neein niicha curuaateeuri- benane. Aca
jetaote, batohi aina, Samaria cocoaichacuru cori-
taae jetao, “Aca jete, itolere cacha amurijiriin, itol-
ere que, jataain nelateeineein ne,” naain esene-
taauruha cachaaurune coina. 10 Nitohanihane
jaun jetaote, cocoainanacaihuri nihanatiin, cori-
taa, rai batohi ainana jaun, rautatiin esene-
taain, aonacuruhane jaun: “Caa cachate, Cana
Coaunera letono nera,” naaure jetao, nii Simoon
que, satiin cachaauru, cocoainanacaihuri, naaon-
joaihunri.

11 Nitohaneein jetaote, enanecoriin que
airijiin esenetaain tonoraaure, rai batohi aina,
acaauru coritaana jaun. 12 Nete, nii saijieein
Ferificha beebejei- Cana Coaunera Cojoanonaa,
Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoaain
esenetaauruhana jaun, quichaauru, enecuru,
naaonjoaihunru- nebaotisaerateeure. 13 Nii
jaun jetaote, nii- benane- Simoon netonai,
esenetaain nebautisaerateein, Ferifi corihaniha
amuhemujue, itolere ichaain cojoelanaacojoai
ichaa Ferifine coaraana jaun, cojoelatiin.

14 Nitohaneein, inae Cana Coaunera
beratenojoin esenetaain, tonoraauruha-
Samaria cocoaichacurune coitucuhin jetaote,
acaauru rene, Fedoro, Joaan, naaonjoaihunri
letoaaure- afosotooru- Jerosaleeun nenacaauru,
nii Samaria nenacaauru coaraa cuuruhane

coina. 15 Nitohaneein, letoanajaauruhana
jaun cuhin jetaote, acaauru rene turuhin, nii
Jesocurisito esenetaain- tonoraeraauru rai, Cana
Coaunera bajaaure, acaauru coroatajaneein,
rai Suujue letoaa Cana Coaunerane coina,
16 jaiti leeinjiinejeein- acaauru caje nenaa
ichoae fauheniha- Cana Coaunera Suujuene
jaun, raujiaaincha- Jesocurisito corenihacha-
baotisaain cojounacatenohineeincha,
neeuruhana jaun. 17 Nii jaun jetaote, acaauru
couturi ichoae, biji meracaain Cana Coaunera
bajaauruha- Fedoro aina Joaanne jana jetao,
tajiha, acaauru ichoae fauha uhe, Cana Coaunera
Suujue. Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera
Suujue rauure- Samaria nenacaauru- Jesocurisito
esenetaeraauru- cachaauru.
18 Nitohaneein, acaauru ichoae, biji meracaain,
Cana Coaunera bajaauruha afosotoorune jana,
fauha uha, acaauru ichoae, Cana Coaunera Suu-
juene coarajihana jaun jetaote:
19 “Carai netonai, nitohanai teeuchena, inara
corete coriqui quete, chunicoa- cacha ichoae ni-
hanatiin, cacoi meracaain, Cana Coaunera bajaa-
nune, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coinara,”
naa acaauru rai Simoonne jana jetaote:
20 “Coaraain, nii ichoriqui aina jiniiquiin nita-
jeeura. Inacojoeein chachu, ‘Coriqui que jecha,
coretenacaine Cana Coauneraacha tenojoin,’ naai
chachu inacojoeeincha. 21 Esinaae rauhijiriin,
esenetaain nere tonoraeneeine jaunte, ichei nii
tenaa nainene Cana Coaunerara. 22 Nii ishu-
ujua baaso jiaaneein, Cana Coaunera bajaaute,
ichei suujua acatena nainihane, suujua acatemiin

Cana Coaunerara. 23 Jataainte, banejelanaala
necoelaain, osa tabai que nesaruhi rauhineeri-
lanaalara," naa Fedorona jaun jetao te:
24 "Atiin carai, Cana Coaunera bajaauche, nii
aitohine tocohaneein, chatohaneein caeteein
niha Cana Coaunerane coataara," nae jetao, nii
benane- Simoon, Fedoro rai.
25 Nitohaneein, nii Samaria neseeu, Cana
Coaunera Ere beebejeeuruhane baiha jetaote, nii
Samaria batane sacutaain nenacaauru- neseeuru
cuhe cujeein, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito
que Erenaa Caohati beebejeeuruane baiha jetao,
Jerosaleeun cauha cuure Fedoro, Joaan, Ferifi,
naaonjoaihunri.

*Ferifi aina, ita que tacaauruha Etiopiha co-
coaichane*

26 Nii baiha jetaote, rai letono aanjera que Ferifi
letoaerateein:
"Chajaain nimichuhin enoto mitu uuri-
cana raotono nichajai jeloon cuhin, naain
Jerosaleeun caje- Casau cunaa bero cuhane
cunihura," nae jetao, Cana Curuaanaa letono
aanjera. Nii bero naitoonjoate, cacha areroo
jeloon situnaane. 27 Niritoha rai aanjerana
jaun jetaote, nimihoritiin cuha Ferifine jana,
bero cuhane leeinjiin cacha- Etiopiha cocoaicha
aina, ita que tacaaure. Nii Etiopiha cocoaicha
jetaote, Etiopiha batane curuaanaa eneneein
nenaa rai- coriqui beraichaneein nenaa ne.
Aca jetaote, Jerosaleeun cuhin, Cana Coaunera
coroaejeein bajaae bajaaecane caje, 28 tajiha
cabario que tararaeraain nenaa namunaja
cuhane lauhequiin, Cana Coaunera ere bera

inoaesi Isaihasicha laenai quiricha ereretajeein cauha cue, jelaiha rai nataneu.

29 Nii jana jetaote, Ferifi rai: “Nii cacha rohan nichuutaain ereeura,” naa rai, Cana Coaunera Suujuena jaun jetao, 30 rohan nichuuntaa Ferifine jana jetao, Cana Coaunera Ere bera inoaesi-Isaihasicha laenai quiricha ereretate- nii Etiopiha cocoaichane jana jetao:

“Nii iicha ereretai aonaaina, coitucuhi,” naain caje bajaa- Ferifine jana jetaote:

31 “Aihaaunta. Cha cajena coitucuhin aohanreeunta. Niha chunei carai berane coaalanaalata. Chajaaute iniin cau carohan nelauriaera,” naa Etiopiha cocoaichane jaun jetaote, 32 iniin nelauriaain, nii niicha ereretai jelai coaraa Ferifine jana jetao:

“Carenero chacuruhane rijijieeinte,
amaa cuurureein, sooruhane coina.
Nii rijijieein techu,
nujuin saaujiha saaujichane jana
inauhene aonajiha carenerone rijijieein,
inauhene aonajenajaain,
caohachanaainejeein erenereein.
33 Nitohaneeinte
batohin joaereein coulurujueein,
cojoaisi aina ajaena rocohin jaonaa rijijieein,
sohin jaoorureein.
Nitohaneein sohin jaooruhane jaun,
nerihaain rai neferate,”

naain *profeta* Isaihasiacha laenailu ereretaain coaraane baiha jetaote, Ferifi caje:

34 “Atiin carai beeuna coitucuera. Cha quena
aite, raaje ne quena aitoha caa Quiricha lae-
naera *profeta*te, ainihane leeocha quena aito-
hate,” naain bajaa, nii Etiopiha cocoaichane jana
jetaote:
35 “Jesoso sohin jaoorurichaaine quete aitera,”
naain jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi-
Etiopiha cocoaichacha ereretai nunuhe caje
coauneein nunuheteein jetao, Jesoso que Erenaa
Caohati beebejiha Ferifine jana, 36 niha acauna
jaan rohan nichuuntaauruhana jaun jetaote,
Ferifi rai:
“Caute ne acaura. Taacha nainereei, cau canu
baotisaain, canu coujounacateeineta,” naa nii cu-
ruaanaane jana jetaote:
37 “Ichoichana aina cutaain, esenetainete,
naainera,” naa Ferifine jana jetao te:
“Cana Coaunera Calaohi niha Jesocurisito ne
esenetaanura,” naane jana jetao, 38 nii acaauru
amaera- cabario que taraeraneein nenaa suraer-
ateein, jiniiquiin fauhin, acauhana fauha cuure.
Nitohaneein fauhin jetaote, baotisaa Ferifine jana
jetao, 39 inae acau caje inihuruhane jana jetao,
Ferifi amaa- Cana Coaunera Suujuene jaun jetao,
inae coaraene- nii curuaanaa. Nejetaote, raoto-
joeein, rachoojoeein bero cuhane cuujue.
40 Nitohaneein amaa Cana Coaunera Suujuene
jaun, cuhin jetaote, Asotoo turuhe Ferifi. Ni-
tohaneein Asotoo turuhin jetao, caje coauneein,
nunuheteein, nirijieein cuujue cuujeein, Sesareea
turuhanereein tiaain, neseeuru neseeuru turuna-
jaauru, Jesocurisito que Erenaa Caohati beebe-
jeein, cuujue jetao Ferifi.

9

Jesocurisito esenetaeraneein nerotoha Saorone (Ich 22.6-16; 26.12-18)

1 Nii tonohana jetaote, Cana Curuaanaa ere
esenetaain, tonoraeraauru que, nejeratihajeein,
atinanaana jereein sacuhane jaun jetao, sasere-
dotecuru curuanaa coaraa cue Saoro, 2 caje nito-
hanai ichana nainihane jaan- cocoiricha bajaane
coina. Nii rai cocoiricha teeuruhane, aina naain
Damasoco cuhin, ucuaae nenaa ita taojiaain Cana
Coaunera bajaauruhane jaan sinacoca asaae eno-
hin, nii Ena Nenaa Ichaonaa esenetaain tono-
raeraauru ariin, quichaauru aina curuataain,
enecuru tararaain uhanajaa caseteconeein Jeros-
aleeunne coina. 3 Nejetaote, inae nitohaneein
ichaain cuujiha, Damasoco nese catainajeein, tu-
ruhelalajiha, Saorone jana jetao, luhecotariin
conotiin, dede caje jilenete Cana Coaunera Cono.
4 Nii jaun jetaote, coasiha atane ichoae nalatoha
Saorone jana jetao:

"Saoro, Saoro, chanuna jataain caque nejera-
teein, cacairichaeriin ichaohi," naain toniha ere-
naane jana jetao:

5 "Chaneei inaate Curuaanaa," naain bajaa
Saorone jana jetaote:

"Canuna, nii nejerateeine jaan neein iicha
cairichaerii Jesoso neeunra. Canu esenetaer-
aauru cairichaa aaine nihanatiinte ichaajeni-
hane ijiabereeo- cairichaa nii aaicha," naa jana
jetaote, coasiha rijijijihaneein: 6 "Chatohanai
ichacaaunne jereeite, Curuaanaa," naain bajaa
Saorone jana jetaote:

“Nimichuhin nichaauraain, nii neseeu turuni-
hunte, cuu ichei, iicha- ichanenenu beeuruhin-
era,” naain tonorae, nii erenaa.

7 Niritohane jaun jetaote, nuricho que
aonacuruha acaauru netonoaine jaun,
nesoonetoore, nii Saoro- corihaniha cunacaauru
cachaauru, nii erenaa aonacuruha natiin, nii
chuni cacha coaracurenihana jaun. 8 Nii jana,
atane ichoae tocoha baiha nimichuhin, nenotaain
coaraa Saorone jana jetaote, caohachanainejeein
conohene rai nota. Nii jaun jetaote, inae
caohachanainejeein conoheniha rai notana jaun,
rai biji que mucuhin, amaauruha Damasocone
jana jetao, 9 cuune nichata janohin, maosaneein
notaelanaala, nii lenonelanaala, nii acau
nihanatiin coelanaala.

10 Nitohanihane jana jetaote, nii Damasoco
ichoae leeinjiin cacha- Ananihasineein curua-
jaain. Acate, Jesocurisito Ere esenetaain, tono-
raera ne. Nii jetaote, notajae Cana Curuaanaa
Jesocurisito, rai irihane coina. Nitohaneein, nota-
jaain jetaote:

“Ananihasi,” naain bajaane jana jetao:

“Cauna neeura Curuaanaa,” naane jana jetaote:

11 “Chajaain nimichuhin, nii bero-
Rauhijirineein curuajai cuhane cuhin, Jodasi
loreri asaae enohin, Taroso caje unaa leeinjiin
cacha- Saoroneein curuajai bajaaura. Acate,
Ofa- Cana Coaunera bajaebajaecane jana,
notaacane jaun, 12 coaraane jana, leeinjiin cacha-
Ananihasineein curuajai- turuhin, nichoae rai
biji merecae, nacoauneein conoha rai notane

coinara,” naa cana Curuaanaa Jesocurisito,
Ananihasi raine jana jetaote:

13 “Netejian, ‘Nechu aansai- ataibiaen rijijieein
niha,’ beeurera. Nitohanihane jaun jete,
Jerosaleeun, ii ere esenetaain- tonoraeraauru
cairichaaeriin ne, naauruha, coitucueracuru
natiinta. 14 Coaraaunachuhinti, saseredote
curuaanaa caje, niicha rocohi erenaa uhaa
aina, satiin- ii ere tonoraeraauru mucuhin,
caseteconeein, amaain tiha, saseredotecuru
curuaanaa raine coinaneta, Curuaanaa,” naa
Ananihasine jana jetaote:

15 “Chajaaincha cunihura. Nii cachana raain
neeun, nejelau ataneu- nenacaauru rai niha-
natiin, canu ere beebejeein nihane coinara, itol-
ere, acaauru curuaanaacuru rai nihanatiin, canu
ere beebejeein, chaen, Isaraelitaauru raine maa-
jeein beebejihane coinara. 16 Acaentonaite, canu
ere beebejihane coreniha, necairichanaa coaraa
cureein, baneje lanaalara,” naain letoaa Cana Cu-
ruaanaane jaun jetaote, 17 nii niha Saorone jaan-
loreri asaae turuha cue Ananihasi. Cuu, loreri
asaae turuhin jetao te, nichoae biji merecaain:

“Ichaso Saoro, nii uhina jaan bero cuhane,
ichei ecoona Cana Curuaanaa Jesosote
caletoae, ichoae cacohi merecaain bajaanune,
enacoauneein conoha inotane, ii suujueniha
enoha Cana Coaunera Suujuene coinara,”
naa Ananihasine 18 rijieeoritiin, jeranu nota
caje naluha- ate reje rijiinanaine jana jetaote,
inae conoha rai notana jaun, nimichuhin
nebaotisaerateein, inae cojounacatenohineein
ne- Saoro. 19 Nii baiha jetaote, inae lenoneein

suujua nunaain, nii Damasoco nenacaauru-
Jesocurisito ere esenetaain- tonoraeraauru aina
ne, janojanoheriin.

Damasocoo Cana Curuaanaa Jesoso Ere beebe-jiha Saorone

20 Nii baiha jetaote, ita taojiaain- Cana Coaunera
bajaauruhane jaan- sinacoca asaae enohin,
cachaauru rai, esinaae rauhijiriin, Cana Coaunera
Calaohineein niha Jesosone beebejiha Saorone
jaun jetao, 21 cojoelatiin coarajeein:

"Taajian, caa cacha, Jerosaleeun, Jesoso aina
cuaain Cana Coaunera bajaebajaeracuru que ne-
jerateein, cairichaaerinajaain nenaa nihaneta.
Tana, caa jeelai cacha coaiteen cau turuhalu,
Jesoso esenetaeraauru jitariin tararaain amana-
jaain, saseredotecuru curuaanaacuru rai tena-
jaane coina neta," naaure jetao, cojoelatiin cuu
nenacaauru cachaauru.

22 Ne jetaote, niritiin cojoaelatooruhane jana,
nii que rutaain nelararajiaain laraajiin, canaacha
cohajei- Curisitoneein niha Jesosone beebejiha
Saorone jaun jetao, rai suujua auhacaaure
Damasocoo nenacaauru- Jorioocuru.

Jorioocuru caje, nichotiha Saorone

23 Nii nitohaneein araai janohin Damasocoo
niha Saorone jana jetaote, ita suujuau tacaain,
Saoro sohin jaonaa jerecure Jorioocuru. 24 Ne
jetaote, nii sohin jaonaa jerecuruhane coitucue
Saoro. Nitoaneein, que necousuujuaain jetaote,

ajeri caje ichanohineein nenaa, nii nese tionoritiin nenaa rijia ucuuneti bacuujuaniha, janotiinetojoeein beraain cohacure, mituha cuhane mucuhin amaain, sohin, jaooruhane coina niqui.
25 Ne jetaote, omari seeonjoa cuhane teein jetao, janotiin tijichaain, loreri chaje nichajai que nii nese tionoritiin nenaa rijia bujuaniha faaure Jesocurisito ere esenetaain tonoraeraauru, nii nese caje mituhin nichotihane coina. Nitohaneein jetaote, onaa caje nichote Saoro.

Jerosaleeun turuha Saorone

26 Nii nitohaneein nichoteein jetaote, inae Jerosaleeun turuhin, cuu nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina netaojiana jeriha Saorone jana jetao, coasiha netaojiana jerecurene, inae acaentonoain, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeraneein nihane coitucuhin esenetaaurenihana jaun.

27 Ne jetaote, afosotooru rene Saoro amaain: “Naaonjoaain jetaote, bero cuhane cuujihane jana jetao, notajaain, rai erelu Cana Curuaanaa Jesocurisitora. Nitohanihane baiha jetaote, chaque tonajelanaala, nii chaque casilanaala, nii Damasoco nenacaauru rai, Jesocurisito Ere beebejera,” naain acaauru rai, be Berenabeen.

28 Nitohaneein acaauru rene turuaain, acaauru que coitucueratiha Berenabeenne jaun jetaote, inae raauruha raotojoeein, nii Jerosaleeun nenacaauru afosotooruna jaun, cuu acaauru aina neein amuhemujueein, chaque tonajelanaala, cuu cachaauru rai, 29 Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere que ereerejeein,

Curieco ere inaaunrera Jorioocuru aina, ita
cotaicha rijitiinchuru, ereereeca Saorone jana
jetao, sohin jaonaa jerecure, nii ita cotaicha
rijitohane jaancuru- Jorioocuru.
30 Ne jetaote, nii sohin jaonaa jerecuruhane
coitucuuriin, Sesareeau, Saoro amaain jetao, caje
coauneein Tarosoo letoaaure, Jesoso Ere esene-
taeraauru.
31 Nii inatiin jetaote, Jodea, Calileea, Samaria,
naaonjoaihunri batanecuru nenacaauru que, Je-
socurisito Ere esenetaain- tonoraeraauru, jeelai
choae jauhecotojoeriin, raotojoeein, nii baaso
coacuelanaala, Cana Curuaanaa Jesoso Ere tono-
raaure, acaauru coroatajaniha, Cana Coaunera
Suujuene aina nejeeotejeein.

Nerautaa Eneasine

32 Cajianeein amuhemujueein, Jesocurisito Ere
esenetaeraauru rene bedaenihane ucuaetoha je-
taote, Lidau nenacaauru- Jesocurisito Ere esene-
taeraauru rene netonoai, turuha cue Fedoro.
33 Nii jana jetaote, cuu ne, leeinjiin cacha- Eneasi-
neein curuajai. Aca jetaote, fosa ajaanacaain, ni-
irijieein amuelanaala, nenajauhacha tocoeecoha,
mucuha jiuronane jaun jetao:
34 “Eneasi, Jesocurisitote ii rautareeincha. Cha-
jaain nimichuhin, chela seriin amuunra,” naa
Fedorone jana jetao, nii rijieeoritiin, nimichuhin
nela seriin amue- Eneasi. 35 Nii aichejetenihane
baiha nimichuhin, amuha Eneasine coaracuruha-
satiin- Lidau nenacaauru, Saroon nenacaauru,
naaonjoaihunrine janate, Cana Curuaanaa Je-
socurisito ranojoihunru neein nerotojoacoaaure.

Oo caje ichanaa Dorocane

36 Nii bana jetaote, nii Jofe neseeu nelu,
leeinjiin Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraera-
Tabita neein curuajai. “Tabita” naane jetaote,
Curieco ere cuhane, Doroca ne. Nii ene jetaote,
caohachanejeein- caohacha ene neein ichoae.
Nii jetaote, chaaelai latecuruha cairichaaurine,
coroatajaneein, naaonjoae. 37 Nirijieein, ne
lacuritiin jetaote, cunaiteein. Inae caun ohane
jaun jetao, rai jabereco culejeein, naain ucuun
nenaa loreri coroata coarana ichoae- ucuha
cuhane, rai jabereco rucujueein teeure. 38 Nii
jana, Jofeu caje, coriaae neniha, nii niha Fedorone
jaan- Lidane jaun jetaote, cuu niha Fedorone
coitucuuruha Jesocurisito Ere esenetaeraaurune
jaun jetao, coroatajai cacha letoaaure:

“Chajaau jera, Jofeu luhecotariincha,”
naauruha rene turuhine jaun jetaote, 39 acaauru
aina cue Fedoro. Inae nii niha ene jaberecone
jaan turuhin niha Fedorone jana jetaote,
curuaacaain codohaquiin chanaain, Fedoro que,
jaiti ichaohane bana- acaauru cajione niicha
tococoi- acaauru rai niicha tei obirichurune
maajeein coaarateeure- autanaauru. 40 Nii
jana jetaote, jelai caje jitariin mitanajaain, nii
ene jabereco rohan, neseeonraain jetao, Cana
Coaunera bajaain, nii ene jabereco coarajeein
jetao:

“Chajaain, nimichuura, Tabita,” naa Fedorone
jana jetaote, nota toretaain Fedoro coaraain,
nelauhitohane jetao, 41 rai biji que mucuhin,
michuhitoha Fedorone jana, nichaauraane
jana jetao, satiin Cana Curuaanaa Jesocurisito
Ere esenetaerauru, satiin, nii autanaauru aina

curuataain, cotihanajaain jetao, jabereconeein
chujuriaain acaauru que coaarate- Fedoro.
42 Nii nitohanihane coitucuhin jetaote,
Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaain
tonoraaure- nii Jofe neseeu nenacaauru- arajiin
cachaauru. 43 Nitohaneeinte, araai janohin,
nii neseeu ne Fedoro, canii cari rucuhera-
Simoonneein curuajai cacha loreri asaae.

10

Corenerio aina, Fedorone

1 Nii jana jetaote ne, leeinjiin cacha,
soondarooru curuaanaa- Corenerioneein
curuajaain, Sesareea neseeu. Nii jetaote, saota
fashanei Romanocuru soondarooru, Italia
cocoaicha neein acaauruhacha curuaatei,
lefashai- curuaanaa cafitaan neein ne. 2 Aca
jetaote, niqui Romanoneein ne. Nejetaote, atiin
rai sinijiera, rai bereecuru naaonjoaihunri
aina jiniiquiin, jataain Cana Coaunera ere
tonoraeraauru ne. Aca jetaote, cairichaineein
nenacaauru- Jorioocuru rai nihane, coriqui
nihane tee tejeein, coroatajanenajae. Chaen
jetaotechu, inetono janonaa bana, Cana Coaunera
bajaebajajeein ne. 3 Nii jaun jetaote, letono anjera
que, coaarate Cana Coaunera, sona nichae.

Nii jana jetaote, coarajihane jana, nii nihane
jaun turuhin enohin: “Corenerio,” naa nacatiha
turuhine jana jetao, 4 cuu anjera coaraain, ne-
soonetiin:

“Cha ichei ichareeunte, Curuaanaa,” naain
tonoraa Corenerione jana jetaote:

“Bajaebajajeein neeine aonaa Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuru coroatajaneeine coaraain, satiin caohacha ichaaine rautate- Cana Coaunerara. 5 Aihana jaun, Jofeu cacha letoaaute, leeinjiin cacha- Simoonneein curuajaain nenaa- Fedoro cotihaca cuhinera. 6 Nii cuu nenaa cucuana auhaniha loreriquiin nenaa- jacari nojoenlaain rucuhera rijitocojoai curuajai- leeocha Simoon loreri asaaete nera,” nae jetao, rai Cana Coaunera letono anjera.

7 Niritohane baiha, inae amuha nii aina erenaa- Cana Coaunera letono anjerane jana jetaote, coroatajai nere tonoraeraauru, chaen leeinjiin soondaro- Cana Coaunera ere tonoraain- jataain Cana Coaunera coitucuera rai suujua rijitojoeein nenaa niichuru cotijiaain jetao, 8 rai aitoha Cana Coaunera letono- anjerane bee jetao, Corenerio. Nitohaneein, acaauru rai bihane baiha jetaote, letoanajae Jofeu.

9 Nii cojoano jetaote, enoto chujutaelalajeein, turuelalajeein cuujueeuruha, Jofeune jana jetao, loreri janori macararo ichoae, ucuun iniha cue jetao, Fedoro, cuu Cana Coaunera bajaane coina.

10 Nii jana jetaote, rai banetojoe niha mijiitenane jaun jetao, lenonenee rijitocojoaain jetao, Cana Coaunera bajae, lenone enohalaauruha icharaaurune cohaca. Nii jana jetaote, notaaca Cana Coaunerane coina, 11 nejoracaa dede bacuujuane jana jetao, caje mituha uhe, shojoera tocohaneein- jaraantiin. Nitohaneein ecocohin jetaote, tajiha fauha uhe, jena turiin rulunojohineei. 12 Nii jana, coaraane jana jetaote, nii shojoera tocohanai nainecojoaain jetao, uhe itolere

cautenu rijihuru, atane ichoae terei lenone, itol-
ere tajaaecuru, itolere ataibinaae acanocuru, itol-
ere Jorionecuruhane lenone niheichuru, naaon-
joaihunri jetao, uhe nainecojoaain. 13 Nii jana
jetaote, coarajihane jana jetao dedeu toniin:

"Nimichuhin nichaauraain, niichuru soote que
lenoneeicha Fedoro," naain toniha dedeeune jana
jetaote:

14 "Chabana, Jorionichaanune lenonenihei
quinaa nainihaaunta, lanichana nainihaaunta.
Nihei ataibinaae quinaa nainihaaunta,
Curuaanaa," naain tonoraa Fedorone jana jetaote:

15 "Coa Cana Coauneraacha, couluunojoi que,
'Calanichareta. Ataibinaae quinaa nainihaaunta.'
naain irihara. Jauriaate chuhisi niqui, nainenelu
que lenonequichenera, nete inae enene, que
lenonena nainequichene coina couluunojoinera.
Aihana jaun, Cana Coauneraacha coulucohi que,
nainihein niritiin ereeineta," naain jetao, dedeeu
toni. 16 Nitohaneein nichata saain ecoocane baiha
jetaote, inae jelaiha dedeeu iniha cue, nii shojoera
tocohanai.

17 Nii jaun jetaote, nii que suujua rerohecaain,
cuu suujuaau ereerejeein, "Chatohanai
ichacaaunne coinacha, catohaneein canotajae
Cana Curuaanaata." naain suujuaau ereereeca
Fedorone jana jetaote, turuure acuujuaniha
nichatajai cachaauru Corenerio letonocuru,
Simoon loreri bajaebajajeein. 18 Turuhin jetaote,
acuujuaniha netiin jetao, tonijiaain:

"Cauna niha caa loreri asaae, leeinjiin cacha-
Simoon- Fedoroneein acaauruhacha curuaatei,"
naain jetao bajaaure.

19 Nii jana jetaote, cuu jaiti, nii rene ecoona que
suujuaau ereereeca Fedorone jana jetao:
“Aonaaun, nichatajai cachaaurute ii ariirijiera.
20 Chajaain nimichuhin, acaauru aina cunihu
necoatelanaalara. Canuna acaauru letoaaun ii
renera,” nae jetao, nuricho rai Cana Coaunera
Suujue.
21 Nii jaun jetaote, fauhin nii Corenerio
letonocuru- cachaauru coaraain jetao:
“Canuna- nii inaraacha ariirijiei neeunra.
Chate raaicheta,” naa Fedorone jana jetaote:
22 “Canacaanu letoaa, canacaanu curuaanaa
cafitaan Corenerione jaunne, uhacaanura. Acate,
caohacha cachaneein, jataain Cana Coaunera ere
tonoraeranera. Nii jaunte, jataain que suujua
acateein, belaihure satiin Jorioocurura. Acate,
ii cotiharate, rai beein, que ii cotiharatiha Cana
Coaunera letono- anjerana jaunra. Nii jaunne, ii
cotihaca uhacaanu, nenajaun cuhin, iicha coitu-
cui que rai ereeine, aonaane coinara,” naaure
jetao, Fedoro rai.
23 Niritocuruhane jaun jetaote, nii notaaca Cana
Coaunerane que nainaain jetao, nii nihanejaan
loreri asaae ranajae Fedoro, Jorionecureniha nii
cachaaurune saijieein. Nii jaun jetaote, cuu
aina sinihuruhane cojoanoon, cauha cuuruhane
jana jetao, acaauru aina cue Fedoro, corianiha
cunacaauru- Jofeu neseeu nenacaauru tabaauru-
Jesocurisito esenetaeraauru aina. 24 Nitohaneein
cuhin jetaote, cojoanoo Sesareea turuha cuure.
Nii jana jetaote, le laurii naraaichuru, jataain
belaichaauru, naaonjoaihunri cotijiaain, acaauru
cojoae- Corenerio. 25 Inae turuha Fedorone jana

jetaote, mituhin raain jetao, nacatiha neseeon-
raain coroaeca Corenerione jana jetaote:
26 “Nichaauraaura. Canu netonaina, ichejijieein
cachaneein neeunra,” naain michuha Fedorone
jaun jetaote, 27 ereerejeein, enoha cuuruhane
jana, cuu najiniha netaojiaain cohacure arajii
cachaauru. 28 Nii jaun jetaote, acaauru rai:
“Inarate raotojoeein coitucuhiche, canacaanu
Jorionichaanune, nejelau cachaauru
Jorioniheichuru aina, netaojiaain nenaa
nainenihacaanunera. Niheichu. Nejelau cacha
loreri asaae enonaa nainihaacaanuta, nitohane
niha canacaanu ichaona jaunta. Nete, nii que,
canu notajaain carelae Cana Coaunera, nabana
chunein cacha que jaolequiin, ‘Nechu aansai
ataibinaae,’ naain irihanu chunein nejelau
cachaauru quene coataara. 29 Nii jaunna,
cacotijiaaichene rijijieein inauheneecha, cha
que erelanaala uunra. Nii jaunna, ‘Chanunacha
cacotijiaaureta.’ naain, coitucunaa jerichaaunne
jaun, carai beeichene jereeunra,” naain jetao,
acaauru caje bajae Fedoro.
30 Nii jaun jetaote:
“Inae, jena janoha, enarijiu, cau canu loreri
asaae, cosinacaa casuri couu, canu ichaoneein
Cana Coaunera bajaebajaecaaun sonainane
jana, jataain somajai que, cajionequiin, cau,
caatiha neeorite- leeinjiin cachara. 31 Nii cachate,
carai: ‘Corenerio, bajaebajaequine aonaa-
Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuri
coroatajaneeine coarajeein, nii coacuhin
coroaje Cana Coaunerara. 32 Nitohanihane
jaun, cachaauru letoaaute, Jofeu, Simoonneein

curuajaain nenaa Fedoro cotihaca cuuruhinera.
Nii cucuana auhaniha, loreriquiin, cuu nenaa
jacari nojoelaain rucuhera rijitocojoai curuajai-
leeocha Simoon loreri asaaete nera.’ naa carai
nii cachara. 33 Nii jaunne, nii rijieeoritiin ii
cotiharateeunra. Caohachate jataain ichaai
uhincha. Aihana jaun, caute jiniiquiin, Cana
Coaunera notaracae nihacachera. Nii jaunna,
canacaanu rai Cana Coauneraacha beratei que,
ereeine aohana jerichaanura,” naain jetao,
Fedoro tonorae Corenerio.

Nereretaa, Corenerio loreri asaae, Fedorone

34 Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Inae laen coitucuhanu, coatia nejelauneein,
chunein cachaauru coaraain nihein, Cana
Coaunerata. 35 Jerichanejeeinte, satiin coaraain,
naain coriajai ataneeu nenacaauru nihanatiin,
nere tonoraane, rae Cana Coaunerara, caohacha
ichaain neeuruhanera. 36 Nitohanihane
coina, Isaraeli inamacooru rai, baaso ichaain,
Cana Coaunera que nejeratenaa neein,
niha cachane niha natiin, niha leeinjiin,
nii rucuhera, raotojoeein neeuruha Cana
Coaunera aina cachaaurune que beratelu Cana
Coaunerara. Acate, Jesocurisitoneein- satiin
Curuaanaaneein nenaa nera. 37-38 Inarate,
cachaauru rai, baaso ichaain neeuruhane
jianeein, nebaotisaerateeuruhane, raotojoeein
acaauru raa Cana Coaunerane coina, biha
Joaanne coitucuhiche raotojoeeincha. Nii
baihate, Nasarete cocoaicha- Jesoso baotisaa
Joaanne jana, nii Jesoso ichoae, rai Suujue
letoaa Cana Coaunera, itolere ichaain nenaa

nainihane coinane coitucuhiche. Nitohaneein baotisaa Joaanne caje coaauneeinte, Jodea batane sacutaain, amuhemujuelu Jesoso, Calileea nunuheteeinte, itolere caohacha ichaain, moconajaera ichanohineein cunaiteein necairichanacaaurune maajeein rautaelura.

39 Nii jana, canacaanune, itolere ichaain niha Jesosone coaaraneein nihacaanu, aina amuhemuecaanulu, itolere Jodea batane sacutaain, Jerosaleeun nese sacutaain, naaonjoaina jaunra. Nitohanihane baihate, inae coroso que teein atinaaurelura. 40 Nete, atinaauruhane jana, nichata jano cuhane, ichatelu Cana Coaunerara. Nitohaneein ichateeinte, canacaanu rai, ecoocane coina, letoae Cana Coaunerara. 41 Coatia, satiin cacha rai, ecoohai. Leeinjiin canacaanu-Cana Coauneraacha janijii nii beraanu que-niicha ranojoi nichaanune raiichate ecocoera. Nitohaneein oo caje ichanaa Jesosone baihana, aina lenoneein, aina acau cohacaanura. Inae inoaelu, nitohanihane coina, Cana Coauneraacha ranojohineein nihacaanulune jaunte, 42 canacaanu letoae, itolere ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaihunri coaraanu que-nii Jesoso teein nihalu Cana Coaunerane beebejihacaanu, cachaauru raine coinara. 43 Chaen techu, inoaelu najiincha caje coaauneein, nii Jesoso beebejeretocure, nere bera inoaesihuru: ‘Nere tonoraain esenetaeraaurute, baaso ichacuruhalune niha natiin, coreniha caseteco caje nichotiha cureeincha.’ naain beratihalu, nere bere inoaesihuru *profeta*curu que, aitiin Cana Coaunerane jaunra,” naain

jetaote, acaauru rai beebeje- Fedoro.

Cana Coaunera Suujue raauruha Jorioonihe-ichuru netonaine

44 Nii jana jaiti niritiin beebejiha Fedorone
jana jetaote, nii satiin nere aonajeeurera choae,
fauha uhe Cana Coaunera Suujue. 45 Nii jaun
jetaote, coarajeein cojoaelatoore, nii Fedoro
aina unacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru-
Jorioocuru, Jorioniheinchuru rai netonai, tenojoi
niha Cana Coaunera Suujuene jaun, 46 chaen,
Cana Coaunera coroaecuruha, nejelau ere cuhane
cuaain- nejelau ere que erenacaaurune jaun. Nii
jaun jetaote:

47 " 'Nainihaacache cana, caa cachaauru bao-
tisaain coujunacatechaachene, Jorioooneeureni-
hane jaunneta.' naain erenaa nainihaacache
cana, inae cana rijiijieein, Cana Coaunera Suujue
que, coujunacatenohineein neeuruhane jaunta,"
naa Fedoro nii corihaniha cunacaauru Jorioocuru
raine baiha jetaote:

48 "Jesocurisito coreniha, baotisaain
coujunacatenohineein neeuruhinera," nae jetao,
acaauru rai Fedoro. Nii jaun jetaote, nii baiha,
Fedoro chunaaure, acaauru aina, inata janojoeein
neeorihane coina.

11

"Chanuna Jorioniheichuru aina lenoneei," naain Jerosaleeun nenacaauru Jesocurisito ranojoinunru Jorioocuru tabaaurune

1 Jodea bataneu netiin jetaote, inae Cana
Coaunera ere esenetaain tonoraauruha Jori-
oniheichuru netonaine coitucuure Jesocurisito
letonocuru afosotooru aina- cana nejeraauru
Jesocurisito ranojoihunru. 2 Nitohaneein
coitucuuruhane jaun jetaote, inae Jerosaleeun
turuha Fedorone jana jetao, necoejechanuure-
Jorioneein Jesocurisito ranojoihunru tabaauru.
Niritiin necoejechanuhin jetaote:
3 "Chanute cocoaaeraa- cana Jorionichaachene
ichao rai, Jorioniheichuru rene turuhin, acaauru
aina, naaonjoaacachene natiin- acaauru aina
lenoneeita," naain bajaaure jetao, Fedoro caje.
4 Nii jaun jetaote, satiin niicha coaraai bee ji-
tariin nunue caje coauneein:
5 "Naain nii Jofe neseeu nihanune jaaunna
niqui, Cana Coaunera bajaaunra. Nii jana, canu
notaaca Cana Coaunerane jana coaracaaunne
janate, shojoera tocohaneei jaraantiin, jenaain
rulunojohineein dede caje faauha uhe caatiha,
nii nihanune jaunra. 6 Nii jana, rautaain
cuhanai coaracaaunne janate, cuu ne, itolere
ataibinaaecuru, atane ichoae terei lenone,
tajaaecuru, acanocuru naaonjoaaunricha. 7 Nii
janate, carai dedeeu tonii: 'Chajaaojoaain
nimioritiin, soote que lenoneeicha.' naane
janana: 8 'Jiaohinera, Curuaanaa. Chabana
cujuaae cuhane aansai calaani enohaaunta.'
naanune janate, 9 dedeeu toniin: 'Coaa, "Aansai
calaani," naain iriha, ii coauneraacha coulucohi
quera.' naain 10 toniha nichata saain dedeeune
janate, jelaaiha dedeeu iniha cue- nii shojoera
tocohanaicha. 11 Nii rijieoritiinte turuure,

Sesareea caje uhin, nichatajai canu ariha
unacaauru cachaauru, nii nihacaanunejaan
loreri asaaera. 12 Nii janate, caletoae Cana
Coaunera Suujue, necoatoelanaala acaauru
aina cuhanune coinara. Nii janate, canu aina
cuure caa saotaneein Jesocurisito coreniha- cana
nejeraaurura. Nitohaneein cuhina, Sesareea
turuhin, nii canu coitihaca unacaauru letoaera-
cacha loreri asaae enohacaanu saaincha.
13 Nii janate, canacaanu rai: ‘Naaojoaainte,
cau ecocoe Cana Coaunera letono aanjerara.
Caute chujuhequiin, “Cachaauru letoaau Jofe
neseeute, Simoonneein curuajai- Fedoroneein
acaauruhacha curuaatei cotihaca cuuruhinera.
14 Acate, ‘Naaonjoaain neeute, satiin, isinejiera,
charaaichuru, ichoerejeeuru, naaonjoaihunri
aina, raotojoeein jianaacoo neeincha.’ naain
ichei bereeincha,” ’ naa canaacaanu raine
naainaa- nii loreri erorane jana, 15 acaauru
rai irihanune nunuetihanune janate, acaauru
chochae fauha uhe Cana Coaunera Suujue,
cana chohae fauha uhalune rijijieeincha. 16 Nii
janate casuujuaniha neeorite, ‘Acau quete niqui
cacha camujuaain, cacha coujounacate Joaanra.
Nete inara laaen Cana Coaunera Suujue que,
coujunacatenohi niha curiquicheeincha.’ naain
aitohalu Cana Curuaanaa Jesocurisito nera.
17 Aihana jaun, Jesocurisito esenetaacachene
jana, cana rai rai Suujue tihane rijijieein,
leeochaauru rai netonai, rai Suujue tiha Cana
Coaunerane, nainihaaun nii caohatera rijitiin,
irihanu canu neta. Chaneeina nereeun canu,
Cana Coaunera colaihaje cuaain, nii caohatera

rijitiin irihanuneta," naa Fedorone janate,
18 inauhene cuuraatoraain, cuu aonajeeure nii
Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito coreniha
cana nejeraauru.

Nitohaneein aonajeeuruhane baihate, Cana
Coaunera coroaecure, "Caohacha quete,
Jorioniheichuru netonai coroatajane Cana
Coaunera, acaauru netonai suujua coreein
ichaonaa- chabana nitajenaa charanejeein nenaa
raauruhane coinara." naain.

Antioquiha neseeu Jesocurisito ranojoineein nenacaauru

19 Eseteba sohin jaooruhane baiha neeoriinte,
leeochaauru Jesocurisito esenetaeraauru
netonai ariin, rerohecaaure. Nii jaun jetaote
tabaauru Jodea batane caje sorohin, Fenisiau,
chaen Chifereu, Antioquihau, naaonjoaihun-
cuhinchuru sorohacoaaure. Nii cuhin
sorooruhane jauncuru turuhin jetaote, leeinjiin
Jorioocuru raiicha Jesocurisito beebejeein,
que relanajaaure. Coatia jetao laen, leeocha
cachaauru- Jorioniheichuru relaauruhi. 20 Ne
jetaote, nii baiha, Chifereu, Sireneu naaonjoaihun
nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru
tabaauru, nii Antioquiha neseeu turuure.
Cuu turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru
Jorioniheinchuru rai, Cana Curuaanaa Jesoso que
Erenaa Caohati beebejeein, que acaauru relaaure.
21 Nii aina, acaauru coroatajaniha Cana Coaunera
Suujuene jaun jetaote, jauriaa acaauruhacha
esenetai jianeein, Jesocurisito esenetaaure arajii
cachaauru.

22 Nii coitucuuriin jetaote, “Chatohaneeu-
ruhachata,” naain Antioquihau Berenabeen
letoaaure, Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito
ranojoihunru. 23 Inae Antioquihau turuhin,
acaauru coaracuruhane jana jetaote, caohatiin
acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane
coaraana jaun jetao, jataain coroaeje Berenabeen.
Nitohaneein coroajeeinte, esinaae rauhijiriin
Jesocurisito esenetaain, baaso coacuelanaala
esinaae rauhijiriin nere tonoraauruhane
coina, suujuatenajae Berenabeen. 24 Caohacha
cachaneein, Cana Coaunera Suujue que
suujuequiin, jataain Jesocurisito esenetaera
nihana jaunte, nitohane Berenabeen.
Nitohaneein jetaote suujua coreein Jesocurisito
ranojoinunru aina neeure arajii cachaauru.

25 Nii baiha jetaote, Tarosoo cue Berenabeen,
Saoro arihane coina. 26 Nitohaneein cuhin
jetaote, cuu eruhin, amae Antioquihau. Cuu
jetaote neeurelu, itolereneein lejaanacaain, cuu
nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru aina cuu
nenacaauru cachaauru relaa. Nii Antioquihau
jetaote, jauriaanejeein, “Curisitianoneein”
Jesocurisito ranojoihunru curuaateeuruhane
nunuheteeurelu.

27 Nii bana jetaote, Jerosaleeun caje cuhin, An-
tioquihau turuha cuure- *profeta*curu tabaauru.
28 Niichuru taba- Acaboneein curajai jetaote, ita
taojiaauruha Jesocurisito esenetaeraaurune jana,
acaauru cataaun nichaauraain:

“Aonacuchena, inara rai caa bete,
coitucuhichera. Nerinaain jetao carajaaojoaain
quinacai, Jodea batane sacutaainta,” naain be nii

Acabo, que beratiha Cana Coaunera Suujuene jaun.

Nii mijitena jetaote nelu, Romanocuru curuaanaacuru- curuaanaa niha enferadoro- Culaodione bana. 29 Nii niritoha Acabone jaun jetaote, naain Jodea nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraauru- coroatajanena jerecure, nii Antioquihau nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru. Nitohaneeinte, ita jeeonijianaain coriqui teein, taojiaaure, le cachaauru cachaauru caje, tenaa nainecuruhane rijiinanaain. 30 Nitohaneein taojiaain jetaote, nii Jodea nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru- bichauhenaauru rai letoaaure, Berenabeen, Saoro, naaonjoaihunri aina.

12

Saantiaao sohin jaohinte, caresero cuhane Fedoro enohaaure.

1 Nii bana jetaote, Jesocurisito ranojoinunru aina nejeratihane nunuheteein, tabaauru mucuerate jetao, Isaraelitaauru curuaanaa *rey* Erodesi. 2 Nitohaneein jetaote, sabere que, Joaan nejera Saantiaao sohin joaerate. 3 Nii rautatiin, coaracuruha Jorioocurune jaun jetaote, Fedoro netonai mucuerate Erodesi. Jorerera colane ichanohin- faan quihuruhane jaan- beseta cojoanonaacuru bana jetaote, nitohaneein Fedoro mucuure. 4 Nii mucuherateein raeratihane baiha jetaote, Fedoro enoaerate caresero cuhane- Erodesi. Nitohaneein caresero cuhane enoaerateein jetaote, caohatiin beraichate. Jena lauriin,

jenaananain, nenacaauru soondarooru que,
ita rerohererojoeein caohatiin beraihuruha le
laurichuru cajene coina, letoanajae, nii Fasocoa
beseta bitohariin, satiin coarajeeurera notaracae,
caresero caje rocohin, coaraain chatohaneein
teeuruhane coina. 5 Nitohaneein caresero cuhane
caohatiin beraichaain niha Fedorone tonohanau
jetaote, ita taojiaain, rai Cana Coaunera bajaaure
mainajeein Jesocurisito ranojoihunru.

Caresero Caje Fedoro mitaa Cana Coaunerane

6 Nii jaun jetaote, eresinejeeonriin lanajeeca,
satiin coarajiha cachane notaracae, chatohaneein
Fedoro tihanerai niha- Erodesine jana jetao,
coroatajai soondarooru cataaun, jeranu *cadena*
que cosiin sinitoha Fedorone jana, acuujua
nihacuru neein- beraihuruha soondaroorune
jana jetaote, 7-8 rai letono- anjera letoae jetao,
Cana Coaunera. Nii jaun jetaote, luhecotariin,
Fedoro rohan neeoritoha Cana Coaunera letono
anjerane jana jetao, jiichoo rijijieein conoe,
caresero cuhane. Nii jana jetaote, sinitoha
Fedorone jana, jaleri dada dadariin nocoaain
jetao:

"Chajaain nimiichuura," naa Cana Coaunera
letono anjera, Fedoro raine rijieeoritiin jetao, rai
biji caje nejasajasariha- nii biji ichora *cadena*ne
jana jetao: "Chajaaojoaain nimioritiin ichajione
jiaain, ii safato jiaain, canu jiniichotaaura," naa,
nii Cana Coaunera letono- anjerane jana jetaote,
nii aitohane rijijieein jiniichotae jetao, Fedoro.

9 Nitohaneein jetaote, mituha cue, Cana
Coaunera letono- anjera caaijie cuhin, coeta-
caineein cuhin, mituha cuhane esenetaelanaala,

“Nechu jataaen sini anuu jecha aite.” naain.
10 Nitohaneein cuhin jetaote, jaurihaanejeein
acuujua beraicha caje situure. Nii leeocha caje
situhin jetaote, nii coata que bacuujuana jaun,
turuuruhane jana jetao, raajenihane nejoracae,
nii coata que bacuujuanaa, naain aerene nenaa
enonaanaja rijia bacuujua. Nitohaneein mituhin,
le cocoaantaain bero cuhane cuujueeru baiha
jetaote, jelai Fedoro ratiriin amuhe- Cana
Coaunera letono anjera.
11 Nii jaun jetaote, nainacori Fedoro.
Nainacoriin jetaote: “Esinaaete, rauhijiriin letono
anjera letoae- Cana Coaunera. Jataain caque
necosuujuaain, canasineene rijitoha Erodesi
aina Jorioocurune janate, nabana chatohaneein
caetecuruhane coataa, letono anjera letoae Cana
Coaunera, canu ichoteratihane coinara,” nae
jetao Fedoro.
12 Nitohaneein, inae nainaain jetaote, Joaan
Maroconeein curuajai- neba- Mariha rene turuha
cue. Nii jana jetaote, cuu najiniha, nii Mariha
loreri asaae, ita taojiaain, Cana Coaunera bajaa
neeure arajii cachaauru. 13 Nii jana jetaote tu-
ruhin, nii aerene nenaa enonaanaja rijia acuujua
faofaorihane jana jetao: “Cha cha aite,” naain,
coaraa cue leeinjiin ranuna Rodee. 14 Nii jetaote,
Fedoro ere nihane aonaain jetao, coroaena caun
jetao, nii acuujua joracae lanaala soroneein biha
cue: “Fedoro te aitera,” naain. 15 Nii jana jetaote:
“Esinaaenna aitohite,” naauruhane jana jetao:
“Esinaae rauhijiriin acate aicha,” naane jana
jetao:
“Rai suujuete jerihane ai caihara,” naaure.

16 Nii tonohanau jetaote, nii acuujaniha neein,
nii acuujua faofaonijianae, acaauru bajaebaja-
jeein Fedoro. Nii jaun jetaote, nii acuujua jo-
racaain coaracuruhane jana, esinaae aca nihana
jaun, cuu nesoonetiin coarajeeure. 17 Nii jana je-
taote, acaauru rai, biji sarasarari, nabana tonaain
ereeuruhane coataa. Nitohaneein jetaote:
"Naaonjoaainte, caresero caje, canu mitaera-
teein, canu ichoterate, Cana Coaunerara. Car-
itiin, Saantiaao rai benichuchera. Satiin, cana
nejeraauru- Jesocurisito coitucuurera rai netonai
beeuchete, coitucuuruhinera," naain beratihane
baiha jetaote, jelai caje mituhin jetao, amuhe Fe-
doro.
18 Nii jana jetaote, jano jana, cuu neniha Fe-
dorona jaun, nesoonetiin: "Cha quena neru-
rujuae, caa aansai," naain jetao, acaauru suu-
jua auhacaain nererojoecaaure- nii beraihurera-
soondarooru. 19 Nitohaneein, nenihana jaun je-
taote, arihuruhane coina, acaauru letoaa- nii cu-
ruaanaa Erodesine jana, nitohaneein Fedoro ar-
ihuruhane jana, ruurenihana jaun, nii beraihur-
era choae nalutiaain jetao, acaauru sohin joaerate
jetao Erodesi. Nii baiha jetaote, nii Jodea batane
caje mituhin Sesareeau ichaoha cue jetao Erodesi.

Oha Erodesine

20 Tiro, Sidoon, naaonjoaain cocoaichacuru
aina jetaote, niqui obaje Isaraelitaauru curu-
aanaa *rey* Erodesi. Nii jana jetaote, ita suujuau
tacaain:
"Coanete, atiin rene turuhin raotojoeein ere-
naa neeinera," naain jetao, jaurihaanejeein, nii
que jaurii- nere tonoraera Balasito rene turuhin

jetao, ereeure nii curuaanaa Erodesi rai, nii Erodesiicha beraai atane cajeecha quinacai raa-jeein ichaaoruha, nii Tiro, Sidoon naaonjoaain cocoaichacurune jaun. Nii jaun jetaote, nii curu-aanaa Erodesi rai:

"Coanete, nii cachaauru coroatajanena neein-era," naa nii Erodesi que jaurii- Balasito najaun jetao, 21 "Banajian uunite coaana neeinera," nae jetao, nii curuaanaa Erodesi. Nii jaun jetaote, nii aitohane bana, rene netaojiaauruhane jana jetaote, curuaanaa nihane cajione jiaain jetao, nii curuaanaa nihane nelauriana jaan- rori choae nelauriaain jetao, ereereje Erodesi. 22 Nii jana jetaote:

"Coatia caritiin erenaa nainihei, cana rijijieein cachata. Caate cana chosinera," naaure je-tao, eehequiin satiin nii cuu nere aonajeeur-era cachaauru, nechu jataain acaauru belaiha Erodesine coina. 23 Nii jana, coroaeca Erodesine jaun jetaote, nii rijieeoritiin, letono anjera letoae-Cana Coaunera, nichoae cunai nalutiaane coina. Nii jaun jetaote, cunaiteein corianohin rihano jitanojoineein ohe, Cana Coaunera nujuaneein coroaeca ne jaun.

24 Nii jana jetaote, inae jelai amuritoheriin, Cana Coaunera ere coitucuhajeein cuujueeure cachaauru, itolere sacutaain, amuhemujueein beebejeeuruhana jaun.

25 Nii jana jetaote, inae Jerosaleeun, niicha ichanenu nainaauruha najaun jetao, Antioquiha cauha cuure, Berenabeen aina-Saorocuru, acaauru jiniichaain "Maroco" naain acaauruhacha curuaatei- Joaan amaain.

13

Letononeein amuhemujueein, Jesocurisito beebejeeuruhane nunueteeuruha- Berenabeen aina Saorone

1 Nihalu jetao, Antioquihau Jesocurisito ranojoinunru coaaraauru jelai teein, Cana Coaunera caje- erenaa raain acaauru rai beeureraauru *profeta*curu, chaen Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaureraauru, naaonjoainuri. Niichuru aina jetaote neeurelu, Berenabeen, chaen Simoon- jichojoaineein acaauruhacha curuaatei, chaen Losio- Sirene cocoaicha, chaen nii Calileea coberenadoroneein nenaalu- Erodesi aina fohena- Manaaen, chaaen Saoro, naaonjoainuri. 2 Niichuru jetaote, coroatajanenaaca Cana Coaunerane coina, cosinacaa suri couu ita taojiaain, Cana Coaunera bajaae bajaaecuruhane jana jetaote:

"Carai nii Berenabeen aina Saoro letoaauchete, jelai teein acaauru rai quiicha teei amihanenaa ichaa cuuruhinera. Nii ichacuruhane coinane cotihanajaain ranajaain neeunlura," nae jetao, acaauru rai Cana Coaunera Suujue.

3 Nii jaun jetaote, coaiteen cosinacaa suri couu neein, Cana Coaunera bajaae bajaaecuruhane nainaain jetao, acaauru choaae biji merecaain, Cana Coaunera bajaaure. Nitohaneein acaauru rai, Cana Coaunera bajaauruhane baiha jetaote, acaauru rai necoeeure.

Chifereu turuuruha, nii Cana Coaunera Suujue letoaeratenojoihunru- afosotoorune

4 Berenabeen aina Saoro jetaote, Cana Coaunera Suujue letononeein Seleosiau cuure.

Jelai caje coaauneein jetaote, Chifere cunaa
bote cuhane fauhin, cucuana cuhane coriaae
cuuhin turuure, nii Chifere coobenau nenaa nese-
Salaminau. 5 Nii nese Salaminau turuhin jetaote,
nii cuu nenaa ita taojiaauruhana jaan lorerisinacoca asaae netaojiaauruha Jorioocurune
jana jetao, cuu enohin, acaauru rai, Cana
Coaunera ere beebejeeure. Joaan Maroco netonai
jetaote, acaauru aina cue, acaauru coroatajanera
rijijieein.

6 Salaminau neeuruhane baiha jetaote, caje
cuhin, jitariin nii obena tinonohin cuhin jetao, nii cu nenaa leeocha nese- Pafosoo turuure. Nii Pafosoo turuuruhane jana jetaote, cuu
nee- leeinjiin benane- Jorioneein casajenetiin-
Cana Coaunera letononiha nocoetiin- cachaauru
coritaera- Barajesoso. 7 Nii benane jetaote, cuu
jataain nainaain nenaa- Coberenadoro Serijio
Faoro aina nei nejesina ne. Nii coberenadoro jetaote, nii Pafosoo turuhin neeuruha- Berenabeen
aina- Saorone coitucuhane jaun jetao, cotiharatenajae, nenajaun cuhin, rai Cana Coaunera que
ereereecuruhane aohana jerihane jaun. 8 Ne jetaote, Berenabeen aina Saoro que nejerate nii
benane- Barajesoso- “Elima” neein Curiecocuruhacha curuaatei, nabana acaauru esenetaa nii
coberenadorone coataa. 9-10 Ne jetaote, Cana
Coaunera Suujue que suujuequin jetao, nunajeein
coarajeein:

“Nechu aansai. Casaje. Moconajaera nebaneein
nenaa. Ii te itolere caohacha aina nejeratenaaneein neeincha. Chanute Cana Coaunera tenojohin ichaonaa caohacha auhacaaita,” nae jetao

Saoro- “Faboro” neein curuaaneni. 11 Niritiin co-
taicha rijitiin jetaote: “Nitohaneein neeine coreni-
hate, ichasetecareein Cana Coaunerara. Maosa-
neeinte nedariquiin carajaojoaaincha. Nihei ji-
ichoo coaririheeinita,” naa Faborone rijieeori-
tiin jetaote, maosaneein nedae nii benane.

Nitohaneein nocohenaneein nedaa rai notana
jaun jetaote, rai biji que mucuhin- amaeranu ari,
amaa ne coina- nii Elima, inae conoeniha notana
jaun. 12 Nii jaun jetaote, cojoaelatiin, jataain
caohatoha nii Cana Curuaanaa- Jesocurisito que
aitiin, acaauruhacha beebejei- Cana Coaunera ere
esenetae- nii coberenadoro.

Pisidia batane que nenaa- nese leeocha- Antioquihau turuha Faboro aina Berenabeenne

13 Nii Pafosoo neeuruhane baiha jetaote, leein-
jiin bote cuhane fauhin, Paanfiliau cue nii cori-
haneraauru aina- Faboro. Jelai caje coaauneein
jetaote, atane ichoaae cuhin, turuha cuure, nii
cuu nenaa nese- Perejeu. Nii jana, Joaan Maroco
jetaote, cuu ratirinajaain, Jerosaleeun cauha cue.
14 Nii Perejeu caje cuhin jetaote, nii Pisidia batane
roohan nenaa- nese Antioquihau turuure nii Ber-
enabeen aina Faboro. Cuu jetaote, nebetacanaa
janonaa bana- ita taojiaauruna jaan- sinacoca
asaae, ita taojiaauruha Jorioocurune jana, cuu
enohin nelauriaain, aonajenajaaunre. 15 Nii
jana jetaote, cuu aonajenajaauruhane jana, Cana
Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaaure. Inae nii
nainaauruhane baiha jetaote, acaauru rai:

“Chasocuru, niha chaaelai que ereeichene
jaanne, ereeuche te, aonaain suujua

lararajiaauruhine- caa cachaauru," nae nii netaojiaauruna jaan- sinacoca curuaanaacuru.

16 Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaaurariin, acaauru rai, biji sarasarari Faboro, inauheneeicha curuaequiin aonajeeuruhane coina. Nitohaneein acaauru rai, biji sarasarariin jetaote:

"Aonacuche satiin- Isaraelitaauru, satiin Jorioniheichuru netonai- Cana Coaunera ere esenetaain tonorana jerenacaauru. 17 Egiptoo cuhin ichaooruhane ajiniha jetaote, cana foerateeurera Isaraeli cocoaichacuru janijiin ranajaelu Cana Coaunera. Nii baiha, rai natane nihei que cuhin, nejelau ataneu- Egiptoo ichaooruha cana inoaesihuru Isaraelitacurune jana jetaote, arajiin fanajaelu Cana Coaunera. Nitohaneein nii nejelau ataneu netiin, inae arajiin nefaauruhane jana jetaote, jelai caje, niicha ichana nainei coaarateein roconajaelu Cana Coaunera. 18 Nii Egipto caje roconajaane baiha jetaote, nere tonoraaurenihane saijieein, atiin acaauru abaantaelu, jenachoonca janacaneein desieretoo Cana Coaunera. 19 Nitohaneein nere tonoraaurenihane saijieein jetaote, acaauru rai neein niha nii atanene coina, Canaaun batane que, caaunsineein nenaa nese que ichaonacaauru cachaauru itaje jetao Cana Coaunera. 20 Itolereneein, Egiptoo cuuruhane que jojohin jetaote, jena fasha saoqui choonca ajaanacaneein jetao, acaauru que banihateein inoaelu- niicha tenaa jerei- atane que tenajae jetao Cana Coaunera.

Nii baiha jetaote, acaauru curuaanaacuru tihacoae, Cana Coaunera, enoha nere bera inoaesi-Samoerinereein tihaojoaain. 21 Nii jana jetaote,

itolere curuaanaaneein- itolere sirichaaunu que jetao leeinjiin *rey* bajaaure jetao. Nii jaun jetaote, Beenjamiin lauri caje neferatenaaneein nenaa Sisi calaohi- Saoro tee jetao, Cana Coaunera, jena choonca ajaanacaneein, acaauru rai- *rey*neein ni-hane coina.

22 Nii jana jetaote, renaatonorae lanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ichana jereniha Saorone jaun jetao, Rabiri que core jetao Cana Coaunera, satiin Isaraelitaauru curuaanaaneein-itolere sirichaneein- *rey*neein nihane coina. Nitohaneein teein jetaote: ‘Inae laen, casuujua rijitojoeein nenaa- cacha ruhanura. Acate, Isaihasi calaohi- Rabiri inera. Acate laen, jatoroaain ne, itolere quiicha jerenohi ichaane coinara.’ naain jetao Saoro mitaain, Rabiri tee jetao, coreeraniha, Cana Coaunera. 23 Nii Rabiri caje neferatenacaauru inamacooru caje nenaaneein jetaote, nenaanelu Jesoso. Aca jetaote, letoaelu Cana Coaunera, nere bera inoaesihuru que beratihalune tocohaneein Isaraeli cocoaichacuru ichoteratihane coina. 24 Inae turu catainajiha Jesosone jana jetaote, Joaan letoae jetao Cana Coaunera, satiin itolere Isaraeli cocoaichacuru sacutaain, beebejiha Joaanne coina. Nii jaun jetaote: ‘Caohachaain inara suujua rucujueein, coaiteen Cana Coaunera aitoonjoa esenetaain tonoraain neeuche te, baotisaain cojounacatenohineeichera.’ naain, Isaraeli cocoaichacuru rai aite jetao, Joaan. 25 Inae ohane catainaane jana jetaote: ‘Coatia nii inaraacha cohajei- cacaaijie- nii turuha uhenenu nihaaun. Canute, letoae Cana

Coaunera, nii beraaunu que. Acate laen, caichoaae jauhecotojoeriin, jataaen cocoainaain letoanojoineein ne. Nii jaun, rai safato ichora rucuheraane que nihanatiin, nelatihahaun.' naain jetaote, rauhijiriin be jetao, acaauru rai-Joaan.

26 Chasocuru, Abaraaun caje neferatenaaneein nenacaauru, satiin- Jorioniheichuru netonai-Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, satiin, caa inara rai quiicha beebejeite- jianacoo cacha culucohin mitaeranute, satiin- inara rai beratenojoineein ne. 27 Satiin- nii Jerosaleeun nenacaaurulu, acaauru curuaanaacuru, naaonjoaihunrite, cajiha turuha Jesosone jana, coitucuurenelu. Nere bera inoaesihuru quete niqui, laenaerateein beratelu Cana Coaunera. Nii jaunte niqui, nii Cana Coaunera ere bera inoaesihuruhacha- laenanohilu ereretai nejesinanecure, nebetacanaa janonaa bana naineein. Nitohaneein, ita taojiaauruhana jaan-sinacoca asaae ereretai nejesinanecuruhane sajainejeeinte, cajiha turuha Jesosone jana, 'Aca caara.' naain coitucuurenelu. Nii jaunte, sohin joaerateuruhana jaun, aitiin: 'Naaonjoaante, cuureeincha.' naain nere bera inoaesihuru que laenaeratihalu beein- Cana Coaunerane nainauruhane coina, 28 Filato rai colurujueein, sohin joaerateeurelu, Filato que, lera colane. 29 Nitohaneein teeinte, inae satiin aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesine nainaane jana, nii coroso caje fauhin, rai jabereco rucuhecure-ajeri jachu cuhane. 30 Nete, nii jana, oo caje ichate Cana Coaunera. 31 Nii jaunte, nii

Calileea caje coaauneein, Jerosaleeun tiaetiajeein namu corihaniha amuhemuhenacaauru rai ecocohin, cuu araai janohi acaauru aina nerejetelu. Acaaurute, enene itolere sacutaain amuhemuhejueein, nii Jesoso que ereereecure, itolere cachaauru rai.

32-33 Inara caohachanu quena, inara rai, caa caohati erenaa bihacaanu, coitucuhichene coina. Caa quete, cana inoaesihuru rai aitelu Cana Coaunera, catohanihane coina. Nii jaunte, acaauru inamaconeein nihacachena jaun, cana rai, cana inoaesihuru rai naitoonjoa nainaane coina, catohaneein ichae Cana Coaunera. Acate, oo caje Jesoso ichate, rai Quiricha Inoaesi- Salmo- coroatajai cuhane aitohane tocohaneein. Raite, 'Iite, canu calaohineein neeicha. Canuna, chacaneein neeunra.' naain laenaeratelu Cana Coaunera, rai Quiricha Inoaesi cuhane. 34 Nitohanihane coinate, nii ajiniha: 'Oo caje jene, ichatereeuni, nabana setuha rai jaberecone coataara.' naain nii ajiniha- rai Quiricha Inoaesi cuhane belu- Cana Coaunera. Chaentechu: 'Satiin Rabiri rai caitoonjoane, ichaa cureunnicha.' naain belu Cana Coaunera. 35 Nitohanihana jaunte, coaiteen leeocha cuhane, 'Coatia laen, setuha nii ii letono jaberecone naihatejeriheeinita.' naain laenaelu Rabiri. 36 Aihana jaun, esinaaente niqui, Rabiri letoaa Cana Coaunerane rijijieein, nii nihane bana nenacaauru cachaauru coroatajanelu. Nete, nii baiha ohin, rai foerateeurera ainane jana, rai jabereco inae setuelu. 37 Nete, nii Cana Coauneraacha ichatei- Jesoso jabereco laen cuu

neein setuenelu. 38-39 Aihana jaun, chasocuru,
caa inara rai canacaanuhacha beebejei-
Jesosohacha corenihate, atiin, osaaocane
nihanatiin, rauhijiriin esenetaane, nosa caje
nichotenaa nainereein- saain cachaauru,
Jorioniheichuru nihanatiin. Aihana jaun,
nii nosa coreniha caseteco coaracuruhane
rai niha- Moisesaacha benojoinurute, Jesoso
coreniha laen nainecururеein nii caseteco
caje nichoteeuruhane. Aihana jaun, satiin- nii
Jesoso esenetaeraaurute, atiin coreniha- osa
caje rocohin- culuhoca cureein Cana Coaunera.
40 Caohachaain coaracuche, batohin esenetana
jereneeichenete, inara choaae nalureein
inoaelu laenaratihalu Cana Coaunerane jaun,
laenacuruhalu *profeta*curune rijijieein:
41 'Aonacuche.
Satiin caohacha ichaonaa-
caitoonjoa que jaolequiin nenacaauru
cojoaelatooche.
Nitajihate curiquicheein, inae ecu tihane bana.
Nii cojoanonaa banane,
itolere ichaain inara notaaca cureeunnicha.
Chunicoha inara rai, nii que ereein bihane, esene-
tariheeicheta.'
naain laenacuruhalu *profeta*curune rijijieein,"
naain jetao, nii Antioquihau nenaa sinacoca
asaae- netaojianacaauru rai ereerejeein jetao bee-
beje Faboro.
42 Inae, nii que irihane nainaain jetaote, nii
ita taojiaauruha Joriocurune jaan- sinacoca caje
corihaneraauru aina mituha cue Faboro. Nii jana
jetaote, jiniichaain cuhin mituha cunacaauru- Jo-
rioneein nerotonacaauru jetaote:

“Coaiteen leeocha- nebetacanaa janonaa bana uhin, coaiteen nii que ererejiha uuni, canaacaanu rai,” naain jetao, Faboro cotihacure. 43 Inae sinacoca asaae netaojiaauruhane nainaain jetaote, Faboro aina Berenabeen caaijie cuure- arajii Jorioocuru aina- Jorioneein nerotonacaauru- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, naaonjoaihunri. Nii jaun jetaote, acaauru rai: “Nijiaonriha, inara belaiha nere aina cuaain, inara cotihaca Cana Coaunerane jaan jianequichenera. Nirijieeincha, jianelanaala, nii jelai sacuuchete, inara coroatajaneein, inara belaine Cana Coaunerara,” naain jetao, acaauru suujuateein, acaauru ratirihure.

44 Nii baiha jetaote, leeocha nebetacanaa janonaa bana coaiteen, netaojiaaure- nii nese sacutaain caje uhin- coroatajaje lanaanla cachaauru, acaauruhacha beebejei- Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi aonacuruhane coina. 45 Nii jaun jetaote, nitohaneein coroatajaje lanaala, turuuruha cachaauru, Faboro aina Berenabeen aonaana jaun, nechu jataaen, acaauru que necoelai caun, nabana esenetaauruhane coataa, “Nechu aansai casaje cachaauru,” naain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru. 46 Nii jana jetaote, nii que nelararajiaain, chaque casilanaala:

“Inara Jorioneeichene raite niqui, jaurihaanejeein nere beebejihacaanune coina canaacaanu letoaain ne Cana Coaunera niquicha. Nete, naitoonjoa batocoichene jaun, rautaain aohana jerelanaala que jaolecohichera. Nitohaneein, inara rai, ichaonaa sanaacharanejeein nenaa

bihacaanune coinate niqui, canacaanu letoaain
ne- Cana Coaunerara. Nena aohanna jereneeiche
coarajihacaanune jaun, Jorioniheichuru rene
curichaanuhin. 47 Nitohaneein canaacaanu
letoaainte:
‘Canuna, inara letoareeuni,
satiin- caa chauratane que nenacaauru- Jorioni-
heichuru rai nihanatiin,
amuhemujueein beein, canu neein nihanune
coitucuerateein,
acaauru ichoterateein neeichene coinara.’
naain Isaihasi que beratihalune rijijieeinte,
ena canaacaanu letoae Cana Curuaanaa- Cana
Coaunerara,” naauruha Faboro aina Berenabeen,
Jorioocuru raina jaun jetaote, 48 coroaaecure- nii
Jorioniheichuru.

Nitohaneein coroajeein jetaote, esenetaain,
“Caohatoha jataaen cana rai, Cana Coauneraacha
beratenojoincha,” naain esenetaaure, satiin- nii
ichaonaa sanaa charanejeein nenaa raaureraanu
que nenacaauru- Jorioniheichuru. 49 Nitohaneein
jetaote, nii jelai batane sacutaain nenacaauru-
jelai cocoaichacuru rai, Cana Curuaanaa-
Jesocurisito beebejeeure. 50 Nii jaun jetaote, nii
rautaain coaracurenihana jaun, nii caohachaain
suujua coaaraain Cana Coaunera bajaaurera-
enecuru suujuau tacaaure- Jorioocuru. Nii cuu
nenacaauru- acaauru rai jataaen nelatenacaauru
cachaauru- suujuaune maajeein tacaaure, satiin
ita suujua rijitocoriin, acaauru que nejerateein,
jelai caje Berenabeen aina curuataain, Faboro
sitaauruhane coina. 51 Nitohaneein, jelai caje
sitanajaauruhana jaun jetaote, mituuru neein,
nii acaauru safato que nenaa- utuune faofaohin,

riariaain, ratiriin amuure. Nii jetaote ichacure:
“Aihana jaun, inae canacaanu, nii ujuaihoneein
nihaacaanu. Coaraain aihane nitajeeuche.”
naauruhane coina. Nitohaneein rai safato que
nenaa- utuune faofaohin riariaain ratiriin jetaote,
jelai caje amuhin, Iconio cuure Berenabeen
aina Faboro. 52 Ne jetaote, rachoojoenaa
cataaun nedaaure, nii Antioquiha nenacaauru
Jesocurisito ranojoihunru, acaauru suujueniha,
niha Cana Coaunera Suujuena jaun.

14

Iconio turuuruha Faboro aina Berenabeenne

1 Antioquihau neeuru baiha, jelai caje amuhin
jetaote, Iconioo turuure jetao- Faboro aina
Berenabeen. Nii Iconioo turuuruhane jana
jetaote, nii cuu nenaa ita taojiaauruna jaan-
sinacoca asaae netaojiaaure Jorioocuru. Nii
jana jetaote, cuu turuhin, enohin, Jesocurisito
beratenojoi beebejeeuruha rauhijiriin, rauhi
cuhane cuaaine jaun jetao, esenetaacoaaure
arajii- Jorioocuru, Jorioniheichuru naaonjoainuri
netonaine maajeein, esenetaacoaaure arajiin.
2 Nii jana, esenetaaichuru Jorioocuru jetaote,
nii Jorioniheichuru suujuateeure jetao,
esenetaauruhane coataa, baasoneein Faboro
aina Berenabeen que ereein, nechu jataain
acaauru cotaiha. 3 Nejetaote, cuu carajaain
acaauru aina neeururejetocurelu jetao, nii
Jesocurisito letonocuru afosotooru. Nitohaneein
jetaote, acaauru coroatajanerichaain Cana
Curuaanaane coitucuuruhane jaun jetao, cuu
neein Cana Curuaanaa ere beebejerejetocurelu

jetao, nii afosotooru. Nii jaun jetaote, acaauru
coroatajaniha- Cana Curuaanaana jaun jetao,
jataain cacha belaiha Cana Coaunerane
beebejeein jetao, cunaitenacaauru rautaain
cacha notaacure, esenetaauruhane coina, Faboro
aina- Berenabeen. 4 Ne jetaote, nelerujuacoaaure,
nii jelai nese cocoaichacuru cachaauru. Tabaauru
jetaote, Jorioocuru cocoaaeratiha jetao, jelai teein
nelerucure nejesihajeein. Nii jana, afosotooru
cocoaaerateeurera netonai jetao, jelai teein
nelerucure. 5 Nitohanihana jaun jetaote,
cocoainanacaainuru aina ita suujuau tacaaure
jetao Jorioocuru Jorioniheichuru aina, Faboro
aina- Berenabeen que nejerateein, ajeri que
bodoosinajaain sonajaauruhanene coina niqui.
6 Nii jana jetaote, nii coitucuuriin jetao, Iconio
caje, Licaoniha batane cuhin, Listrau, Derebeeu,
naaojoainunri rohan nenacaauru neseeuru
cuhin jetao sorohin, 7 amuemujueein, Jesocurisito
beratenojoi- erenaa caohati beebejeeure jetao.

Listrau, Faboro bodoosihuruha ajeri quene

8 Nitohaneein, nii Listrau turuuruhane
jana jetaote, ecu ne- leeinjiin bacosaneein
nejanohanaa cacha. Nii jetaote, chabana
nichaauraain amuhene, nejanoha caje
coaauneein. 9 Aca jetaote, Cana Coaunera
ere beebejiha Faborone jana, rautatiin, cuu
lauhequiin aonaje. Nii jana, rautaain coaraa
Faborone jana jetaote, esinaae rauhijiiriin,
nerautaane esenetana nainihane coarajiha,
suujua cuhanena jaun jetaote, 10 rai tonijiaain:

"Nimichuhin nichaauraute coaracaara," naa
rai Faborone rijieeoritiin jetaote, chujuleneein,
jeluhatiin inae ruharujuae nii cacha. 11 Nii
coaraain jetaote, ita rijitiin jachaleneein jetao,
nere cuhane cuaain jetao:

"Chosichurute cacha neein cana rai faaurera,"
naaure jetao, Licaoniha ere cuhane cuaain.

12 Niritiin jetaote, nii acaauru ichanohineein ne-
naa, acaauru chosineein acaauruhacha tei Seoso
jecha naaure jetao, Berenabeen que. Jana Faboro
que jetaote, leeocha chosi Eremesi jecha, naaure
jetao, aca irihane jaun. 13 Nii jana jetaote, tu-
ruha uhe jetao, nii nese coenorau nenaa- acaauru
chosi Seoso rai Teenforo rai saseredote. Nii
saseredote jetaote, Seoso rai, lenone nihane sohin,
mocohin tenajaaocane tocohaneein tajiha itolere
torocuru, chaen, caohatiin curuteein rucuheno-
hineein nenaa- enuha juane, naaonjoaain uhaain
turuha uhe jetao, que Faboro aina Berenabeen
belaain coroaecuruhane coina. 14 Nii jana jetaote,
nii coaraain, acaauru chosiniha benajaauruhane
que, inae nainacorichure jetao, Faboro aina- Ber-
enabeen. Nitohaneein, nainacoriin jetaote, nobiri
soaisoaain jetao, acaauru jana cuhin, acaauru rai
nujuaaen soaisoaain:

15 "Chanuna nitohanain ichana jeriquiche,
inara rijijieein, cacha neein nihacaanu natiin.
Nitohaneein neeichene jianequichene coinana
turuha uhacaanu, inara rai bihacaanune, nii
jiaaneein neeichene coinara. Nii jiaanecuchera.
Coatia chaaelai que nelatejeehai niita. Inae
nii jiaaneein, Cana Coaunera eesine- itolere
dede, cana rai chauratane, cucuana, nii

cuhane coneracuru, naaonjoaain coaunera-
Cana Coaunera coroajeein, nere tonoraain
neeuchera. 16 Inoaelute niqui, niicha jerei
ichaa cachane nihanatiin, inauheneecha
coarajerejetelu Cana Coaunerara. 17 Coatia,
chaaelai janonaa bana, caohacha ichaain nihane
jianihei- Cana Coaunerata. Nete, ‘Naaonjoaaine
neeunra,’ naain chabana necoharaeratene
cacha notajaaincha. Acate, inara coroatajane,
temulejaain naaonjoaaineeichenera. Inara
temule setejiaeraanuque, elo letoaain
naaonjoaera. Setejiaane, caoachaain marohin,
caohatiin tihane, jeeojoiriin nihane, raotojoeein
quihajeein- aina raotojoeein neeichene jaan-
teraneein nenaanera,” 18 naain acaauru rai
beeuruha Faboro aina Berenabeenne sainejeein
jetaote, erenaa tonorae lanaala jetao, acaauru
chosi rai ichara tocohaneein jetao, nii irihuru
sohin, mocohin, acaauru coroaejeein, acaauru
belaain, acaauru ranaa jerecure.

19 Nii jana jetaote, Antioquiha caje, Iconio caje,
naaonjoaain caje uhin, tajia turuha uure- Jori-
oocuru. Nitohaneein, turuhacoaain jetaote, nii
ecu nenacaauru suujua elonaauruhana jaun je-
taote, ajeri que Faboro bodoosiin jetao soore.
Nitohaneein sohin jetaote, “Inae jecha atinaau-
ruha,” naain jetao, tararaain amaain, nii nese
caje, naain jaoha cuure. 20 Nii jana jetaote,
sacuhin, curuhacaain netaojiaain coarajeeuruha
Jesocurisito ranojoihunrune jana jetao, nimichu-
juaaite Faboro. Nitohaneein nimichuhin jetaote,
coaiteen nii neseeu cue. Nii cojoanoo jetaote,
Berenabeen aina, naain Derebeeu cuure.

21 Nii Derebeeu turuhin, cuu raotojoeein, Cana
Coaunera Ere Caohati beebejeeuruhane jaun
jetaote, Jesocurisito esenetaeraneein nedaaure
arajii cachaauru. Nitohanihana jaun jetaote,
cuu neeure arajiin Jesocurisito ranojoinunru.
Nii Derebeeu, cacha relaauruhane baiha jetaote,
Listrau, Iconioo, Antioquihau, naaonjoaainunri
coaiteen cuure. 22 Cuuru turuhin jetaote,
Jesocurisito esenetaeraauru suujuateeure jetao,
caohatiin, nirijieein jianelanaala, esenetaain
tonoraauruha, caoachaain rauhijiriine coina.
Nitohaneein jetaote: “Cana Coaunera Cojoanonaa
que ichaonaa jerichaane, itolere necairichanaa
coaraain, necairichanaa abaantaacanete
nera,” naain jetao, suujuatenajaaunre.
23 Niritiin, suujuatenajaain jetaote, le laurichuru
Jesocurisito ranojoinunru nainetiin, acaauru
coaaraanuurune que, acaauru bichauhenaauru
tihacoaaure. Nitohaneein, tihacoaain jetaote,
acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coina,
suri couu neein cosinacaain, Cana Coaunera
bajaain, nii acaauruhacha esenetai- Cana
Curuaanaa bijiu tenajaain ratirinajaaure.

Siria batane que nenaa Antioquihau jelaiha cuuruha Faboro aina Berenabeenne

24 Pisidia batane choaae situhin cuhin jetaote,
Paanfiliau turuure. 25 Inae Paanfiliau batane
turuhin jetaote, nii neseeu- Perejeu, Jesocurisito
beratenojoi beebejeeure, nii cuu nenacaauru
rai. Nii baiha jetaote, Ataliau cuure jetao,
Faboro aina Berenabeen. 26 Caje coaauneein
jetaote, bote cuhane fauhin cuhin, Antioquihau
turuure. Nii neeuruhalune jana, acaauru

teeuruhalu acaauru leeochaauru, Cana Coaunera
icharatenojoi ichacuruhane coinana jaun
jetao, turuure, inae nii niicha icharatenojoi
jitaauruhana jaun. 27 Nitohaneein cuhin jetaote,
inae Antioquihau turuhin jetao, jitariin cuu
nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru taojiaain
jetao, acaauru rai, acaauru coroatajaniha
Cana Curuaanaa- Cana Coaunerana jaun,
Jorioniheichuru netonoai- rai suujua coreein,
inae esenetaauruhane beebejeeure Faboro aina,
Berenabeen. 28 Nitohaneein jetaote, cuu acaauru
aina, carajaain neeururejetecurelu Faboro aina
Berenabeen.

15

Netaojiaauruha Jerosaleeunne

1 Nii Antioquihau neeuruha Faboro aina Ber-
enabeenne bana jetaote, Antioquihau cuure nii
Jodea nenacaauru tabaauru. Nii Antioquihau
turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito
coreniha cana nejeraauru relaaure jetao, aitoha
Moisesane jaan que. Inoaelu aitoha Moisesane
rijitojoeein:

“Inara jabereco cari jiununuhin saaerateneee-
ichene, inara osa caje inara culucohin, inara
ranaa nainerihei Cana Coaunerata,” naaure je-
tao. 2 Nii jaun jetaote, coreniha acaauru aina,
ita cotaicha rijitocure jetao Faboro aina Ber-
enabeen. Nii jaun jetaote, inae Faboro aina
Berenabeen que tacaajeein jetao, acaauru aina,
nii cuu nenacaauru tabaauru naaonjoaainunri
letoaaure jetao- nii cuu nenacaauru- Jesocurisito

ranojoihunru- bichauhenaauru, nii que iriha cu-
uruha nii Jerosaleen nenacaauru- Jesocurisito ra-
nojoinunru bichauhenaauru, afosotooru, naaon-
joainuri ainane coina.

3 Nitohaneein jetaote, letoanajaauruhane jaun,
nii Antioquihau- nese caje, Jerosaleeun cuure-
Faboro aina Berenabeen, cuu nenacaaurutabaauru aina. Nitohaneein cuhin jetaote,
Fenisia batane, Samaria batane, naaonjoainuri
choaae situuruneein jetao, nii cuu nenacaauru-
Jesocurisito ranojoihunru rai beeure:

"Naaojoaainte, Jorioniheichuru netonai
coroatajane Cana Coaunera, jauriaa acaau-
ruhacha sacui jianeein, nere tonoraauruhane
coinara," naain beeuruhana jaun jetaote,
coroaaecure jetao- nii cana nejeraauru-
Jesocurisito ranojoinunru, acaauru rai nii
beeuruhana jaun coitucuhin.

4 Inae nii Jerosaleeun turuuruha- Faboro aina
Berenabeen jana jetaote, raotojoeein acaauru
raaure satiin- nii Jesocurisito ranojoinunru,
saain nii acaauru bichauhenaauru, saain nii
afosotooru, naaonjoaainunri. Nii jana jetaote,
satiin itolere ichaain, acaauru coroatajaniha
Cana Coaunerane beebejeeure, acaauru rai. 5 Nii
jaun jetaote, nimichuhin, nichaauraain jetao:

"Nii Jorioniheichuru Jesocurisito esene-
taeraauru raite caohachae aitocoaachene,
aitohalu Moisesane rijijieein rai jabereco
cari saerateeuruhane coinara. Nii choaae
tacaainte caohachae, satiin Moisesa aitoonjoalu
rijijieein ichaohin, esenetaain tonoraauruha

nii Jorioniheichurunera," naaure, tabaauru fariseeocuru- Jesocurisito ranojoinunru.

6 Nii niritocuruhana jaun jetaote, satiin netaojiaaure- afosotooru, nii cuu nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainuri, nii que ita rai ereein, coitucuuruha jiniiquiine coina. 7 Cuu nii que ereereecuruhane jana jetaote, Fedoro netonoai nimichuhin:

"Curisito coreniha- chasocuru, inarate raotojoeein, inae carajaa catohaneein canu cotijiaain canu raa Cana Coaunerane coitucuhiche, jianacoo nosa caje mitunaa nainecuruha Jorioniheichuru netonaine coina, Jorioniheichuru rai nere beebejihanune, esenetana nainecuruhane coinara. 8 Leeinjiin- Cana Coauneraachate, satiin- cacha suujua coitucuujuera. Nii Cana Coaunerate, cana que coaarateein, Jorioniheichuru rai, rai Suujue tera. Nii jaunte raotojoeein acaauru raane coitucuhacache, cana rai, rai Suujue tihalune rijijieein, acaauru rai netonai, rai Suujue tihane jaunra. 9 Coatia nejelauneein, Jorioniheichuru coaraain nihei- Cana Coaunerata. Satiin cana coaraane rijijieeinte, joaereein cacha coaraain ne Cana Coaunera. Nii jaunte, esenetaauruha acaauru netonaine jaun, acaauru suujue coulucoe Cana Coaunera, cana rai ichaane rijijieein. Satiinte, itaneein ne cacha. 10 Aihana jaun, chanute inara raajenihane, Cana Coaunera leratenaa jerequiche, caa nere esenetaeraauru rai caaintati ichaonaaanajiin tenaa jereeinta. Nihei, canacaanu nihanatiin, nitohanai- ichaonaa abaantana nainera lanaalata. Niheichu cana inoaesihuru nihanatiin, nitohanai ichaonaa sacunaa nainesihu-

ruhalune coalanaalata. 11 Nete, rai Calaohi Jesoso
coreniha atiin nechu nirijieein core colane, cana
suujue ichoterateein, couluuoca Cana Coauner-
ane coitucuhacachera, jerichanejeein acaauru su-
ujue couluuocane rijijieeincha," naa acaauru rai
Fedorone jana jetaote, ereeuruhane jianeein je-
tao, 12 curuatoroaain, satiin- curuaequiin aona-
jeeure. Nitohaneein:

"Naaonjoaainte, canacaanu aina cuaain co-
joelanaacojoa ichaain, canacaanu coroatajane
Cana Coaunera, Jorioniheichuru aina nihacaa-
nune janara," naain acaauru rai jetao beebe-
jeeure, Faboro aina Berenabeen. 13 Inae ereeu-
ruhane nainaauruhane jana jetaote, acaauru
rerohariha jetao ere Saantiaao:

"Aonacuche satiin Jesocurisito coreniha
canejeraneein nenacaauruna, caa que erete
aonaquichera. 14 'Naaonjoaainte, jauriaa
Jorioniheichuru raenihane baiha, inae enene
janijiin niicha ranojoinunru- Jorioniheichuru
coroatajane Cana Coaunera, acaauru netonoai
nichao que ichaooruha jerihane rijiijieeine
coinara.' naainte canacaanu rai be Simoon-
Fedoro. 15 Niritiin inoaelu beein, nere
bera inoaesihuru que laaenaeratihalu- Cana
Coaunerane tocohaneein:

16 'Rabiri inamacooru caje
neferatenaaneein nenacaauruna,
coroatajaniha cuureeunni.
Leeinjiin canuhacha jerenohicha
ichana jerenacaauruna,
coroatajaniha cureeunnicha,
17 itolere chaauruatane sacutaain

canu ere beebejeeuruhane,
cacoitucuhin carohan nichuuntanaa nainecuruha
Jorioniheichuru netonaine coinara.
18 Caritiinte,
inoaelu caje coaauneein berateein
Nere laenaeratelu Cana Coaunera,
coitucuhacachene coinara.'
naain Quiricha cuhane laenacuruhalu Cana Coaunera ere bera- *profeta*curune rijijieeinte, nii nainaauruhane coina aihurera.
19 Aihana jaun, coa Jorioniheichuru rai, caaintati ichaonaa tenaa coaucache, inae jauriaa acaauruhacha esenetai jianeein, Cana Coaunera ere tonoraauruha natiinta.
20 Raujiaainchate naine, quiricha cuhane laenaain: 'Jiaonriha, cacha ichanohineein nenaa chosi rai niicha teeuri lenone quichenera. Jiaonriha, sinijieraaoquichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateeichenera. Niheichu, sinijieraquelanaala neeichene nihanatiin, jiaonriha jelai teein raelanaala, ene aina ichaohichenera. Jiaoarihachu, enecuru nihanatiin, sinijieraaocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, jelai teein raelanaala quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha raro ruluhin sonojoin lenone quiin naaonjoaichenera. Niheichu chaen, ichana niha natiin, jiaonriha quiichenera. 21 Nii coataate neeure, inoaelu caje coauneein, neseeuru nainetiin, nebetacanaa janonaa bana nainetiin, nii netaojiaauruna jaan- sinacoca asaae netaojiauuruhane, nii Moisesa aitoojoan

ereretaain que cana relaeranuurura.’ naain laenaain letoaacachenete caohachare,” naain jetao acaauru rai ereereje Saantiaao.

Jorioniheichuru rai Jerosaleen caje letoanojoineein nenaa- quiricha

22 Nii jaun jetaote, saain Jesocurisito ranojoinunru, acaauru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoaain jetao Jesocurisito ranojoinunru nejesinanejeein netiin, coacuhin jetao, acaauru tabaauru janiichure, Antioquihau, Faboro, Berenabeen, naaonjoainunru aina, letoanajaauruhane coina. Nitohaneein tabaauru janijiin jetaote, Jodasi- Barasabaneein acaauruhacha curuaatei, chaen Silasi, naaonjoainunru letoaaure. Acaauru jetaote, nii Jesocurisito ranojoinunru- cana nejeraauru rai, jataain nelatineein neeure. 23 Nitohaneein letoanajaain jetaote, acaauru aina quiricha laenaain jetao letoaaure, naain Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru rai, nii Jerosaleen nenacaauru- afosotooru, acaauru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

Nii quiricha- acaauruhacha laenai cuhane jetaote:

> “Saainna- afosotonichaanu nena, inara coaucaanura. Saain, Jesocurisito ranojoineein nenacaauru- cana nejeraauru bichauhenaauru ainane, inara coacuhin, caa laenaain letoacaanura. Saain Jesocurisito corenihacanacaanu nejeraneein, Antioquihau, Siriau, Silisiau naaonjoainun- Jorionelanaalaneniquichene raina, caa laenaain letoacaanu,

24 canacaanu letononelanaala, caa Jerosaleen
caje cuhin, inara suujua rerohecaa
cuuruha, inara jabereco cari molohiche,
aitoha Moisesane rijijieeine que aitiin,
leeinjiin chacoitucuhi rijijieein, inara
tenaa jerecuruhane coitucuhacaanune
jaunra. 25 Nii jaunna, satiin coacuhin,
coroatajaain canacaanu caje nenacaauru-
cachaauru letoaacaanu, jataaen canaacha
belaihuri- Jesocurisito coreniha- cana
nejeraneein nenacaauru- Faboro, Berenabeen
naaonjoainunru aina, canacaanu aina
nenacaauru coroatajai cachaauru letoacaanu,
inara coaraa uuruhane coinara. 26 Nii
Berenabeen aina Faboro ichaote, jataaen
lunajeriin ne, Cana Curuaanaa Jesocurisito
ere tonoraain, nere beebejeeuruhane
corenihara. 27 Nitohaneeina, nii Jodasi,
Silasi naaonjoaain letoacaanu acaauru
ainara. Acaaurute, inara rai ereein, jitariin
inara rai niriinanai biha cuurureein,
nujuaaen cajera. 28-29 Cana Coaunera-
Suujue- suujuatenojoineeinte, canacaanu
rai caohachae, inara rai ichaonaa caaintati
tenaa nainenihacaanura. Raujiaainchane
inara rai aitiin laenacaanu: ‘Jiaonriha, cacha
ichanohineein nenaa- chosi rai niicha teeuri-
lenone quiichenera. Jiaonriha, raro ruluhin
sonojoin lenone quiin naaonjoaaichenera.
Niheichu chaen, ichana nihanatiin, jiaonriha
quiichenera. Jiaonriha, sinijieraaoquichene
nihanatiin, nejelau ene aina naosateeichenera.
Niheichu, sinijieraquelanaala neeichene

nihanatiin, jiaonriha jelai teein- raelanaala ene aina ichaohichenera. Jiaonrihachu, enecuru nihanatiin, sinijieraaocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, quicha raelanaala jelai teein aina ichaohanera,' Nihei nenacaaen nii baihata. Caa aitocoaanune rijijieein, tonoraain ichaohichenete, caohachaain ichaain, caohachaain ichaaonaa naineriquicheeincha. Raotojoeein neeuchera,"

naain jetaote, nii Antioquihau- acaauruhacha letoaaene- quiricha laenaaure, letoaauruhane coina.

30 Nitohaneein jetaote, inae nainaauruhane jaun jetao, ita rai necoeein, Antioquihau cuure nii Faboro, Berenabeen, Jodasi, Silasi naaonjoainuri. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru jitariin taojiaain jetao, nii acaauru rai- afosotooruhacha letoai- quiricha teeure jetao, acaauru rai. 31 Nii jaun jetaote, joracaain ereretaain coaraain jetao, coroaaecure jetao, nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoinunru, caohatiin acaauru suujuaateein, acaauru suujua lararajiaain, ichacuruhana jaun. 32 Nii Jodasi aina Silasi netonai jetaote, Cana Coaunera caje erenaa raauruhane, cacha rai beebejeraneein neeure. Nii jaun jetaote, niha acaauru rai rauhina jaun jetao, nii Jesocurisito ranojoinunru rai ereein jetao, acaauru suujua lararajiaain jetao, acaauru suujua nunaaure, acaauru rai ereein acaauru suujuateein. 33 Nitohaneein jetaote,

cuu carajaaojoaain neeuruhane baiha jetao, inae acaauru rai necoeeure nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. “Raotojoeein caunichuchera.” naain jetao, acaauru rai necoeeure, 34 jelaiha Jerosaleeun cauhacuuruha, nii letoanajaaurera rene, Jodasi aina Silasichurune coina. 35 Nii jana, Berenabeen aina Faboro jetaote, cuu nii Antioquihau nedaaure. Nii cuu arajiin nenacaauru aina jiniinquiin, cuu jetaote, cojoanoonetojoeein Cana Curuaanaa ere beebejeein, cachaauru relaaure.

Misionero neein amuhane coroata satiha Faborone

36 Nii baiha carajaaojoaain neein jetaote:

“Coanete, turunichaaca, satiin nii jauriaa Cana Curuaanaa beratenojoi beebejihacaluna jaaunru-neseeuru sacutaaincha. Chatohaneeincha neeure, nii cuuru nenacaauru- cana nejeraauru-Jesocurisito ranojoihunruta,” naa Faboro, Berenabeen raina jaun jetaote niqui, 37 acaauru aina Joaan naain curuajai- Maroco amanaa jeriha aina- Berenabeenne jana jetaote, 38 rautaaojoaenihana jaun, jerecojoaene jetao Faboro, jauriaanejeein cuuru bana, Paanfiliau ratirinajaain, cauha cuhalune jaun jetao, acaauru jiniichaain- acaauru amihaneeon ichajeein sacuenihalune jaun. 39 Nitohaneein jataaen amaane jerelanaala, jataaen coiintiha Faborona jaun jetaote, jelai teein jetao, nii Maroco cotijiae jetao Berenabeen, corianeraaunu que. Nitohaneein cotijiaain jetaote, aina Chifereu cuure jetao, ucuae cunaa bote cuhane fauhin.

40 Nii jana, Faboro jetaote, jelai teein, cori-
aneraaunu que Silasi cotijiae. Nii jana jetaote,
acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coina
jetao, acaauru rai Cana Coaunera bajaain letoana-
jaaunre nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito
ranojoinunru. Nitohaneein jetaote, jelai caje
nerocohin cuure jetao, 41 Siriau, Silisiau naaon-
joainun. Cuuru turuuruna jaaun jetaote, nii
cuuru nenacaauru- Cana Curuaanaa Jesocurisito
ranojoinuru rai ereein jetao, acaauru suuju-
ateeure, caohachaain rauhijiriin, jianelanaala
Cana Coaunera ere tonoraain, niicha jerenohicha
ichacuruhane coina.

16

Faboro aina Silasi corihaniha cuha Timoteeone

1 Nitohaneein cuhin jetaote, Derebeeu, chaen
Listrau, naaonjoaihun, turuha cue Faboro. Nii
jana jetaote, cuu leeinjiin cacha- Jesocurisito
esenetaera- Timoteeoneein curuajai- Jorio
bene que nebaain- Curieco que inacanaa ruha
cue Faboro. Nii neba jetaote, Jesocurisito
esenetaera ne. 2 Satiin- Listrau, Iconioo,
naaonjoaihun nenacaauru- Jesocurisito
coreniha cana nejeraauru jetaote, “Aca jete,
jataain, caohacha cachaneein ne,” naaure
jetao que, coitucuureraauru. 3 Niritiin, rai
beeuruhane jaun jetaote, acaauru corihaniha
cuha Timoteeone jere Faboro. Nitohaneein
acaauru corihaneraanu que amaauruhane coina
jetaote, Timoteeo jabereco cari jihununurateein,
saerate Faboro. Nabana rautaelanaala,
que nererojoecaauruha cuu nenacaauru-

Jorioocurune coataa jetaote, nitohaneein terate Faboro, inae, satiin cuu nenacaauru- Jorioocuru, Curieconeein niha Timoteeo inacane coitucuuruhane jaun. 4 Nitohaneein, acaauru aina Timoteeo amaain cuhin jetaote, situuruna jaun nenacaauru neseeuru naineein, Jorioniheichuru- Jesocurisito esenetaeraauru rai jetao, aitiin berateeuruha afosotooru aina- Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- coaaraaurune rijitojoeein beebejeein jetao cujueeure. 5 Nitohanihana jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, esenetajeein cuujueein nejeeonteejeein, sacuure Jesocurisito ranojoihunru.

Leeinjiin Masedonia cocoaicha que, Faboro notaaca Cana Coaunerane

6 Asia batane que nenacaauru rene cuhin beebejeeruhane jereniha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote, rauhijiriin cuure, Forijia batane, Galasia batane, naaonjoaihunri jeloon situhin. 7 Nitohaneein jetaote, rauhijiriin cuhin, Misia batane- nunuhe que turuha cuure. Jelai caje coauneein jetaote, Bitiniau bataneun que turuha cunaa coaaucure niqui. Ne jetaote, cuuruhane caohate jetao, Jesoso Suujue. 8 Nii jaun jetaote, nirijieein, rauhijiriin Misiau turue lanaala, rauhijiriin situhin, Toroasi cofauhanaun, turuure. 9 Ecu netiin jetaote, janotiin sinihu coetacai rijitojoeein leeinjiin cacha- Masedonia cocoaicha que notaaca Cana Coaunerane jaun jetao, nii Masedonia cocoaicha aina, itaque tacaa cue

Faboro. Que tacaain jetaote, nacatiha nichaau-
raain: “Atiin, Masedoniau, turuha uute, cuu
canacaanu relaaicha,” nae jetao, Faboro sinihu.
10 Nitohaneein notaaca Cana Coaunerane biha
Faborone jaunne, nii rijijieein neruujueein, Mase-
doniau cuhacaanu. “Jerihane, cuu Jesocurisito
que erejeein beebejenaa coinate, cuu cana coti-
harate, Cana Coaunerara,” naaina, cuhacaanu.

Filipoo turuuruha Faboro aina Silasine

11 Nitohaneeina, Toroasi cofauhanaun caje,
nesaruna- leeinjiin bote cuhane fauhin, cucuana
cuhane cuujueein, rauhijiriin Samotoroasi cobe-
naun, tacanacanejeein cuhacaanu. Nii cojoanoo
cuhine, turuha cuhacaanu Neapolisihu. 12 Jelai,
cajena, atane choaen cuhin, Filipoo turuha cuha-
caanu. Nii Filipo te, Masedonia batane que nenaa-
nese tabaaineein- Romanocuru nejesina que co-
coaichaquiin nenaane. Cuuna inata janojoeein,
neeorihacaanu. 13 Nitohaneeinna, cuu, nebeta-
canaa janonaa bana, naain nese edaa cuhacaanu,
nucuhe auhaniha cuhin. Cuu niha netaojiaain-
Cana Coaunera bajaauruha- Jorioocuruna jaan
coitucuhacaanuna jaun. Cuuna turuhin, nelau-
riaain, cuu netaojianacaauru- enecuru rai, Je-
socurisito que ereerejeein beebejihacaanu. 14 Nii
cuu netaojianacaauru jana nenaa- leeinjiin- ene
curuaate, Lidia ne. Acate Tiatira nese caje un-
aaneein, cajione caohacha- lanaajihojoaain que-
necoretiha nenaa ne. Nii enete, aihuruha Jori-
oocurune rijijieein, Cana Coaunera coroaera ni-
hana jaun, coroatajane Cana Coaunera, rautaain,
Faborohacha beebejei aonaane coina. 15 Nii
jaunte, saain loreri asae nenacaauru naraaichuru

aina jiniiquiin, baotisanojoineein neeuruhane baiha:

“Esinaaen rauhijiiiriin Cana Curuaanaa esenetaeraneein nihanune esenetaaichene, caloheri asaae, siniha uuchera,” naain canacaanu chunaa Lidiana jaun, cuu nihacaanulu.

16 Inae, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan cuhacaanune janate, leeinjiin ranuna- coseenraneein nenaa aina ita eruhacaanu. Nii ranunate, saruha Moconajaerane que, enaacha, chaaelai nihane, cojoeluhinae. Nitohaneein, enaacha chaaelai nihane, cojoeluhinaane jaunte, que nihane, chaaelai cojoeluhinaerateein, coreniha arajiin coriqui nihane, raerajeeure, nii sirichaauru. 17 Nii ranunate Faboro aina, cuujihacaanune jana, canacaanu caaijie uhin, ehequiin:

“Caa cachaaurute, acaihanejei Cana Coauneraneein nenaa- aitoonjoa beebejeeureranera. Acaaurute, raotojoeein caseteco caje nichoteein jianacoo nenaa nainiha cachanejaan beeureranera,” nae, ehequiin- nii ranuna.

18 Nii jaun jetaote, cojoanoonetojoeein, niriti nejesina nihane jaun, inauhene aonajenajaaocane baiha, inae tabiicha, coaetae Faboro, araai janohin, niritonajaaocane jaun, coaetaain jetaote, nii chaaelai cojoeluhinaa- enaacha- nii ranunane jaan rai:

“Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisito coreniha, nii ranuna caje mituhin amuura,” naa Faborone rijijieein jetaote, caje mituhin amue, nii ranuna saruhera.

19 Nii jaun jetaote, inae neniha saruherane
jaun, chaaelai cojoeluhinasinihane coaracuruha
nii ranuna sirichaaurune jaun inae coreniha
coriqui erunaa nainecurenihane jaun jetaote,
Faboro aina curuataain Silasi mucuure nii ranuna
sirichaauru. Nitohaneein, mucunajaain jetaote,
amanajaaunre, cocoinanacaihuri acatiha, naain
nese cataaun nenaa- ita colurujueeuruhana jaun
amanajaaunre. 20 Nitohaneein, amanajaain tu-
ruhanajaain jetaote, joesiocuru rai, nechu jataain,
acaauru cotaiha nohaneein jetao:

"Caa Jorioocurute, satiin canacaanu nese
sacutaain, satiin- cachaauru rerohecaaurera.
21 Chaentechu, cana Romanonihacachene
ichao corenaa jereein, nejelau ichaonaa que
ichaohacachene coina, que cana relaaurera.
Aihana jaun nainihei, nii que ereein, que cacha
relaauruhane jerichaachenera. Nitohanei
ichaonaa que ichaonaa nainihacache, cana
Romanonihacachene jaunta," naaure jetao.

22 Nii jaun jetaote, satiin acaauru aina obajeein
jetao, mucunajaauruhane jana, acaauru cajione
rocoerateein jetao, enuha que bisichatenajaaure
joesiocuru. 23 Nitohaneein, mainajeriin bisichate-
najaauruhane baiha jetaote, caresero cuhane
enohanajaaure, caohatiin berainajaan caresero
beraichane coina, aitiin. 24 Niritiin suujuateein
letoaauruha joesiocuruna jaun jetaote, caresero
fuuniha, tenajae, sefo que acaauru tijia mucuer-
ateein, nii caresero beraicha.

25 Nii jana jetaote, cuu dede cataaun, Cana
Coaunera bajaebajajeein, nenatecuruha- Faboro
aina Silasine jana jetaote, cuu aonajeeunre, nii

cuu nenacaauru leeochaauru- casetecocuru.
26 Nii jana jetaote, luhecotariin uhe cana lialiaera,
mijieeinetiin. Nii jaun jetaote, mijieeineein
nerurujuaa nii caresero cuhanaine jana jetao,
nejoracaacoaa caresero bacuujuaarune jana,
satiin- nii cuu nenacaauru- casetecocuru caje
nerojoirojoiri nii acaauru biji ichoracuru-
*cadena*curu. 27 Nii jana jetaote, jitoroaa nii
caresero beraicha notane jana, nii caresero
coaraane jana, satiin jetao, nejoracaacoae
nii caresero bacuujuaauru. Nii jaun jetaote,
“Inae jecha sorooruha, nii casetecocuru,” naain
jetao, rai esefara rocohite, raajenihane nesohin
nijiaohanne coina. 28 Nii jana jetaote, rai
ehequiin:

“Coaa ichaajenihane, chatoaneein necu-
naitaara. Satiina cau nihacaanura,” nae jetao,
rai Faboro.

29 Nii jaun jetaote, cono bajaain, soroneein
cuhin, enohin jetao, Faboro aina- Silasi acatiha,
rijijijianeein coasina caaun jetao, acaauru acatiha
neseonrae nii caresero beraicha. 30 Nii baiha
jetaote, caresero caje mitanajaain jetao:

“Cachaauru, cha ichareeun, nitajihanune
coataa, nichotihanune coinata,” naain bajaane
jana jetaote:

31 “Cana Curuaanaa- Jesocurisito esenetaaute,
nichoteei, ii sinijiera, ii calaoichuru, satiin
ii loreri asaae nenacaauru, naaonjoaihunri
ainara,” naain jetao, tonoraaure, Faboro
aina Silasi. 32 Niritiin tonoraain jetaote, rai
Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi
beebejeeure, satiin- nii loreri asae nenacaauru

raine maajeein. 33 Nitohaneein, dede catairijihu
nihanatiin jetaote, temuha acaauru que- acaauru
bisihuruhane jaaunne jaun jetao, acaauru rai
culeje nii caresero beraicha. Nii baiha jetaote,
inae rai sinijiera aina, saain rai loreri asaae
nenacaauru aina jiniiquiin, baotisanojoineein
neeure. 34 Nitohaneein jetaote, rai loreri asaae
jetao, Faboro aina curuataain Silasi amaain jetao,
coroaatenajae nii caresero beraicha. Nitoaneein
jetaote, rai loreri asaae nenacaacuru aina
jiniiquiin satiin- sinijiera aina jetao coroajeein,
raotojoeein neeure, inae Cana Coaunera
esenetaauruhane jaun.

35 Inae jano jana jetaote, folisihacuru letoaaure
jetao, joesiocuru, Faboro aina Silasi joracaeratiha
cuuruha, caresero beraicha quene coina. 36 Nii
jaun jetao te:

"Caraite, nere letoaaure joesiocuru, inara jora-
caain, inara jianichaaune coinara. Aihana jaun,
inae nainiquiche, raotojoeein mituhin, amuhich-
enera," naa nii caresero beraicha, Faboro raina
jaun jetaote, 37 nii folisihacuru rai jetao:

"Canacaanu Romanonihacaanu natiinte, cao-
hachaain rautaain, canacaanu rai bajaaorihei
amuneein, satiin coarajiha cachane notaracae
canacaanu bisiin, canacaanu enoaerateeure care-
sero cuhanera. Nii natiinte, nechu jataaen asi-
nojoineein, inae canacaanu mitaeratenaa jere-
curera. Aihana jaun coatia miturihaacaanuhi,
raajenihane uhin, canacaanu mitaa uuruhinera,"
nae jetao, Faboro, nii folisihacuru rai.

38 Nii jaun jetaote, turuhin beeuruha nii folisi-
hacuru, joesiocuru raine jaun jetao, nesoonetoore

jetao, Romano neeuruhane beeuruha acaauru
raine beeuruha, nii acaauru letonocuru- folisi-
hacuruna jaun. 39 Nii jaun jetaote, raaje cuhin
jetao, turuhin, Faboro aina Silasi joracaerateein
jetao:

"Atiin, inara rai, baasoneein ichacaanuneque,
canacaanu que inara suujua acateein, atiin, caae-
lai caje amuuchera," naaure jetao, nii joesiocuru,
acaauru mitaain. 40 Nitohaneein, caresero caje
inae mitanajaauruhane jaun jetaote, mituhin je-
tao, Lidia rene, turuha cuure jetao, Faboro aina
Silasi, cuu nenacaauru- Jesocurisito corenihacana nejeraauru coaraain, acaauru suujuateein, acaauru suujua lararajiaauruhane baiha jetaote, jelai caje amuure.

17

Tesalonecau turuuruha Faboro aina Silasine jana, acaauru que nererojoecaain, acaauru aina baaecuruhane

1 Tesalonecau turuuruhane coina jetaote, An-
fipolisi, chaen Apolonia, naaonjoaain neseeuru
choae situhin, cuhin jetao, turuha cuure Tesa-
lonecau Faboro aina Silasi. Cuu jetaote, ita taoji-
aauruhana jaan coloheri- sinacoca sirichure cuu
nenacaauru Jorioocuru. 2 Nii asaae jetaote, tu-
ruha cue Faboro, nitohaniha rai nichaona jaun.
Nitohaneein jetaote, nebetacanaa janonaa bana
naineein jetao, nii sinacoca asaae cunajaque
Faboro. Cuu jetaote, Jorioocuru aina nihane,
ita cotaicha rijitonajaaocure jetao, cuu acaauru
rai, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaain,

nichata semanaai reeintiaain. 3 Cuu nihane je-
taote:

“Inae nitohanihane coina, letononeei nihana jaunte, ohin caje ichanaelu Mesihasi, Cana Coaunera Quiricha cuhane aitohane nainaane coinara,” naain jetao, rauhijiriin beebeje Faboro. Niritiin beein jetaote: “Caa inara rai- quiicha beebejeite, jeelai Jesosoneein, canaacha cohajei-Mesihasine,” naain jetao, beebeje Faboro.

4 Nii jaun jetaote, tabaauru Jorioocuru, arajii Curiecocuru- Jorioocuru aina ita taojiaain-Cana Coaunera bajaaurera naaonjoainuri jetaote, esenetaacoaaure, arajii enecuru-caohachanejeein nenacaaurune maajeein jetao, esenetaain jetao, Faboro, Silasi, naaonjoainuri aina neeure. 5 Nii jaun jetaote, acaauru que necoelai caaun jetao, acaauru aina obajeein, chachaelanaala, nelanaae caaun bero cuhane amuhemuhenacaauru- neechu aansaineein ichaonacaauru ariin jetao taojiaaure, nii esenetaichuru Jorioocuru nii nese sacutaain acaauru aina cachaauru rerohecaain, cachaauru suujua auhacaeraanu que. Nitohaneein jetaote, arajiin cacha taojiaain jetao, Jasoon loreri asaae jetao, codoonetoha cuure jetao, Faboro, Silasi, naaonjoaain ariha, runajaauruhane, acaauru mucuhin, tararanajaain, cachaauru rai tenajaauruhane coina jetao, niqui. 6 Ne jetaote, cuu Faboro aina Silasi ruurenihana jaun jetao, Jasooncha aina curuataain- cuu nenacaauru-Jesocurisito coreniha cana nejeraacuru- tabaauru amaaure, tararanajaain, cocoainanacaihuru rene. Nitohaneein, amanajaain jetaote,

cocoainanacaihuru acatiha turuanajaain jetao, ehehequiin:

"Satiin cana rai chauratane sacutaain, cachaauru rerohecaain, cachaauru suujua auhacaaurerate, inae cau netonai turuurera. 7 Nii inatiinte, turuuruhane jana raotojoeein ranajae, caa Jasoonra. Acaaurute, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa eenferadoro- aitoon-joa ichoae iniin: 'Nihaje leeocha curuaanaacuru-curuaanaa- Jesosoneein curuajaicha.' naaure," naain jetao, coulurujuenajaaure Jorioocuru letonocuru- nechu aansaineein ichaonacaauru.

8 Nii jaun jetaote, niritocuruhane jaun jetao, aonacuruhane que nererojoecaaure saain- nii cuu nenacaauru cachaauru, nii cocoainanacaihuru, naaonjoaihunri. 9 Nejetaote, nii cocoainanacaihuru rai coriqui tee jetao, Jasoon, nii aina nenacaauru aina, inae nii nese caje mituhin amuuruha Faboroorune jana, acaauru rai cainacuruhane coina. Nii aina jetaote, jianenaacure.

Bereau turuuruha Faboro aina Silasine

10 Inae nocohecane jana jetaote, luhecotariin, naain Berea nichae, Faboro aina Silasi letoaaure jetao, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru, ucuaae cuuruha soronacanejeeine coina. Cuu turuhin jetaote, cuu nenaa- sinacoca asaae turuha cue jetao, Faboro aina Silasi. 11 Nii cuu nenacaauru- Jorioocuru jetaote, naain Tesalonecau nenacaauru- Jorioocuru amuritoheriin jetao, caohachaain suujua coaraain neeure. Nii jaun jetaote, nii Faborohacha beebejei- Jesocurisito beratenojoi

aonajeeure, coroajeein. Nii jaun jetaote,
cojoanoonetojoeein, Cana Coaunera Quiricha
Inoaesi ereretaaure jetao, jiniiquiin, esinaae
rauhijiriin aitocuruha Faboro aina Silasine
rijiichane coaracuruhane coina. 12 Nii jaun
jetaote, esenetaaure arajiin cachaauru-
Jorioocuru, arajiin Curiecocuru aina acaauru
benecuru- caohacha nejeein nenacaauru,
naaonjoainuri. 13 Nejetaote, nitohaneein,
Bereau neein, Cana Coaunera aitoonjoa
beebejiha Faborone coitucuuriin jetao cuuhin,
cachaauru suujua rerohecaa cuure jetao coaiteen,
nii Tesalonecau nenacaauru- Jorioocuru,
acaauru que nejerateeuruha nii Bereau
nenacaaurune coina. 14 Nii jaun jetaote, chajaain
caeneenejelanaala, nii Bereau, Timoteeo aina
Silasi, naaonjoaain ratiriin, luhecotariin jelai
caje mituhane coina jetao, Faboro letoaaure
jetao, cana temura nichae- cuu nenacaauru-
Jesocurisito coreniha cana nejeraauru. 15 Nii
jaun jetaote, Faboro corianiha cuure jetao, nii
aina amuhemuhenacaauru, Atena neseeu tiaain.
Nii baiha jetaote, cuu Faboro ratiriin cauha
cuure, chajaaojoaain coaraa cuuruha Silasi aina-
Timoteeocurune coina aitiin, acaauru letoaa
Faborona jaun.

Atenau niha Faborone

16 Nii Atenau neseeu neein, Silasi, Timoteeo,
naaonjoaain cohaca nihana jaun jetaote,
cuu itolere- araai laurii- cuu nenacaauru
ichanohi- ecaanto coaraain jetao, jataain
nererojoecae jetao, Faboro. 17 Nii jana jetaote,
sinacoca asaae, Jorioocuru aina ita cotaicha

rijite jetao, leeochaauru- ita taojiaain- Cana
Coaunera coroaeraauru ainane maajeein.
Nitohaneein jetaote, cojoanoonetojoeein
jerichanetojoeein, jeelai que aitiin, ita cotaicha
rijitonajaque, nese cataaun netaojianacaauru
aina. 18 Chaen, cuu coroata lauriin nenacaauru-
itolere coitucueracuru *filosofooru*, le laurii
“epicoreeocuru,” le laurii “estooicocuru,”
naaonjoaihunri aina jetaote, Faboro aina, ita
cotaain jetao:

“Cha quena ereereje caa nereretanaa inatoroa,”
naauruha tabaaurune jana jetao:

“Nejelau ataneu nenacaauru rai chosichuru-
bera necaihara,” naaure jetao leeochaauru,
raotojoeein, oo caje ichanaa Jesosone beebejiha
Faborona jaun. 19 Nitohaneein jetaote,
niha jataain chatohaneein, mijieineein
rucuhenacaine, ita taojiaain rucuhecuruhana
jaun jetao, ichatane ucuuno- ajerineeojoaain-
Areopago neein, acaauruhacha curuaateihu
jetao, Faboro cotijiaain amaain, cuu turuaain
jetao:

“Nii canaacaanu rai- iicha beebejei- ena ecoona-
erenaa benaa naineeina, canacaanu rai, 20 Jataain
canacaanuhacha coitucuhi que ereeina jaunna,
‘Naaonjoaain quene aitoonra.’ naain, canacaanu
rai beeine jerichaanu, jataain coitucunaa
jerichaanune jaunra,” naaure jetao, 21 satiin
Atena cocoaichaneeuruhane, chaen nejelau
atane caje uhin- cuu nenacaauru naaonjoaihunri,
niha chatohanaine, aonaain, que ita rai ereereena
rautatooruhana jaun.

22 Niritiin Faboro caje bajaauruha, nii niha
chatohanaine rucuhecuruhane jaan- ichatane
ucuuno- Areopago netiine jana jetaote, acaauru
cataaun nichaauraain jetao:
“Satiin inara Atena cocoaichaneeichenete,
esinaae rauhijiriin, inara chosichuru coroajeein
ichaohin neeiche. 23 Nii jaunte, ita taojiaaichene
jaancuru naineein, coaracaaunne jana, cuuru
ne- inara chosichuru rai lenone mocohichene
jaancuru rorihuru. Nii rorihuru naineein
coaracaaunne janate, ‘Chabana coitucueraai
Cana Chosi rai’ naain laenanohine- nii leeinjiin
rori. Nii coitucuelanaala, inaraacha coroajeite,
Acaihanejei Nenaa- Cana Coaunerane. Quena,
caa inara rai ereere jeein beebejeeun.
24 Acate, Cana Coauneraneein, itolere, cana
rai chaauruatane Coauneraneein, itolere, que
nenacaauru Curuaanaaneein, itolere, satiin cana
janonaa sirichaneein ne. Coatia, raajenihane-
cacha ichanohineein nenaa loreri- Teenforo
asaaecha ichaohi. 25 Nieichu chaen, rai chaaelai
icharaaunu latihei. Acate, itolere cana rai
ichaonaa teein, neraain ichaonaana jaanu teein,
itolerene maajeein coaunaelu cana rai.
26 Chaen jetaotechu, jauriaanejeein leeinjiin
cacha coaunaelu, caje arajiin nefoerateein, lauri-
lauri catohaneein- cana rai chauratane sacutaain-
neenenu que. Nitohaneein, cacha coaunaain je-
taote, nenajaauru nenajaauru neeuruha le lau-
richurune coina, acaauru ichaona jaannu je-
lai beein jetao, cuu ichaooruhane jinatelu Cana
Coaunera. 27 Chaen, esenetaain coitucunaa naini-
hane, coitucuha cachane coinate, nitohaneein
ichaelu Cana Coaunera. Coatia niqui, cana caje

corihae nihei Cana Coaunera. 28 Cana Coaunera
corenihate, ichaohin, nerurujuaain, naaonjoaain
ichaohacache. Inara araaichuru tabaauru- rao-
tojoeein erenaa que ereereena inaaureraauru je-
taote: ‘Cana Coaunera cajete, nefoeratenaaneein
nihacache,’ naain ererejetocure. 29 Nitohaneein,
Cana Coaunera caje, nefoeratenaaneein niha-
cachena jaun, nainihei nejelauneein, cana suu-
jua cuaain, ‘Aiha coata, ajeri, naaonjoaain caje-
cacha ichanohineein nenaa- chosichuru- ecaan-
toorune tocohaniha jecha, Cana Coaunera,’ naain
cana suujua cuaain nihacachene. 30 Inoaelu
jetaote laaen, coitucuurenihaluna jaun, niicha
rautaai ichaa cachane jana, inauheneeicha coara-
jerejetelu jetao, Cana Coaunera. Jana, enenete
laaen, inae jinatihana jaan que tihana jaun, coitu-
cuhin nere tonoraa, itolere sacutaain cachane
coina berate. 31 Nitohaneein beratihana jaunte,
inae Cojoanonaa- que banihateein- niicha rucu-
juei que tihane bana, caa chaauruatane que,
satiin- neinichaachene coaareein Cana Coaunera,
esinaae rauhijiriin rai cachaneein neein- cao-
hachaain suujua coaaraauru coitucuha- nii leein-
jiin cacha janijiin niicha ranojoi aina cuaaine
coina. Niite raotojoeein coitucuhacache, aca rai,
nii ichaeraanu que, oo caje ichateein nihalune
jaun,” nae jetao Faboro.

32 Niritiin, oo caje ichanarichaain cachane biha
Faborone jaun jetaote, oo baiha ichanaain nenaa
nainiha cachane esenetaaurenihana jaun jetao,
batocure tabaauru. Jana leeochaauru jetaote:

“Leeocha banana, ii ere aoharihacaanuhincha,”
naaure jetao Faboro rai. 33 Niritocuruha raine

jaun jetaote, cuu ratirinajaain amuhe jetao, jelai caje Faboro. 34 Nii jana, tabaauru jetaote, esene-taauruhana jaun, caaijie cuure. Nii jana jetaote, cuu acaauru aina cue leeinjiin cacha- Dionisio. Nii jetaote, nii ita taojiaauruna jaan- Areopago-netaojianacaauru bichauhenaneein, niha chato-hanaine rucuheraneein nenaane. Chaen leeinjiin ene- Damarisineein curuajai, chaen leeochaauru naaonjoainuri jetao, Faboro caaijie cuure.

18

Coriintoo turuha Faborone

1 Nii baiha jetaote, nii Atena caje amuhin, Coriintoo cue- Faboro. 2 Cuu jetaote, Poonto batane caje unaa- leeinjiin Jorio- Aquila neein curuajai aina, ita ruure. Aca jetaote, rai comasai-Firisila aina, enanejeein Italia caje turuhin neeure Coriintoo. Nii bana, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa- eenferadoro neein nenaa- Culaodio, nii Roma caje, satiin mituuruha Jorioocurune coina, mijieinetiin aitohane jaun jetao, jelai caje mituure. Nii jana jetaote, acaauru rene turuha cue jetao, Faboro. 3 Jerichanejeein, acaauru rijijieein, jacari caje lohanarinu que, acaauru ichanaa que amihaniha acaentonaina jaun- coaranaaca cue Faboro, cuu acaauru aina neein, jiniiquiin acaauru aina amihanihane coina. 4 Cuu jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana naineein, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruha Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asae turuha cuhin nejesina ne Faboro. Cuu Jesocurisito beratenojoi beebejeein, Jorioocuru

relaain, Jorioniheichurune maajeein relaane, esenetana nainecuruhane coina.

5 Inae Masedonia batane caje, rene turuuruha Silasi aina Timoteeocurune jana jetaote, jacari caje lohanarinu namihaneeo jianeein, Cana Curuaanaacha beratenojoi benaacha que ne Faboro, rauhijiriin, aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene rijitojoeein: “Jesosote esinaae rauhijiriin canaacha cohajei Mesihasi ne,” naain coitucuruha Joriocurune coina. 6 Ne jetaote, rautaaurenihana jaun, aina obajeein cotaain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru. Nii jaun jetaote, rautaaureniha Jorioocuruna jaun, jelai caje mituhane, cojounacanu que jetao, cuu cajione romaromaain jetao,

“Inaraacha jerei ineeinte, caseteconeein nitajeriquicheeincha. Inae canu enene caje coauneein, cha ujuaihoneein nihaaunra. Inarate, nii ujuaihoneein neeiche. Inae aihane amuhanu. Ena caje coauneeine Jorioniheichuru rene aihane cureeunnicha,” nae jetao Faboro, Jorioocuru rai.

7 Nitohaneein, nii ita taojiaauruhana jaan sinacoca caje mituhin jetaote, rohan nenaa-leeijiin cacha- Tisio Josto loreri asae turuha cue Faboro. Nii cacha jetao, Jorionihei. Ne jetaote, esiaaen rauhijiriin laaen Cana Coaunera ere esenetaain coroajeein, tonoraera ne. 8 Nitohaneein jetaote, sinacoca curuaanaa-Curisifo, saain rai bereecuru, rai comasai, saain rai loreri asae nenacaauru aina jiniiquiin, Cana Curuaanaa ere esenetaaure. Nitohaneein jetaote, arajii- Coriinto cocoaichanecuruhane jetao,

beebejiha Faborone aonaain esenetaauruhana jaun, baotisanojoineein neeure.

9 Le janotiin cuhane jetaote, coetacai rijito-
joeein jetao, Faboro siniha cue Cana Curuaanaa.
Sinihu, rai ecocohin jetaote: “Coaa canu ere
beebejeeine jianihara. Jiaohine casiin jianeein-
era. 10 Canuna, ii aina nereeunicha. Nerihaain,
caohachanainejeein chatohaneein cheterata, cau,
caa nese que neeuruha arajiin canu cachaaurune
jaunne ichei aitoonra,” nae jetao, Cana Curu-
aanaa, Faboro sinihu. 11 Nii jaun jetaote, coroata
jaanacai cataaun tiaain jetao, nii Coriintoo neein,
jelai cocoaichacuru rai, Cana Coaunera ere bee-
beje jetao Faboro.

12 Ne jetaote, Acaiha batane coberenadoro
neein niha Calioonne jana jetao, Faboro aina ne-
jerateein jetao, ita taojiaaure Jorioocuru. Nito-
haneein, ita taojiaain jetaote, Faboro mucuhin
amaaure, ita colurujueeuruhana jaan coloheri-
tribonal asae. 13 Nitohaneein, mucuhin amaain,
coberenadoro acatiha turuaain jetaote:

“Caa cachate, cachaauru suujua tacaain,
nejelauneei Cana Coaunera coroajeein
tonoraauruha cachaaurune jereein ne, cana
rai cocoaeraa nitohanai ichaonaane saijieein,
rautanaa cojoaelanaalara,” naauruhane jana,
14 cuu irihane coina, aonajiha Faborone jana
jetaote, cuu Jorioocuru cotaicha rijitiin jetao:

“Jataain baaso ichaain, sonajaain jaohin,
naaonjoaain que inara ere nihane jana nihanena,
nainereeun canu rerohecaaichene latelanaala,
jeriquichene rijijieein, inara- Jorionequichene
aonacaaun tonajelanaalanera. 15 Nena, inara

aohana naineneeun, joaereein, nitohaniha
inara ichaona jaun aitiin, inara raajenihane
inaraacha coacui que aitocohichene jaunra.
Inara nii rucuhecuche. Coatia canu, nii que
enonaa nainihaaun, nitohanai rucuheranu
que nenihanune jaun," naain jetao, 16 nii ita
colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* caje,
nii Jorioocuru sitae, coberenadoro Calioon.

17 Nii jaun jetaote, sinacoca curuaanaa- Sosete-
esi mucuhin jetao, faohacure, nii ita colurujueeu-
ruhana jaan coloheri- *tribonal* acatiha teein. Ne
jetaote: "Coaraain nainauruinera," naain jetao
cuu coarajenajae coberenadoro- Calioon.

Antioquihau cauhin, jelai caje nacoauneein misioneroneein cuhane nichata satiha Faborone

18 Araai janohin, Coriintoo nihane baiha je-
taote, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru
rai necoeeure jetao, Aquila- chaen rai sinijiera
Firisila, naaonjoaain aina jiniiquiin- Faboro, Siria
bataneu cuuruhane coina. Nitohaneein cuhin
jetaote, cucuana cuhane cuujueein, Sencurea tu-
ruhin jetao, caje amuhane coina bote cuhane fau
rai, rai couturi loroaecaain joaerate jetao Faboro,
Cana Coaunera rai naitoonjoanlu nainane co-
jounacaneein. 19 Nitohaneein cuhin, inae Efe-
soo turuhin jetaote, cuu Aquila ratiri, rai sini-
jiera Firisila aina. Nitohaneein cuu ratiriina-
jaain jetaote, naain nenaa sinacoca asae turuha
cue jetao- Faboro. Cuu turuhin jetaote, enohin
cuu nenacaauru- ita taojiaeraauru- Jorioocuru rai
ereerejeein jetao, relanajae Faboro. 20 Nii jaun
jetaote, cuu carajaain acaauru aina nihane coina,

Faboro chunaaure. Ne jetaote, ainaa jerelanaala,
acaauru rai:
21 “Jeriha, Cana Coaunera nena, caa baiha
inara rene turuha ureeunicha,” naain jetao necoe
acaauru rai Faboro.
Nitohaneein, necoeein jetaote, leinjiin bote
cuhane fauhin, Efeso caje amuhe Faboro.
22 Nitohaneein amuhin jetaote, Sesareea
turuhin, jelai caje coauneein, atane choae cuhin,
Jerosaleeun turuha cue Faboro, cuu nenacaauru
Jesocurisito ranojoinunru coaraane coina. Nii
baiha jetaote, caje Antioquihau cue jetao- Faboro.
23 Nii baiha carajaaojoaain neein jetaote, coaiteen
amuhemuhena nunuheteein, itolere Galasia
batane, Firijia batane, naaonjoainuri sacutaain
amuhemujueein, Jesocurisito esenetaeraauru
suujuateein, acaauru suujua lararajiae jetao
Faboro.

Efesoo Jesocurisito que ereerejiha Aforone

24 Nii jana jetaote, amuhemuheca Faborone
naniha, Efesoo turuhe jetao, leinjiin cacha-
Alejaandiria cocoaicha- Aforoneein curuajai.
Nii jetaote, caohatiin Cana Coaunera Quiricha
Inoaesi coitucuhin, raotojoeein ereerejeein,
cacha relanaa coitucue jetao. 25 Aca jetaote,
esinae rauhijiriin, Cana Curuaanaa aitoonjoa
coitucuhin, esenetaain, tonoraain nenaane. Nii
jaun jetaote, raotojoeein ereerejeein coroajeein,
rauhi cuhane cuaain, Jesoso aitoonjoa beebejeein,
que cacha relae. Ne jetaote, Jesocurisito
esenetaeraauru rai, rai Suujue tiha Cana
Coaunerane coitucuhelanaala, acaihanejeein
Cana Coaunera ere tonoraera neein niha cachane

coujounacanu que, cacha baotisaa Joaan neeicha
coitucuujiha natiin jetao, nitohaneein cacha relae
jetao, Aforo. 26 Nitohaneein jetaote, chaque tonaje
lanaala, ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan
loreri- sinacoca asae cacha relae, satiin aonajera
urichoo. Nii jana cuu neein aonajiha Aquila,
rai sinijiera Firisila ainane jaun jetao, cotijiaain
bujuaihu amaain jetao, rauhijiriin jeriha Cana
Coaunerane rijijieein jetao, beeure Aforo rai, jelai
amuritoheriin coitucuhane coina. 27 Nii baiha
jetaote, Acaiha batane cunaa jeriha- Aforone
jaun jetao, quiricha laenaain, aina letoaaure, nii
Acaiha nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru
rai, caohachaain belaain raauruhane coina. Inae
Acaiha turuhin jetaote, Cana Coauneraacha
belainojoineein- Jesocurisito- esenetaeraauru
coroatajane jetao, jataain Aforo. 28 Nitohaneein
jetaote, rauhi coaraain, rauhi cuhane cuaain,
Jorioocuru rai ere, satiin aonajera urichoo.
Nitohaneein, acaauru rai ereerejeein jetaote,
acaauru rai Cana Coaunera Quiricha Inoaesi
ereretae jetao, Cana Coaunera jerenohineein,
letononeein Mesihasi niha Jesoso ne que, aitoha
Cana Coaunerane beein. Nii jaun jetaote, chunijiu
cuaain tonaain Aforo batiin tonaain erenaa
nainecurene jetao, Jorioocuru, acaauru que
coaarateein aitohana jaun.

19

Efesoo turuha Faborone

1 Coriintoo niha Aforone nainiha jetaote, Efe-
soo cue Faboro. Efesoo turuhane coina jetaote,
ichatane tabai ucuuno que iniin, ichatane tabai

choae situhin, turuha cue jetao, Efesoo Faboro.
Cuu jetaote, le laurijieein Jesocurisito esentaer-
aauru aina ita eruure jetao. 2 Nitohaneein, runa-
jaain jetaote, acaauru rai:

"Tana, Jesocurisito esenetaichene nunuheteee-
ichene bana, inae Cana Coaunera Suujue raain
neeicheluneta," naain acaauru caje bajaa
Faborone jana jetaote:

"Aihahacaanuta. Coatia chaabana niritiin, es-
enetaeraauru rai, rai Suujue tiha Cana Coauner-
ane coitucuhaacaanuta," naain tonoraauruhane
jaun jetaote:

3 "Chatohanai quetejian, baotisanojoineein nee-
icheta," naain bajaa Faborone jana jetaote:

"Cacha baotisaain coujunacatihalu Joaanne ri-
jijieeinchate, canacaanu cojounacateein neeure-
lura," naain tonoraauruhane jaun jetaote:

4 "Aiha chuhisicha. Nii Joaante chuisi
rauhijiriin Cana Coaunera esenetaeraauru
cojounacaatelu baotisaain. Chaentechu nii
caaijie turuheneni- Jesoso esenetaauruha saain
cachaaurune coina beebejelu," naain beebejiha
acaauru rai Faborone jaun jetaote, 5 Cana
Curuaanaa Jesocurisito coreniha, inae baotisaain
cojounacatenohineein neeure. 6 Chaen, acaauru
choae biji merecaain, Cana Coaunera bajaa
Faborone jana jetaote, acaauru choae fauha uha
Cana Coaunera Suujuena jaun, itolere nejelau
ere que ereein, aitoroatiha Cana Coaunerane
beebejeeure. Nitohaneein jetaote, rai nere
cuhanene maajeein Cana Coaunera beratenojoi
ita rai beebejeeure. 7 Itolereneein jetaote,

lechoonca coroatajaaure, nii cachaauru- Cana
Coaunera Suujue raeracuru.
8 Nichata ateein, cuu neein jetaote,
netaojiaauruha- Jorioocuruna jaan loreri-
sinacoca asaae cuhin, Cana Coaunera ere
beebeje jetao, Faboro, chaque casilanaala. Cuu
jetaote, “Naaojoarichaain nii Cana Coaunera
Cojoanonaa- Ena Turunaa,” naain beebeje,
esenetaauruha cachaaurune coina. 9 Ne jetaote,
tabaauru, nechu jataain, cotaiha esenetana
jerecurenihana jaun, esenetana jerelanaala
jetao, satiin aonajeeurera urichoo baasoneein,
nii Ena Turunaa Ichaonaa que ereeuruhane
jaun jetao, cuu ratirinajaain, cachaauru relaa-
leeinjiin cacha- Tiranoneein curuajaine jaan-
coloheri asaae, nii Jesocurisito esenetaeraauru-
jitariin amaain jetao, nelonae Faboro. Cuu
jetaote, cojoanoonetojoeein, Cana Coaunera
ere beebeje jetao, Faboro. 10 Nitohaneein
jetaote, cuu coroata jaanacaain, cacha relaane
jaun jetao, Asia batane sacutaain nenacaauru,
Jorioocuru, Jorioniheichurune majeeinchuru,
Cana Curuaanaa aitoojoan beebejiha Faborona
jaun, aonacure.
11 Nitohanihana jaun jetaote, Faboro aina
cuaain jetao, itolere cojoaelanaacojoai ichaain
jetao, cachaauru notajae- Cana Coaunera.
12 Nitohaneein coroatajaniha Cana Coaunerana
jaun jetaote, Faboro que, cajione turuaain,
amaain jetao, cunaitenacaauru dadaauruhane
jetao, nerautaaure- itolere cunai caaun
cunaitenacaauru, itolere coitucuchuhichuru
ichanaaneeinchuru- cunaitenacaauru caje

jetaote, nii coitucuchuhichuru sitae.

13 Nii jana jetaote, neeurelu- benaneneein
nenacaauru- Jorioocuru- amuhemujueein-
moconajaera ichanaaneein cunaitenacaauru
rautaeraniha nenacaauru. Niichuru
jetaote, “Jesoso coreniha mituuche,” naain,
nii suujua cuhane moconajaera letono
sirichaauru caje sitaauruhane coina jetao,
coacuhin, ichaa Faborone rijijieein jetao, nii
moconajaera ichanohineein coitucuchuhi que,
cojoeeonacaauru rai jetao: “Faborohacha
beebejei- Jesoso coreniha, nii cacha caje mituhin
amuura,” naaure jetao.

14 Leeinjiin Jorio- Esesebaneein curuajai
calaohichuru- caaunsineein nenacaauru
jetaote, nitohanecure. Nii Esesebate,
saseredotecuru curuaanaaneein ne. 15 Ne jetaote,
coitucuchuhichuru sitanaa jerecuruha, que
cojoeeonaa cajene jana jetao:

“Canuna, Jesoso coitucuhin, Faborone maajeein
coitucuunra. Jana laaen, inara coitucuhaaun. Cha
nequiche chaainti inarata,” 16 naa nii cacha su-
ujueniha netiin- nii coitucuchuhine rijieeoritiin
jetaote, acaauru choae tacaatiin jetao, sonajae
jetao, acaauru amuritiin nunujuetohana jaun je-
tao, banejelanaala jataain cunaitanajaain, jitariin
acaauru cajionene majeein, caohachanainejeein,
soaisoairiin sonajae jetao, nii coitucuchuhi que-
cojoeeona cacha. Nii jaun jetaote, machorojoa
machorojoaain jetao, nii neeurunajaa loreri caje
jetao, soroore. 17 Nii nitohanihana jaun jetaote,
satiin- nii Efesoo nenacaauru Jorioocuru, Jori-
oniheichuru, naaonjoaihunri- satiin, nii coitu-

cuhin casihure. Nii jaun jetaote, itolereneein, Cana Coaunera Calaohi niha Cana Curuaanaa-Jesocurisitone coitucuure jetao, beebejeeuruhane jaun.

18 Nitohaneein jetaote, arajiin cachaauru nii coaraain esenetaeraauru, satiin, aonajeeuruha cachaaurune jana jetao, jauriaa jaiti coitucue-lanaala itolere baaso- acaauruhacha ichai beeure jetao, jitariin caohachanainejeein. 19 Chaen, arajiin benanecuru jetaote, nii nerelaauruhana jaan- acaauru quiricha jitariin uhaain jetao, satiin coarajeeurera notaracae teein, jitariin mocoore. Nii acaauruhacha mocoi- acaauru quiricha core rocooruhane jana jetaote, saoquichoonca oaraa-cani, acaauru coriquineein jataain coretineein jetao mitue rai core. 20 Nii jaun jetaote, itolere sacutaain, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain jetao neeure cachaauru. Nii jaun jetaote, esinaae rauhijiriin nelateein-itolere ichaa- Cana Coaunerane coaracuuruhane jaun jetao, leeochaauru cachaauru netonoai es-enetaaure.

21 Nii nitohanihane baiha jetaote, coaiteen Masedonia, Acaiha, naaonjoaihunri, cunaa jere jetao, Faboro, nii caje cuaain, Jerosaleeun cuhin, caje coaauneein Romau cunaa jerihane jaun. 22 Nitohaneein coacuhin jetaote, ichoaichania coroatajai- coroatajaneraauru- Timoteeo, Erasto, naaonjoaihunri letoae jetao, Masedoniau, Faboro, turuha curichaaine beeuruha- ichoaichaniha, amaaine coina. Nitohaneein, ichoaichania letoanajaain jetaote, nii Asia batane que nedae jetao, Faboro.

Faboro aina, rai corihacuru que nejerateein, ita rerohecaauruha Efesoo nenacaaurune

23 Nii bana jetaote, satiin- nii Efesoo nenacaauru
jetao, ita que nejerateein, ita rerohecaaure
nejesinajeein, nii Ena Turunaa Ichaonaa que,
acaauru relaauruhane jana, esenetaauruhane
coreniha. 24 Leeinjiin cacha- Demetirioneein
curuajai- coata que amihanenaa jetaote, nii
leratera ne. Nii Demetirio jetaote, itolere
ecaantoneenanain ichae jetao, coata caje,
nii acaauru chosineein- acaauruhacha tei-
eneneein nenaa- Aretemiasa rai Teenforo
cojounaca sirijiacoaain. Nii que coretiin que
cachaauru rai necoreteein jetaote, nii aina
amihanenacaauru coretenajaque jetao, jataain
coretiin. 25 Nii Demetirio jetaote, jitariin
coroatajaneraauru cotijiae jetao, leeocha
cachaauru- acaauru rijijieein- jelai- ecaanto
icharaneein- amihanenacaauru cotijiaain jetao,
acaauru rai jetao:

"Niha naaonjoaain- raotojoeein amihaneein-
raotojoeein ichaohacachenajaan- cana
amihaneeo core aasaerane jaunna, inara
cotijiaaun, nii que erenaa coinara," nae jetao,
nii coata caje- ecaanto ichaera- Demetirio.
26 Niritiin jetaote: "Inara netonaite, raotojoeein
coitucuhin, inara uricho que, nii aonaain
neeichera. Nii Faboro naain acaauruhacha
curuaatei cachate, cajianeein amuhemujueein,
cachaauru rai: 'Nelatihejie caa canaacha ichai-
cacha ichanohineein nenaa- cana chosicha.'
naain, arajii cachaauru rai bihana jaun jetaote,
inae esenetaaure arajiin cachaauru. Coatia

leeinjiin cau Efesohacha nitohanai ichaaita. Itolereneein, Asia batane sacutaae lalajeeinte, amuhemujueein, nii chosi esetaauruhane jiaanecuruha cachaaurune coina relanajaane jaun, esenetaacoaaure. 27 Niite laaen, jataain cana rai ulunaain nedaera. Nabana chunei, cana amihaneeon coretena nainenihane, cana amihaneeon niha natiinte, nitajenaa naine. Chaentechu, Asia batane sacutaain, satiin chauratane sacutaain coroaenojoineein niha, jataain nelateein nihane corenihane saijieein, caa cana rai chosi- Aretemiasa que jaolecoorureein cachaaurura. Chaen inae turuururihaain rai Teenforo asaae, coroaeca,” nae jetao Demetirio.

28 Nii jaun jetaote, nii aonaain obajeein nujuae soaisoaain jetao:

“Caohachaain laraajiin neeine- Efeso cocoaichanichaachene- chosi- Aretemiasara,” naaure jetao, nii coata que- amihanenacaauru.

29 Nitohaneein jetaote, cajiaaneein, ita cotaicha rijitiin jetao, nii coroatajai cachaauru- Faboro corianiha cunacaauru- Masedonia caje unacaauru- Caiho, chaen, nii leeocha- Arisitaroconeein curuajai naaojoaihunri curuataain jetao, codoonetiin mucuunajaain jetao, acaauru tararaain, ita taojiaain- chaaelai coaracuruhana jaun- *teatro* neein acaauruhacha curuaateihu amanajaain jetao, ita taojiaeraauru acatiha jetao, tenajaa cuure. 30 Nii jaun jetaote, acaauru coreniha enohin, cachaauru rai, iriha cunaa jeriha Faborone jana jetao, caohateeure, ecu nenacaauru- Jesocurisito- esenetaeraauru, nabana, chatohaneein

teeuruhane coataa. 31 Nii cuu- Asia batane
nenacaauru- cocoainanacaihuru tabaauru
jetaote, Faboro belaichaauru nihana jaun jetaote,
“Jiaonriha jera, nenoainera,” naerateeure jetao.
32 Nii nainiha jetaote, nii ita taojiaauruhana
jaun jetao, ita rai cajianeein nujuae sooaichure
jetao, ita rerohecaain. Jana, tabaauru jetaote,
“Naaonjoaain coinate ne caa netaojianaara,”
naain jetao, coitucuurene. 33 Nii jaun jetaote,
acaauru tabaauru jetao, “Naaonjoaana jaunte,
nii rucuhecuruhane coina, netaojiaaure,”
naain jetao, leeinjiin cacha- Alejaandoro neein
curuajai rai, beeure. Nitohaneein rai berateein
jetaote, acaauru ajiniha teein jetao, Alejaandoro
sarasaracaain amaaure Jorioocuru, nii
netaojianacaauru acatiha, cuu nichaauraain, nii
ita rerohecaeraauru rai, iriha Jorioonecuruhane
corenihane coina. Nii jaun jetaote, turuhin,
nii netaojianacaauru rai jetao, biji sarasarari,
curuatoroaain aonajeeuruhane, acaauru rai,
satiin urichoo, Jorioocuru coreniha, irihane
coina. 34 Nitohaneein, irihane jana jetaote,
nere cajeecha nainacorichure, acaaentonai,
Jorionihane que. Nitohaneein, nainacoriin
jetaote:

“Caohachaain, laraajiin neeine, Efeso
cocoaichanihacachene- chosi- Aretemiasara,”
naaure jetao, ita rai nujuaen soaaijiin, carajaain,
coroata oraain, acaauru chosi niha- Aretemiasa
beuruhane jana, esenetaaureniha Jorioocurune
coitucuuruhane jaun.

35 Nii jana, nii neseeu- acaauru rai- chaae-
lai que- ereeuruhane- laenaain rucuhera- “sec-

retario” jetaote, inae aitoha acaauru raine jaun,
sitonaaonjoauruhane jana jetao, acaauru rai:

“Aonacuche, Efeso nese cocoaichacuru.
Satiin- itolere cachate, nii jataain- cana
rai nelateein nenaa- cana chosi loreri-
Teenforo, chaen, nii dede caje- ajerineein
Aretemiasa tocohaneein nalunaane maajeein
beraihane coina nenaa- neein niha- caa nese
cocoaichanihacachanene coitucuurera. 36 Nihei
chunei, nii que, ‘Nohanenaa,’ naain iriha
chuneine jaanu. Nii jaun, inae nii jiaanecuchera.
Coa obaaecache. Coa caohachaain inara suujua
coarihei amuneein, chatohaneein, baaso chana
coaaucachera. 37 Coatia, chatonaain cana chosi
que ereein, niheichu Teenforo asaae asijiauhin
naaonjoaauruha caa inaraacha mucuhin
inaraacha uhaauri- cachaaurune coaalanaalata.
38 Chatonaain, acaauru colurujueein niha, nii
coata que amihanenaa- Demetirio, nii aina
amihanenacaauru ainane, taute neeure- nii
rucuheraaunu que nenacaauru- joesiocuru,
chaen, acaauru curuaanaacuru, naaonjoaihunri.
Niha chunicoha, acaauru coulurujuerane, taa,
nii rucueraaunu que nenacaauru rene amana-
jaauchete, neruujueeuruhine, ecu le cachaauru
jabereco coreniha irihane coinara. 39 Niha
esinaae rauhijiriin chatohanaine, rucuhenaa
jerequichene, satiin cocoainanacaihuru aina,
ita taojiaain, nii rucujueein neeuchera. Nii
banate, esinaae rauhijiriin, caohachaain ita
taojiana esineneein rucuheriquicheeincha.
40 Jana, jerichanejeein, sacunaa coauquichenete,
cana colurujuenaa nainecururеein, ‘Cana jecha
cachaauru suujua rerohecache,’ naain. Nii

quete, jataain lunaain nihacachera. Charijieein
nejeein, coitucuhin, cana caje, ‘Chatoaneein,
lerateein, ita rerohecaaureta,’ naain bajaauruha
cocoainanacaihurune, tonaainte berichaacheta,”
naain jetao:
41 “Chajaaincha cauhachanichuchera,” nae
acaauru rai, nii chaelai que ereeuruha nii neseeu
nenacaaurune- laenaain- rucuhera.

20

Masedonia, Curesia, naaonjoaihunri turuha cuha Faborone

1 Inae nitohaneein, cajianeein, ita
rerohecaauruhane jianecuruhane baiha jetaote,
jitariin, nii Jesocurisito coitucuurera cotijiaain
jetao, suujuatenajae- Faboro. Nitohaneein,
suujuatenajaane baiha jetaote, acaauru
rai necoeein, Masedonia batane cue jetao.
2 Cuu jetaote, neseeuru neseeuru naineein,
cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana
nejeraauru rene bedaeneein, cuu acaauru
suujuateein, jelai amuritoheriin Jesocurisito
esenetaauruhane coina, acaauru rai ereereje
Faboro. Nitohaneein, acaauru rai ererejeein,
acaauru suujua lararajihane baiha jetaote,
Curesia batane cue jetao Faboro. 3 Nitohaneein,
Curesia batane turuhin jetaote, cuu ne nichata
ateein. Cuu nichata ateein nihane baiha jetaote,
inae Siriau cuhane coina, bote cuhane fau rai,
nihane jana jetaote, que necosuujuaauruha
Jorioocurune coitucuuriin jetao, jelaiha atane
ichoae cauha cunaa jere jetao, nacoauneein
Masedonia choae situhin cuhin, Faboro. 4 Nii

janate, canacaanu corihaniha uure, Berea
cocoaicha- Firo calaohi Sofate, chaen Tesaloneca
cocoaichacuru- Arisitaroco aina Secoondo,
chaen Derebe caje unaa Caiho, chaen Timoteeo,
chaen Asia batane caje unacaauru- Tiquico
aina- Torofimo, naaonjoaihunri. 5 Satiin
niichurute, ichoaichania amaain, Toroasihu,
canacaanu cohaca cuure, Masedoniau canacaanu
ratiriin. 6 Nii janana, canacaanu, Filipo
caje nesaruhacaanu, leeinjiin bote cuhane,
jorerera colane ichanohi faan quihuruhana
jaan cojoanonaa- Fasocoa beseta bitoacaanune
baiha. Nitohaneein nesaruhin cuhina, saoqui
janone cuhane, turuha cuhacaanu Toroasihu.
Cuuna canacaanu cohacuruha, nii ichoaichania
cunacaauru- Jesocurisito coreniha- cana
nejeraauruna jaun, cuu erunajaacaanu. Nii
Toroasihuna, caaunsi janoneein nihacaanu.

Toroasihu nenacaauru rene bedainiha Faborone

7 Cuuna, semana nunuhe cojoanonaa
bana ita taojiacaanu, cana coreniha ohalune
coaaucuruha, satiin esenetaeraaurune coina,
faan chaluhin quihalu- Jesocurisitone rijijieein,
ita aina jiniiquiin faan chaluhin quihacaanune
coina. Nitohaneein netaojiaacaanune janate,
Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rai,
carajaain itolere que, dede cataaun tiaain,
ereereje Faboro, nii cojoanoo, jelai caje amuhane
nihane jaun. 8 Nitohaneeina, leeinjiin loreri
ucuunetiin nenaa nichata coarana saatono
que, netaojiacaanu. Cuurute, nihacoae arajiin
conooru, moconojoineein. 9 Nii janate, jelai

caje nemarote, leeinjiin enamanaa- Eoticoneein curuajai. Acuujua laaojoiri bacuujuaniha lauhequiin, cuu carajaain ereereeca Faborone aonajihana jaunte, amuritooriha sinirenana jaun, nemarote, nii loreri ucuunetiin nenaa nichata coarana caje. Nii janate, soroneein fauhin, michuuruhane jana, inae ohe nii enamanaa. 10 Nii jaunte, fauhin nii enamanaa que baluunetiin, cuu nenacaauru cana nejeraauru rai:

"Coaa nesoonetohachera. Esinaaete niqui inae ohera. Nete, inae ichanaera," nae Faboro.

11 Nii baihate, jelaiha iniin, faan beeunebee-unein chaluhin quihane baiha, coaiteen janohajeein ereereecane baihate, inae jelai amue. 12 Nitohaneein, nemaroteein oha nii enamanaane jana, oo caje ichatiha Faboro aina cuaain Cana Coaunerane jaunte, jataain que nelararajiaaure.

Toroasi cajene Miletoo cuhacaanu.

13 Nii janana, ichoaichania bote cuhane cuhin, Asoo, Faboro cohaca cuhacaanu, aca nitohaneein jereein, atane ichoae cuhana jaun. 14 Inae nii Asoo, ita ruhacaanune janate, canacaanu aina, bote cuhane faain cue Faboro, Mitileneu. 15 Jelai caje nesaruhinna, cojoanoo Quihoo situha cuha-caanu. Nii cajena, le janohin turuha cuhacaanu, Saamo cofauhanau. Cajena cojoanoo cuhin, tu-ruhacaanu Miletoo. 16 Asiau jeloon cuhin, cara-janaa jerenihana jaunte, Efesoo cunaa jerene Faboro, Jorioonecuruhane beseta- Feentecosetesi bana Jerosaleeun nenaa jerihana jaun, chajaao-joaain Jerosaleeun turuhane coina.

Efesoo nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru-bichauhenaauru rai ereerejiha Faborone

17 Inae Miletoo turuhinte, jelai caje coaauneein,
Efesoo nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru
bichauhenaauru cotiharate Faboro. 18 Inae turu-
uruha nii niicha cotiharateeurine janate, acaauru
rai:

"Cau caa- Asia batane que turuhanune caje
coaauneein, inara ainaacha ichaohanulune
jaunte, inara raotojoeein canu ichao coitu-
cuhichera. 19 Itolere janonaa banana, joaereein
cacha rijijieein inara aina amuhemujueein, Cana
Curuaanaacha jerenohi ichajeein nerejetoonlu,
casuujua fononoichuru, itolere necairichanaa
abaantaain, canasinee rijitocuruha Jorioocurune
abaantaain. 20 Nena, atiin jianelanaala,
inara caohachanu que, tabaauru que inara
loreri asae, tabaauru que nenaanaja cataaun,
naaonjoaihun teeinchuru, satiin aonajeeurera
urichoo inara rai, Cana Coaunera ere beebejeein,
inara relarejetoonlu. 21 Chaen nechu,
Jorioocuru rai, Joriooniheichuru, naaonjoaihunri
raine maajeein: 'Coaiteen enacoauneein
Cana Coaunera ere tonoraain, rai Calaohi-
Jesocurisito netonoai esenetaain tonoraauchera,'
narejetoonlura. 22 Enana laen, inae Jerosaleeun
cureeuni, ucuae caletoha Cana Coaunera
Suujuene jaun. 'Naaonjoarichaauni cuura,'
naain coitucuelanaalana, caa cureeunicha.
23 Leeinjiin, neseeuru naineein, cuhanunejaauru
naineeinchurute, cuu turuhanune, caresero
cuhane caenoaain, cacairichaaururichaaine
benajaque canu rai, Cana Coaunera Suujue,

acaihanejei niichane coitucuujueeun. 24 Nena,
chaque tonajeneeun. Coatia chaque nelatihei
canu rai, canu ichao. Nenacaenajian,
cacairichaauruhane que nelararajiaain,
rachoojoeein caletoaa Cana Coaunera Calaohi-
Jesocurisitona jaan nainana jereeun. Niicha
beratei- erenaa caohati beebejeein, jataain
cacha belaiha Cana Coaunerane maajeeinna
beebejereeunni.

25 Esinae rauhijiriine, satiin, cau neniquichene
raina, beeoricheeuni, Cana Coaunera Janonaa
beebejihanune aonajera neeichene, coatia
inae chunei enacoauneein cacohararihaain.
26 Nii jaunna, enene inara rai aitona jereeun,
rauhijiriin, nihei chunei coreniha, cha
ujuaihoneein nenerihanuhine jaun, 27 nii chunei
que suujuelanaala, satiin cacha urichoo, Cana
Coauneraacha jerei beebejihanune jaunna, cha
ujuaihoneein nenereeunni. 28 Aihana jaun,
itolere que nainaain, necohalajiin, caohachaain
necoeraain neein, Cana Coaunera rai ita
taojiaeraauru beraihuche, acaauru coreniha,
coroso que ohalu rai Calaohine jaun. Niicha
ranojoihunru beraichanu quete, inara cotijiaain,
nii beraichaanu que inara te Cana Coaunera
Suujue. 29 Inae amuhanune baihate, turuha
uururreein nechu aansai ataibinaaeneein cacha
quicha rijijieein nenacaauru- cachaauru, nechu
jataaen Jesocurisito ranojoihunru itajeene
rijitiin. 30 Chaente, inara tabaauru nihanatiin,
nechu jataaen joaereein caje rocohin, relaa
cuururreein, nii casaje esenetaain, acaauru
aina cuuruha Jesocurisito ranojoihunrune

coina. Nitohaneeinte, nechu jataaen casaje que,
cacha relaa cuurureein, suujua caje rocohin.
31 Nii jaun, inara aina, nichata ajaanacaain
nihanune bana, cojoanoo netojoeein, janotiin
inetojoeeinchuru, inara suujuaterejetocoaaunlu,
casuujua fononohine coacuhin, que nainaain
necohalajiin ichaooche.

32 Nii jaun, Jesocurisito coreniha- canejeraneein
nenacaauru, caa inara rai- quiicha beebejei-
naitoonjoa nerete, inara coroatajanereein,
jelai amuritoheriin caohachaain coitucuhin,
esenetaichene coina. Cana Coaunerate naine
satiin rai cachaneein neeninuru rai aitohane
tocohaneein, inara coroatajanihane, nitohaneein
coitucuhin esenetaeraauru coroatajanihane
coina aitohaluna jaun. 33 Coatia, canu
caohachanu que, inara relarejetohaaunlu,
nirijieein core colane. Nieichu, chunei cacha
cajione bajarejetohaaunlu. 34 Nii jaunte, inara
raotojoeein, cacoii que amihaneein quiicha
latei raain, canu aina nenacaauru rai netonaine,
acaauruhacha lateine majeein ranune coaraain
coitucuhichelu. 35 Nitohaneein, inara netonai,
itolere janonaa bana ichaohichene coinana,
inara que coarateein, inara rai aitoraaetoonlu,
chaelai que jataaen carichainejeein nenacaauru
coroatajanequichene coina: ‘Nenacaetejian,
tihacane, raacane amuritoheriin raotojoeein
nenaa nainichaa, chaaelai que, cairichainejeein
nenaa rai, cha teein coroatajanichaane.’ naain
cana relaalu Cana Coaunera Calaohi Jesosone
coacuhin ichaquichene coina,” naain jetao,
acaauru suujuate Faboro.

36 Niritoha, acaauru raine baihate, neseeon-
raain, acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera ba-
jae Faboro. 37 Nitohanihane janate, satiin Faboro
que baalu baluuneeinchuru, loalocoaainchuru
coisichure. 38 “Inae caachanijia cacohararriich-
enera,” naain rauhijiriin biha Faborone jaunte,
jataain coinaderaaure. Nii baihate, corianiha cu-
ure, nii cunaa jerihana jaan- bote nenajaun tiaain.

21

Jerosaleeun cuha Faborone

1 Nitohaneein, cuu Jesocurisito coreniha
cana nejeraauru ratiriin, leinjiin bote cuhane
fauhin, cucuana cuhane, rauhijiriin cuhinna, Cos
cobenau turuha cuhacaanu. Nii cojoanoona,
Rodasi cobenau turuhacaanu. Jelai caje
coauneeina, turuha cuhacaanu, Patara
neseeu. 2 Nii Patarauna, leeocha bote Fenisiau
cunaa eruhin, cuhane fauhin cuhacaanu.
3 Nitohaneein cuhinna, Chifere cobena coarajeein
situujihacaanu. Caje situhinna, cana ajaabiji
nichajai que tacaain, nii Chifere ratiriin
cuhacaanu, rauhijiriin Siria batane tiaain. Nii
Siria auhaniha nenaa Tiro cofauhanau, niicha
amai rucuhele ratirihane niha nii botena jauna,
cuu najauriha cuhacaanu. 4 Cuuna, nii Tiro neseu,
Jesocurisito esenetaeraauru eruhin, acaauru aina
caaunsi janoneein nihacaanu. Nii janate, acaauru
que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene
jaun, coitucuhin, Jerosaleeun cuha Faborone
caohateeure. 5 Nena, caaunsi janoneein, cuu,
acaauru aina nihacaanune baiha, inae jelai
caje amuhacaanu. Nii janate, satiin, canacaanu

corianiha uure, acaauru sinijieraauru, acaauru
bereecuru, naaonjoaihunri aina jiniiquiin, naain
nii nese bujuau tiaain. Cuuna, carene ichoae,
acaauru aina neseeonraain, Cana Coaunera
bajaacaanu. 6 Nii baihana, acaauru rai necoeein,
bote cuhane fauha cuhacaanu. Nii janate,
inae acaauru netonai, nenajaun cauha cuure,
canacaanu que janoriin.

7 Tiro caje cuhinna, cucuana cuhaneeincha
cuujueein Tolemaidau turuhacaanu. Nii
Tolemaidauna turuhin, cuu Jesocurisito corenihacana nejeraauru eruhin, acaauru neeuruhane
coitucuhin, cuu acaauru aina nihacaanu, le
janohin. 8 Nii cojoanoonna, jelai caje nesaruhin
cuhin, Sesareea turuha cuhacaanu. Cuu
turuhinna, Ferifi rene turuha cuhacaanu. Acate,
Jesocurisito coitucuuruha cachaaurune coina
amuhemujueein- Jesocurisito bera- “evangelista”
neein afosotooru coroatajaneraauru caaunsine
ne. 9 Nii Ferifite, jenaain cacunuque,
ichauhenanihacoaain lanaquelanaala. Nii Ferifi
cacunucurute, Cana Coaunera caje erenaa raaincacha rai beeurera- *profeta*curu ne. 10 Inae
janojanoheriin, cuu nihacaanune janate, tajiha
turuha uhe Jodea caje, Cana Coaunera caje erenaa
raain- cachaauru rai bera- *profeta* Acabo. 11 Acate,
canacaanu rene turuhin, Faboro ichora raaoriin,
canacaanu acatiha, raajenihane biji aina tijia
taotaain nichojoaainte:

“Cana Coaunera Suujuete, carai be. Catohaneein jetaote, Jerosaleeun, caa ichora erora
teein, nejelau ataneu nenacaauru bijihu tiha cuururеein Jorioocurura,” 12 naain, bihana jaunna,

Jerosaleeun cuha Faborone caohatihacaanu, nii
Sesareea nenacaauru aina, niqui. 13 Nete:
“Chanuna chanaain, canu inaderaaquiche.
Canuna, itolere que jatoroaain neeun. Coatia,
leinjiin canu ichojoaain, camaauruhaneeicha
coina jatoroaain nihaaun. Canuna naineeun,
Cana Curuaanaa Jesoso coreniha ohanu
Jerosaleeunne,” naainte, canacaanu tonorae
Faboro. 14 Nii jaunne, inae tonaain chunijihu
cuaain caohatenaa nainenihacaanune jaun
jihaneein:
“Coanete aihane, aina niicha jerei ichamiin-
Cana Coaunerara,” naain jianichaanu. 15 Nii
baihana, inae neruujueein Jerosaleeun cuha-
caanu. 16 Nii janate, canacaanu corianiha uure
nii Sesareea nenacaauru- Jesocurisito esenetaer-
aauru tabaauru. Acaaurute, canacaanu amaaure
Chifere cocoaicha- Manasoon rene, cuu sinihacaanu ainane coina. Inae carajaa Jesocurisito
esenetaera neein niha nii Manasoonne.

Saantiaao rene turuha cuha Faborone

17 Inae Jerosaleeun turuhacaanune janate,
canacaanu coroajeein, canacaanu raaure,
cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana
nejeraauru. 18 Nii cojoanoote, canacaanu aina
cuhin, Saantiaao rene turuha cuhe Faboro.
Nii janate, cuu neeure satiin Jesocurisito
esenetaeraauru coaaraneein nenacaauru-
bichauhenaauru. 19 Nitohaneeinte, nii jitariin
acaauru neeuruhane coitucuhane baiha, acaauru
rai jitariin nunuhe caje coauneein, itolere
que aina cuaain, Jorioniheichuru netonoai
coroatajaniha Cana Coaunerane beebeje Faboro.

20 Nii jaunte: “Caohatoha Cana Coaunerara,”
naain, Cana Coaunera coroajeein:

“Inae coaraai- ichaso. Arajii oharaancanei
cana araaichuru Jorioocuru netonoaite,
esenetaaure. Satiin acaaurute, jataain cana
rai nelatiha Moisesa aitoonjoane que aitiin
tonoraacachene jerecure. 21 Nete satiin,
nejelau ataneu nenacaauru- Jorioocuru rai jete,
Moisesa aitoonjoa tonoraauruhane caohateein,
quichaneein nejanoha canaanaine, jabereco
macohi cari saera teeuruhane caohateei,
chaen cana ichaonijihanai que ichaooruhane
jianeein ichaooruhane coina jete aitohi, naain
ii beeure. 22 Tonareei jana, canacaanu rai, nii
queta. Cha icharichaacheta. Satiin cachate, cau
turuhine coitucuha cureeincha. Nihei chunei
coitucuelanaala nainejerinaainta. 23 Aihana
jaun, cana Jorionichaachene ichao rijijieein,
ichaohine coitucuuruhane coina, cau caa
jenaain canacaanu aina nenacaauru- cana
araaichuru, Cana Coaunera rai naitoonjoa
nainacuruhane coina- nenacaauru 24 amaau ii
jiniichaaincha. Chaen iitonoai, Jorioniheichuru
jana neein iicha ichai caje nuculucohine
coina, ii coturiji loroaecaain joaerateein,
nii ii aina unacaauruhacha teeninuuru-
itolere coreteeute, rai coturiji loroaecaain
joeratenaa nainecurumiincha. Nii banate:
‘Acaaentonaite, Moisesa aitoonjoa tonorae.
Aihana jaun chujian nohanihate, joaenreein nere
rocohin coulurujueeure.’ naaurureein- satiin
cachaaurura. 25 Nena laen, Jorioooniheichuru
netonai esenetaaurera rai, quiricha cuhane:

‘Coa acaauru chosineein acaauruhacha tei-
ecaanto rai- inara araaichuru tenojoi- lenone
quihachera. Nijiaonrihachu, ichana jabereco
quiichenera. Nijiaonrihachu chaen, raro
ruluhin sonojoin lenone niha natiin quiichenera.
Nijiaonrihachu, nejelau ene- inara sinijierane
lanaala nenaa aina ichaohichera.’ naain
laenecaanulura,” naaure nii Saantiaao rene
turuhin nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru
coaaraauru Jorioocuru- bichauhenaauru, Faboro
rai.

Ita taojiaauruna jaan loreri- Teenforo asae Faboro mucuuruhane

26 Nii jaunte, niritiin Faboro letoauruhana jaun,
nii jenaain cuu nenacaauru- Jorioocuru amaain,
nii cojoanoo Teenforo acatiha jetao, acaauru
aina jiniiquiin neculucoore. Nii baiha jetaote,
Teenforo asae enohin jetao, “Naaonjoai banana,
caa Cana Coaunera rai canacaanu aitoonjoa
nainarichaanuhincha. Jana naaonjoaain banana,
Cana Coaunera belaihacaanune jaan- itolere
terichaanuhicha,” naain jetao bee Faboro.
27 Inae caaunsi janone naiinane lalajeeuruhane
jana jetaote, Teenforo asae Faboro eruhin,
cachaauru suujua rerohecaaure- Asia batane
caje unacaauru- Jorioocuru. Nitohaneein
Teenforo asae Faboro eruhin jetaote,
28 rene cuhin ruhanihajaaintiin leeochaauru
Isaraelitaneeuruhane cotijiaain, nujuae soaijiin:
“Canejeraauru, canacaanu coroatajanecuche.
Caa cachate, itolere atane sacutaain, cacha
relaa amuhemujuera. Itolere Jorionichaache
neecha rautai que, nechu jataaen cana cairichaa,

itolere Moisesa aitoonjoan tonoraacachene caohateein, chaen, caa ita taojiaain- Cana Coaunera bajanaanaja- Teenforo quene maajeein ereeinchurura. Chaentechu, nejelau cachaauru- Curiecocuru cau enohain, caa ita taojiananaja- Teenforo aansaerate, jataaen colalajinacai niha, Cana Coaunera loreri nihana jaun natiincha," naaure jetao.

29 Jauriaa Efeso caje unaa Torofimo aina, nii neseu coaracuruhane jaun jetaotera, "Teenforo asae jecha nii Torofimo enoaelu Faboro," naain aitocure.

30 Nii jaun jetaote, cajihaneein suujua cuaain, satiin obajeein, soroneein ruhaneeure, satiin- nii neseu nenacaauru cachaauru, codoonetiin Faboro mucuuruhane coina. Nitohaneein inae mucuhin jetaote, tarataracaain mitaaure, nii ita taojiaauruhane jaan Teenforo caje. Nitohaneein tarataracaain mitaain jetaote, enonaanaja- acuujua fuhitocure jetao, 31 cuu atinanacaneein Faboro sooruhane coina, niqui.

Nii jana jetaote, le lauriin Romanocuru soon- daro curuaanaa- comaandaanti rai beeorihure:

"Leinjiin ainate, satiin nejerateeure Jerosaleeun nenacaaurura," naain jetao beeure. 32 Nii jaun jetaote, coitucuuriin luhecotariin nii rijieeoritiin, acaauru curuaanaacuru, acaauru rai soondarooru, naaonjoaain jitariin taojiaain jetao, soroneein cuhin, nii neeuruha cachaaurune jaun turuha cue comaandaanti. Nii acaauru curuaanaacuru, acaauru soondarooru, naaonjoaain aina cuha nii acaauru comaandaantine coaariin jetaote,

Faboro faohacuruhane jianecure. 33 Nitohaneein
cuhin jetaote, Faboro roha turuhin, Faboro
mucuhin, coroatajai *cadena* que ichoharate.
Nii baiha jetaote, acaauru caje bajae:

"Chatohanaina caa cacha. Chatohanaina
ichae," naain bajae.

34 Nii jana jetaote, cajihaneein joaereein nu-
juaen soaaichure. Nii jaun jetaote, cajihaneein,
ohaohacooruhana jaun, caohachaain rautaain
aonaain, rucuhenaa nainene nii soondarooru
curuaanaa- comaandaanti. Nii jaun jetaote,
soondarooru que amaerate, acaauru loreri asae
Faboro amaauruhane coina, acaauru comaan-
daanti. 35 Inae acaauru lorerihu turuaain je-
taote, ininaana jaaun turuaain jetao, baijiaain
Faboro inaaure soondarooru, nabana chatoha-
neein Faboro teeuruhane coataa, 36 satiin caijie
cuhin nujuae soajiin:

"Coaraain atinaauchera," naain nujuae
soaichuruhana jaun.

Satiin cacha notaracae ereerejiha Faborone

37 Inae nii soondarooru loreri asae enoanaa
jerecuruhane jana jetaote, enoaauruhane ajiniha,
nii le laurii soondaro curuaanaa- comaadanti rai
jetao:

"Erenaa nainichaunna, ii aina basiinjiin," naain
bajaa Faborone jana jetaote:

"Curieco ere inaainajian, 38 Taa ii, jauriaa Egipto
cocoaichaneein- cacha areroo jena oharaancai
sonajaain jaaoreraauru aina cuhin Romanon-
ichaanune aina nejeratenaa neeineta," naain ba-
jae. 39 Nii niritiin bajaane jana jetaote:

“Canuna Joriooneein, jataaen nelateein nenaa-
Romano nese tabai- Silisia batane que nenaa-
Taroso cocoaicha neein neeunra. Atiin jere-
eunna, cachaauru rai erete, aonacurumiincha,”
naa Faborone jana, 40 jeriha nii comaandaan-
tine jaun jetaote, nii ininaanajaaun nichaauraain,
cachaauru rai biji sarasarari Faboro, inauhene cu-
ruatoroaain, curuaequiin aonajeeuruhane coina.
Nii jaun cuu inauheneeicha, curuatoroaain aon-
ajeeuruhane jana jetaote, Ebereeo ere cuhane
cuaain:

22

1 “Canu ere aonacuche, canejeraauru,
ichauhenaauru, naaonjoaihunrina, canu
jabereco coreniha caa que ere inara raite,
aonaquichera,” 2 naain jetaote, acaauru ere-
Ebereeo cuhane cuaain, acaauru rai aitohane
aonaain jetao, curuatoroaain, inauhene
curuaaequiin aonajeeure. Nii jana jetaote,
inauhene curuaaequiin, aonajeeuruhane jana
jetao:

3 “Canuhetonoaina- Joriooneeun. Silisia batane
que nenaa Tarosone, nejanohanaaneein neeun.
Nena laaen cau, Jerosaleeun fojianohineein
nenaaneeun. Jataain itolere coitucuhin nenaa-
Camalieli relanojoineeina, rauhijiriin cana
inoaesihuru jerenohi rijijieein nerelaain neeunlu.
Nii jaunna, itolere bana, cacoichana aina
cutaain, Cana Coaunera jerenohin ichana
jereeun, nii ena netojoeein ichaquichene
rijijieein. 4 Canuhetonainachu, caa Ena Nenaa
Ichaonaa Caohacha esenetaain tonoraain-

sacuurera rerohecaain, atinanacaneeinchuru,
tabaauru mucuhin caresero cuhaneeuru,
teratenajarejetoonlu, satiin quichaauru, enecuru,
naaonjoaihunru aina curuaaecaain. 5 Satiin
batirichuru curuaanaa, satiin Jorionichaachene
coaaraneein nenacaauru ichauhenaauru,
naaonjoaaihunrite, rai nota que nii coaaraneein
neeure. Acaaurute, nii Damasoco nenacaauru
cana araaichuru- Jorioocuru rai, quiricha
letoaaure, jerecuruha acaauru netonoaine,
Jesocurisito esenetaeraauru ariin mucunajaain,
cau Jerosaleeun uhanajaanune, caseteco
coaracuruhane coina," naain jetaote:

Jesocurisito coitucuhin, esenetaane nunuhetihane beebejiha Faborone
(Ich 9.1-19; 26.12-18)

6 "Nete mucunajaanune coina, Jorionichaachene coaaraneei nenacaauru ichauhenaauru caje
erenaa rocohin, aina Damasoco cuhanune jana,
enoto chujutaain turuhelalajeein, bero cuhane
cuujihanune jana, luhantiin, dede caje conotiin,
luhecotariin canu que jilenete. 7 Nii jaunne,
coasiha nuluna caaun, nii canu cunaja caje nalatoon atane ichoae. Nii janate, canu curuaa que,
cacurujuateein: 'Saoro, Saoro, chanuna, jataain,
caniha nejerateein cacairichaaeriin, carerojoecaaita.' 8 naain tonihana janane:

'Chaneein inaate Curuaanaa.' naain, bajaanune
janate:

'Canuna, nii iicha cairichaaerii Nasarete
cocoaicha- Jesoso neeunra.' naain catoonrae
nii erenaa. 9 Nii canu corihaniha cunacaauru
netonoaite, nii cono coaraain, acaauru netonai

nesoonetoore. Nete laaen, nii carai irihane
aonacurene. 10 Nii jaunna:

‘Chatohanaina ichareeunte, Curuaanaa,’ naain
bajaanune janate:

‘Chajaain nimichuhin, nii cuujueeine jaaun
Damasoco neseu cunihute, cuu, ichei, iicha chane-
nenu beeuruhinera.’ naain, catoonrae Cana Curu-
aanaa.

11 Nii jana, maosaneein caratiriha nii conone
jaunte, canu biji que canu mucuhin, canu tarae-
taraecaain, camaaure nii canu corihaneraauru,
Damasoco neseu tiaaincha.

12 Nii janate, cuu nelu, leinjiin cacha- Ananihasi-
neein curuajaain, nii Damasoco neseu. Nii jetaote,
jeriha Cana Coaunerane rijijieein, rauhijiriin cao-
hacha ichaain, Moisesaacha laenailu tonoraer-
aneein ne. ‘Acate, caohacha cachaneein nera.’
naauruha que, satiin Damasocoo nenacaauru-
Jorioocuru. 13 Nii Ananihasite, turuhin caco-
haraain: ‘Ichaso Saoro, coaiteen, enacoauneein
conohine inotara.’ naane rijieeoritiinte, inae ena-
coauneeein conoha canotane jaun, nii Ananihasi
coaraaun.

14 Nii baihate, carai:

‘Cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate,
ii coaraain, ichotijiae, niicha jerenohi coitucuhin,
esinae rauhijiriin caoacha nejesina icharaneein
nenaa coitucuhin, chaen raaje nujuae caje ichei
irihane aonaaine coinara. 15 Iite, ichaajenihane,
nii iicha coarai coaaraneein, aohanraneein,
beebejiha curiquiin, itolereneein chauratane
que- nenacaauru sacutaaincha. 16 Chajaain,
caeneeneje lanaala cuhin, Cana Curuaanaa
Jesocurisito bajaain nebaotisaerateeute,

ii colucomiincha.' naain caletoae nii Ananihasicha," naain jetaote:

"Naaonjoaainte, Jorioonihеichuru rene caletoae Cana Curuaanaara," naain beebejiha Faborone

17 "Inae Damasoco caje cauhin, Jerosaleeun tu-
ruhin, cuu nenaa Teenforo asae enohin, Cana
Coaunera bajaanune janate, carai ecocoe Cana
Curuaanaara. 18 Carai ecocohinte: 'Chajaain luhe-
cotariin caa Jerosaleen caje amuura. Cauhacha
neein canu ere beebejeeine, coatia chesenetaau-
rurihaainta.' naane janane:
19 'Canu Curuaanaa, acaaurute, raotojoeein,
satiin sinacocacuru naineein ii ere tonoraeraauru
mucuhinchuru raanu, caseteconeeuruhane
coinane coitucuurera. Chaentechu, tabaauru
faoharatihanune coitucuure raotojoeeincha.
20 Chaen, ii ere beebejera Eseteba sohin
jaooruhane coina, mucuhin, ajeri que
bodoosihuruhane janane, cuu neeunlu
canuhetonoai, sohin jaooruhane coarajihanune
coinara. Chaennachu, canu, nii soeraauru
cachaauru- cajione beraichaneein neeunlura.'
naanune saijieeinte:
21 'Chajaain cuhachanihura. Canune eleto-
haaun, coriajai ataneeuru nenacaauru rai, canu
ere beebejiha cuhine coinara.' naain caletoae,
Cana Curuaanaara," naain jetaote, acaauru rai,
beebeje Faboro.

Comaandaanti bijihu niha Faborone

22 Nii jaun jetaote, inauhene aonajeeonrihu-
ruhane baiha jetao, nujuae soaijiin jetao:

“Ichaonaa nainihein caa cachata. Letonoaneein, caa cana rai chauratane caje betacaainera,” naauruha 23 nujuae soaijiin, cajionene maajeein romasiinchuru, cajihaneein ucuun cuaainchuru, butuuneneenanain riajaainna jaun jetaote, 24 soondarooru loreri asae, Faboro joaerateein jetao, bisichate niqui soondarooru curuaanaa- comaandaanti, “Naaonjoain ichacaaunne corenihate, caniha obajeein caque nejerateeurera,” naain biha Faborone coina niqui.

25 Nejetaote, inae bisihuruhane coina, ichohacuruhane jana jetao:

“Roma rai sioraranooru nihanatiin, bisichene coina nootejian- cocoainanojoineein neeicheta,” naain bajaain jetaote: “Nii ichoae tacaain, niheichu, ‘Naaonjoaain corenihate, ai caa cachara.’ naain coitucueralanaala, Roma rai siorarano casetecana nainiheeicheta,” naa nii comaandaanti que jaurii- cafitaan rai Faborone jaun jetaote, 26 nii comaandaanti coineteein jetao:

“Coaraain aihu, taa cacha ainara, Roma rai sio-rarano jetaora,” naain jetao be nii cafitaan.

27 Nii jaun jetaote, Faboro rohan nichuuntaain jetao:

“Esinae chachu rauhijiriin, Roma rai siorarano neeinta,” naain bajaa nii comaandaantine jana jetaote:

“Esinae rauhijiriine aca neeunra,” naa Faborone jaun jetaote:

28 “Caraite, banejelanaala core coriqui que, Roma rai siorarano nihanune coinara,” naa nii comaandaantine jana jetaote:

“Canu nejanoha caje coauneeina aca neein nee-
unra,” naain jetao, tonorae Faboro.
29 Niritoha Faborone aonaain jetaote, caje
amuhacoaaure nii bisinaa jereraauru. Nii
comaandaanti netonoain jetaote, coasiha
nesoonete, Roma rai siorarano nihane saijieein,
cadena que Faboro ichoaratihana jaun.

Jorioocuru curuaanaacuru, acatiha niha Faborone

30 Nii cojoanoon jetaote, caohachaain
rauhijiriin, Faboro colurujueeruhane jaan leranu
coitucuha rauhijiriine coina jetao, jauriaanejeein
Faboro caje *cadena* batuhichateein, jitariin
Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru
curuaanaacuru, naaonjoaihunri taojiaerate
comaandaanti. Nitohaneein, taojianaarateein
jetaote, nii baiha Faboro raerateein, acaauru
acatiha te jetao, cuu irihane aonajeeuruhane
coina.

23

1 Nii jaun jetaote, nii Jorioocuru curuaanaacuru
netaojiaain nenacaauru coarajeein jetao:
“Chasocuru, enanetojoeeine ichaaojoeein
raotojoeein casuujua coaraain neeun, Cana
Coaunera notaracaae,” nae jetao Faboro.
2 Nii jaun jetaote, cuu niha batirichuru cu-
ruaanaacuru curuaanaa- Ananihasineein curu-
ajaine jaun jetao, nii Faboro roha nenacaauru
letoae jetao, nii Faboro ujuae faohitocuruhane
coina. 3 Nii jaun jetaote, nii batirichuru curu-
aanaacuru curuaanaa rai:

“Cana Coaunera netonaite, ishoeratereein, coitucuha nocoetohi inatiin, caohachaain ishuujua coariheei rijitohina jaunra. Esinae rauhijiriin baaso ichacaaune coaraaine, aitoha Cana Quiricha cuhanene tocohaneein ichaaine coinate, nii ii nelauriana jaun, nelauriaai. Coatia aitoha Cana Quiricha cuhanene reroitiin, casoerateine coina niheita,” naain jetao tonorae Faboro.

4 Nii jaun jetaote,

“Niritiina, Cana Coaunera rai batirichuru curuaanaacuru curuaanaa nocoeje chanureeite,” naaure jetao, nii cuu- nenacaauru.

5 Nii jaun jetaote,

“Batirichuru curuaanaa nihane coitucuhaaunnaate, chasocuru,” naain tonoranajaain jetao, “Cana Coaunera Quiricha inoaesi cuhane: ‘Coaa inara curuaanaa que, tonaain baasoneein iriachera.’ naa natiinna, coitucuenihanune jaun aitoonra,” nae jetao Faboro.

6 Nii baiha jetaote, “Caa batirichuru curuaanaacuru tabaaurute, sadoseeone. Jana tabaaurute, fariseeocurune,” naain, nainaain coaranajaain jetaote:

“Chasocuru, canuhetonaina fariseeo neeun, fariseeo caje nefoeratenaaneein nenaa nichaaunna jaun. Canuhetonai, ichanana nainiha onacaaurune esenetaanune corenihate, cacoluruhecure,” nae jetao tonijiaain Faboro.

7 Niritoha Faborona jaun jetaote, nejesinajeein, ita cotaicha rijitocure nii fariseeocuru aina sadoseeocuru. Niritiin jetaote, ita cotaicha rijitiin jetao, ita caje nelerucure, 8 “Ohane

baiha jera, caje ichanaai nihei cacha. Chaen jera nihei Cana Coaunera letono- anjeraauru. Chaen jera nihei cacha suujue, cacha corii," naauruha sadoseeocurune jaun. Jana, fariseeocurute laaen, niha nitohanaine esenetaaure, itolereneein. 9 Nitohaneein, cuu ita rai nujuae soaichuruha, satiin cuu nenacaauruna jaun jetaote, fariseeocuru laurineeuruha nii cuu nenacaauru cacha relaaurerana jaun jetao, Faboro cocoaeratiha nimichuhin jetao:

"Coatia chatohaneei baaso ichaain nihei caa cachata. Jerihanete, leeinjiin suujue, rai erecaihara. Ainihane, Cana Coaunera letono leeinjiin anjerate rai erecaihara," naaure jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi que cacha relaaurera-fariseeocuru.

10 Nii jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, nejesinajeein ita suujua rerohecaain, ita que nejerateeuruhana jaun jetao, nabana cunaitaain, Faboro teeuruhane coataa jetao nii coasiha rai soondarooru tabaauru cotijiaain jetao, nacoauneein jelaiha soondarooru loreri asaae jetao Faboro joaerate, nii soondarooru curuaanaa- comaandaanti.

11 Nii cojoanotiin, Faboro rai ecocohin jetaote:

"Chaque casilanaala, laraajiin, chaque tona-jelanaala, raotojoeein neura. Cau Jerosaleeun, quere beebejeeine rijitojoeein, jerichanetojoeein, Romau cuhin, Romau nenacaauru rai netonai, quere beebejeeinete nera," nae jetao Faboro rai, Cana Curuaanaa.

Ita suujuau tacaain, Faboro sohin jaonaa jere-curuhane

12 Nii cojoanoon jetaote, janone ita suujuau
tacaaure Jorioocuru tabaauru, Faboro sohin
jaooruhane coina. Nitohaneein, ita suujuau
tacaain jetaote: “Faboro sohin jaonaareein
tiaain, coatia lenoneein, acau coriahacacheein.
Jana, nii saijieein, Faboro sohin joaelanaala
lenoneein, acau cohin, naaonjoaacachene,
cana carichaaine Cana Coaunerara,” naaure
jetao, 13 jenachoonca amuritiin Jorioocuru,
Faboro sohin jaooruhane coina, ita suujuau
tacaain. 14 Nitohaneein, coaaucuruhana jaun
jetaote, batirichuru curuaanaacuru, Jorioocuru
coaraauru bichauhenaauru, naaonjoaihunri
rene turuha cuure jetao. Turuhin jetaote:

“Faboro sohin jaohacaanune reein tiaain,
coatia lenoneein, acau coriaacaanuhinta. Jana,
nii saijieein, Faboro sohin joaelanaala, lenoneein
acau cohin, naaonjoaacaanune, canacaanu
carichaaine Cana Coaunerara,” naaure jetao,
acaauru rai. 15 Niritiin jetaote: “Aihana jaun,
inara le lauriin neiniquichene, inara leeochaauru
aina, nii coaaraneein neiniquichene, esine
rijitojoeein eresi: ‘Caohachaain rai rucuhenacai
bajaacaanu cajene coina.’ naain esine rijitojoeein,
comaandaanti caje bajaain, cotihacuchete,
inara rene jaoha uuruhane jana cojoaain,
turuasichuruhane ajiniha, sohin jaohacaanura,”
naaure jetao.

16 Nii jana jetaote, beeorihuruhana jaun jetao,
coitucuuriin, nii Faboro rai biha cue jetao, soon-
darooru loreri asae turuhin, rai calaohi riji- rai
bai calaohi. 17 Niritiin bihane jaun jetaote, leinjiin
cafitaan cotijiaain jetao,

“Carai caa enamanaa amaau comaandaanti renete, leinjiin erenaa beeinera,” nae jetao Faboro.

18 Nii jaun jetaote, nii enamanaa amaain jetao, comaandaanti acatiha turuhaain jetao,

“Nii caseteconeein nenaa Faborote, carai ereein caletoae, ii rene caa enamanaa turuanune, ichei leinjiin erenaa bihane coinara,” naain jetao, biha nii cafitaan, nii comaandaanti raine jana jetao, 19 biji que, nii enamanaa mucuuriin taratarajiaain, jelai amaain jetao:

“Tonai erenaate carai benaa jereeita,” naain bajaane jana jetaote:

20 “Jorioocurute, ita suujuau tacaaure, ii caje bajaauruha eresine, nii coaaraneein nenacaauru rene Faboro letoaaine coina jetao. Esine rijitojoeein: ‘Caje rai rucuhenacai bajaacaanu raotojoeeine coinara.’ naaurureein jetao. 21 Nijiaonriha, nii esenetaain neeinera. Jena choonca amuritiin acaauru cachaaurute, cohacure, bujuaihu netiin, letonoa jatoroaain, Faboro sohin jaooruhane coinara. ‘Faboro sohin jaonaa reein tiaain, coatia lenoneein, acau coriaacacheein. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joaelanaala, lenoneein acau cohin, naaonjoaacachene, cana carichaaine Cana Coaunerara.’ naauruha jetao. Leinjiin, ii letoaineeicha jetaote, cohajeeure,” naain biha nii enamanaane jana jetaote:

22 “Nijiaonriha, caa carai beeine rijitiin, chunei cacha rai beeinera,” naain jetao, nii enamanaa suujuateein letoae nii comaandaanti, cauha cuhane coina.

Coberenadoro Ferisi acatiha neruujue coina, Faboro letoaauruhane

23 Nii jaun jetaote, coroatajai rai cafitaancuru
cotijiaain, letoanajae jetao, coroata fashai
soondarooru taojiaauruhane, tijiaacha
que cuuruhane coina. Jana, caaunsi
chooncaneein cabario choae cuuhenenuuru,
naaonjoaain neruujueeuru coina. Jana
coroata fashai rejoon aina cuhenenuuru,
naaonjoaain jetao neruujueeure, Sesareea cuuru
coina. Nitohaneein jetaote, netoona rijihu
amuritoheriin, Sesareea cuuruhane coina jetao,
niritiin erenaa te nii comaandaanti. 24 Chaen
jetaotechu, nichoae cuha Faborone coina,
leeijiin cabario terateein jetao: "Nijiaonriha
chatoaneein cunaitaauruhane nainatejeein
amaaichenera. Nirijieein raotojoeein raurono
turuanichuchera," naain jetao, caohatiin
beraichateein, Coberenadoro Ferisi rene, Faboro
turuaerate jetao nii comaandaanti. 25 Chaen
jetaotechu, acaauru aina quiricha laenaain
letoae, Coberenadoro rai, nii comaandaanti. Cuu
jetaote, nii niicha letoai quiricha cuhane jetao:

26 "Jataaen caohati Coberenadoro Ferisi
neeine raina, ii coacuhin caa laenaain, ichei
letoaaun. Canuna Calaodio Lisihasi neeun.
27 Jorioocurute, caa leinjiin cacha mucuhin,
sohin jaonaa coaaucure. Nena, Roma rai
siorarano nihane coitucuuriin, canu rai
soondarooru taojiaain, acaauru aina cuhin
ichoterateeun.
28 Nitohaneeinna, 'Cha jaun cha. Cha coreni-
hacha caa colurujueeureta.' naain caraajeni-

hane coitucuhanune coina, acaauru coaraauru
bichauhenaauru- rene amaaunlu.
29 Nitohaneein, amaain bajaanune janate,
acaauru quiricha cuhane aitohane rijijieein
que aitiin, joaereein colurujueeure. Niha cha-
tohaneein, sohin jaooruhana jaan lera colane
techu, sohin jaonaa jerecure niqui. Nieichu, nii
caresero cuhane nihane jaanu lera nihanatiin,
nete, nii choae tacaain, sohin jaonaa jerecure.
30 Nitohaneein, sohin jaonaa coaucuruha
Jorioocurune coitucuurina, caa ii rene
letohaun. Chaennachu, raotojoeein, ii acatiha,
caohachajeein colurujueeruhana jaan lera
beein, rucuhecuruha caa colurujueeurerane
coina aitoonra,”

naain jetaote, quiricha laenaain letoae Cobere-
nadoro Ferisi rai, nii comaandaanti.

31 Nitohaneein, erenaa teein letohanajaa co-
maandaantine jaun jetaote, Faboro amaaure je-
tao, janotiin nii soondarooru, Antipatriau tiaain,
nii letoanajaane rijijieein. 32 Nii cojoano jetaote,
jelaiha soondarooru loreri asae cauha cuure nii
tijia que cunacaauru soondarooru. Jana cabario
choae cunacaauru jetaote, Sesareea tiaain cuure
jetao, Faboro jiniichaain. 33 Nitohaneein, cuhin
jetaote, Sesareea turuhin jetao, nii Coberenadoro
rai, nii comaandaanti letono- quiricha teein jetao,
Faboro netonai teeure jetao. 34 Nii jaun jetaote,
quiricha jasaracaain ereretaain coaraane baiha
jetao:

“Chaa cajete, unaa neeita,” naain Faboro caje
bajaa nii coberenadorone jana jetaote:

“Silisia batane cajena unaa neeunra,” naain jetao rai be Faboro. Niritiin rai biha Faborona jaun jetaote:

35 “Inae turuuruha nii icholurueraaurunena, ii ere aohareeunicha,” nae jetao Faboro rai, nii coberenadoro.

Nii baiha jetaote, nii caohatiin ajeri caje-Erodesi charatenohin- loreri asae Faboro fuerate, caohatiin beraichateein.

24

Coberenadoro Ferisi acatiha ereejiha Faborone

1 Saoqui janohi baiha neeoriin jetaote, turuha uhe nii batirichuru curuaanaacuru curuaanaa-Ananihasi, acaauru bichauhenaauru tabaauru, ita coulurujueeurera coroatajanera Teeorotorosi neei curuajai *abogado*, naaonjoainuri uhaain turuha uhe. Acaauru jetaote, nii coberenadoro acatiha nichaauraaure, Faboro coulurujueeuruhane coina. 2 Inae nitohaneein, Faboro mitaain, turuaauruhana jaun jetaote, nii coberenadoro rai ere jetao nii *abogado* Teeorotorosi:

“Jataaen narihara, curuaanaa Coberenadoro. Ii corenihate, raotojoeein nihacache. Narihara, itolere coitucuhin, caohachaain cana atane rucuheca, nitohaneein ichaaine coreniha. 3 Itolere sacutaain, nitohaneein ichaaine coitucuhacaanu, inetono janonaa bana. Jataaente, caohati coberenadoro neein neeicha, Ferisi. Jataaena, ii coroaaejihacaanu banejelanaalara,” naain irihane baiha jetaote, inae Faboro coulurujuenaa nunuheteein jetao:

4 “Nabana, ii rai caeneenejihacaanune
coataa, atiin canacaanu aonaauna irihacaanu.
5 Caa cachate, itolere baaso uhai nejesina
ne. Acate itolere, cana rai chauratane
sacutaain amuhemujueein, Jorioocuru
lerurucoai nejesina ne. Acate le laurii cacha-
nasarenoneein curuajaihuri curuaanaa neein
nenaa nera. 6-7 Chaentechu, rautaenihacaanune
asajainejeein, nejelau cachaauru enoae
Jorionichaanune rai Teenforo asae. Nii
corenihana, mucuhacaanulu. 8 Caje nachuinti
bajaaute, esinae rauhijiriin, itolere ichaane
coreniha caa coulurujihacaaune coitucuhi,”
naain jetao, nii Faboro coulurujue nii ita
coulurujueeuruha joricocurune, acaauru
coroatajanera- *abogado* Teeorotorosi,
coberenadoro Ferisi rai.
9 Nii jana jetaote, jerichanetojoeein cuaain
coulurujeeure nii cuu nenacaauru leeochaauru
Jorioocuru netonai. 10 Nii ainate, Faboro rai,
biji lalari jetao nii coberenadoro, iriha Faborone
coina. Nii jaun jetaote:

“Nihei chaque tonajelanaalana, ichei erereeuni
cajabereeo coreniha, ii cana atane rai- itolere
rucuheraanu que nenaaneei, bajaanacaain,
inoaelu caje coauneeine coitucuhanune jaunra.
11 Lechoonca coroata janoheca, Jerosaleeun
turuhin, Cana Coaunera bajaebajaecaaunera.
Ichaajenihanete bajanaa naineeicha. 12 Coatia
chunei cacha aina, ita cotaihajihaanune jana
caurucuruhi, chaaelai janonaa banata. Niheichu
chaen, ita taojiananaja- Teenforo asae nihanatiin,
chunei cachaauru rerohecahaunta. Niheichu,

ita taojiaauruhane jaancuru sinacocacuru asae
nihanatiin. Niheichu, cuu netiin chunijiun
cachaauru rerohecahaun. 13 Nii jaun, nihei,
chunijiun cuain tonaain cacoluruecuruha caa
cachaaurune jaanuta. 14 Nena caraajenihane,
canu ichao bereeunicha, rauhijiriin. Canuna
cana inoaesihuru coauneraneein nenaa Cana
Coaunera rai niicha jerei icharaneein neeunra.
Nii Ena Ecoona Ichaonaa Caohacha- Jesocurisito
tenojoine, canu, esenetaain tonoraaun,
Cana Coaunera ere bera inoasiuruhacha
laenanohineein nenaa nihana jaun. Nete,
nii canacaanuhacha esenetai que, ‘Chaqueje
nelatihei,’ naaure, caa canu coulurujueracuru.
15 Aihuruhane rijijieeina, canu netonai inae cuu
tihane bana, satiin onacaauru ichaterichaain
Cana Coaunerana jaun, ichanacururichaain
nechu aansaineein onacaauru, caohacha
cachaneein naaonjoainurine esenetaaun. 16 Nii
jaauna, caohachaain rauhijiriin, jeriha Cana
Coaunerane rijijieein, casuujua coaraain neeun,
Cana Coaunera notaracae, satiin cachaauru
notaracaene maajeein. 17 Itolere sacutaain,
cajihaneein amuhemuhecaaun bajaanacaaine
baihana, coriqui uhaain, jelaiha canu ataneu
caaun, itolere que necairichajeein ichaonacaauru
rai teein acaauru coroatajanichaaunne coina,
chaen, Cana Coaunera bajanaanaja coloheri
Teenforo asae, Cana Coaunera rai, itolere
lenonecuru sohin tihanune coinara. 18-19 Nii
ina ichaaun, nuculocohin, canu couturi
loroaloroariin joaeratihanune baiha, aitoha
cana Quiricha Inoaesi cuhanene rijijieein.

Coatia arajii cacha codoriaain, ichahaaunluta.
Niheichu chunei cacha rerohecaenihanune
janate, nii ita taojiananaja Teenforo asae
canu coaracurelu- Asia batane caje unacaauru
tabaauru Jorioocurura. Acaaurutejian uhin,
cacoluruhecuruhane laaen caohachae, esinae
rauhijiriin chatohanai baaso ichacaaunne
coaracuruhane. 20 Nete uurene. Caa cau
turunacaauru Jerosaleen caje unacaaurute,
Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru
curuaanaacuru, naaonjoaain acatiha teein,
acaauru rai, cacoluruhecuruhana jana,
ecu neeurelura. Acaaurute aihane jaun
naine, chatohaneein baaso ichacaaunne
coitucuhin cacoluruhecuruhane caohachae,
nete nainecurenera. 21 Acaihanejei, nii
cacoluruhecuruhane banaachana, satiin
codoaquiin aonajeeuruhane jana, tonijiaain:
‘Ichanana nainiha onaane esenetaanune
corenihacha nachura, cacoulurujueein, canasina
coauquichete.’ naaunlura,” naain jetao be
Faboro.
22 Nii jaun jetaote, inae raotojoeein, Nii Ena
Ecoona Ichaonaa coitucuha, nii coberenadoro
Ferisine jaun jetao, nirijieein nii ratiriin:

“Inae turuha comaandaanti Lisihasine banana,
inara cotiaratereeuni enacoauneein, nii neruujue
coina,” nae jetao, Ferisi.

23 Niritiin jetaote, nirijieein mucuhineein
Faboro sirichuruhane coina, cafitaan rai aite
Ferisi. Chaen raotojoeein Faboro rene turuhin,
rai niicha latei teein naaonjoaain, aina erenaa
nainecuruha belaichaaurune coina jetao aite.
24 Nii cojoanoo cojoanoo jetaote, nacoauneein

turuha uhe Ferisi, rai comasai Dorosila aina. Nii
comasai jetaote, Jorioocuru bene ne. Nitohaneein
turuhin Faboro cotiharatiha Ferisine jaun jetaote,
turuhin acaauru rai Jesocurisito esenetaain,
tonoraane que, acaauru rai ereerejiha Faborona
jaun jetao, cuu rautatiin aonajeeure, itolere que,
acaauru rai ereerejihana jaun. 25 Ne jetaote,
“Caohacha nejesina ichaechajeein ichaoinete
caohachae. Jana baasohacha ichajeein ichaohine
caoachaai, inae cuu tihane bana, satiin colurujiha
curichaain Cana Coaunerana jaunra,” naain rai
biha Faborona jaun jetaote laen nesoonete, nii
Ferisi. Nesoonetiin jetaote:

“Inae, chajaain caunihu. Inae nainichaaune ba-
nana, coaiteen ii cotiharatereeunicha,” nae jetao,
Faboro rai, Ferisi.

26 Niritiin jetaote, coriqui que, coretiha
Faborone jeriha, jianihane coinana jaun jetao,
araai saain nihane cotijiae, rai irihane coina
Ferisi. 27 Nirijieein, coroata jaanacaain ichaane
baiha jetaote, coberenadoro nihane caje jetao
mitue Ferisi. Inae mituha Ferisine jana jetaote,
coreenraniha enoe- Forisio Fesetoneein curuajai.
Ne jetaote, jerecuruha Jorioocurune rijijieein
ichaane coina jetao, caseteconeein Faboro ratiriin
jetao, mitue Ferisi, nabana baasoneein cotaairiin
coaracuruha Jorioocurune coataa.

25

Feseto acatiha niha Faborone

1 Inae coberenadoro nihane coina, Sesareea
turuhin, coberenadoro neein enohane baiha je-
taote, nichata janohane cuhane jetao, Sesareea

caje, Jerosaleeun cue jetao Feseto. 2 Nii jana
jetaote, cuu rai Faboro coulurujueeure jetao,
nii Jerosaleeun nenacaauru, batirichuru curu-
aanaacuru, Jorioocuru rai jataaen nelateein ne-
nacaauru naaonjoainuri jetao, Faboro coulurujueeure. 3 Nitohaneein, coulurujueein jetaote:

"Atiin canacaanu rai, cau Jerosaleeun nii Faboro joaerateeura," naain bajaaure jetao, bero cataaun coharateein, Faboro sohin joaerateeuruhane coina coacuhin niqui. 4-5 Ne jetaote:

"Cuute, Sesareea caseteconeein nedaelura. Nena, ena chajaaojoaain jelaiha cureeunnicha. Inae jelaiha cuhanune janate, nainecure cajiniichaain uhin, cuu teein, chaaelai que situha, nii cachane, coulurujuenaa nainecure inara rai jataain nelateineein nenacaauru-cocoainanacaihurura," naachae jetao, acaauru rai Feseto.

6 Nii Jerosaleeun, fosa janone nihane, lechoonca
janoneein nihane baiha jetaote, jelaiha Sesa-
reea cauha cue jetao Feseto. Nii cojoanoo je-
taote, ita coulurujueeurera rucuhecuruhana jaan
coloheri- *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain
jetao, Faboro raerate. 7 Inae Faboro turuaau-
ruhane jana, enoha Faborone jana jetaote, rohan
nichuuntaacoaain jetao, coulurujueeure Jeros-
aleen caje uhin turunacaauru- Jorioocuru. Itol-
ere baaso cuhane cuaaichuru, joaereein caje er-
enaa rocohichuru, coulurujueeure jetao, baaso
ichaenihane sainejeein. Nii jaun jetaote, esinae
rauhijiriin erenaa nihane coitucuurene. 8 Nii jaun
jetaote, acaaentonai, rai jabereco coreniha jetao:

“Coatia chatonai baaso que irihaun, Jorioocuru aitoonjoa, Jorioocuru ichao coacuhinta. Niheichu, ita taojiananaja Teenforo coacuhin irihaunta. Niheichu Romanocuru curuaanaa coacuhin irihaun baasoneeinta,” naain jetao, ere Faboro.

9 Nii jaun jetaote, caohachaain Jorioocuru aina nedanaa jerihane jaun jetao:

“Cureeina Jerosaleeun, cuu teein nii ichei rucuhenacai rucuhecaaunne coinaneta,” naain jetao, Faboro caje bajae Feseto.

10 Nii jana jetaote:

“Nena jerichanejeein, Romanocuru curuaanaacana netonai curuaanaa- eenferadoro icharatenohi neruujuenaanaja coloherihu *tribonal* asae caa neeun, cau teein neruujuenaa nainichaaune coinara,” naain jetao, tonorae Faboro. Niritiin tonoraain jetao te: “Ii te, raotojoeein Jorioocuru rai baaso ichaenihanune coitucuhin neeicha. 11 Esinae rauhijiriin, jataain baaso ichaain, baaso que situhin nihanune coaraain, nii coreniha casohin cajaaonaa jerera nihane, coatia nii caohaterihaaun, coatia onaa coasihaaun. Jana, esinae rauhijiriin, erenaa nenihane, nihei chunei acaauru rai canu tenaa nainihei, casohin cajaooruhane coina. Nii jaunna, ii caje bajareeunni, raajenihane canu rairucuhenacai rucuheca Romanocuru curuaanaaeenferadorone coinara,” nae jetao Faboro.

12 Nii jaun jetaote, nii cuu nenacaauru rai coroatajaneraauru caohachaain suujua rauhi coaaraauru caje jetao bajae Feseto. Nitohaneein, bajaane baiha jetaote:

“Inae Romanocuru curuaanaa, ii rucuhecane coina bajaaina jaunte, Romanocuru curuaanaa rene curiquiincha,” nae jetao Feseto, Faboro rai.

Curuaanaa Aquirifa acatiha niha Faborone

13 Nii baiha neenejeein jetaote, namujera Berenisi aina jiniiquiin cuhin, Sesareea turuha cue, curuaanaa *rey-* Aquirifa, Feseto coaraane coina. 14 Cuu araai janohin aina niha- nii curuaanaana jaun jetaote:

“Cautene leinjiin cacha caseteconeein Ferisiicha ratirilura,” naain jetao, bee Feseto. 15 Niritiin beein jetaote: “Jerosaleeun turuhanune janate, carai coulurujeeurelu batirichuru curuaanaacuru, saain Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri, casetecaanune coinara. 16 Nena, acaauru rai: ‘Coatiha nainihei aonaeniha cachane jana, nedaa coulurujueein niha namute cachane, nii coulurujuenojoi cacha casetecaain, chatoaneein teein, sohin joaera jereein, naaonjoaain niha Romanocuru rai rauhineta. Niha ita coulurujueranete, ita acatiha netiin, nii colurujera aina iriha nii coulurujuenojoinete jere Romanocuru rai rauhicha.’ naaina acaauru rai beeunra,” naain jetao beebeje Feseto. 17 Niritiin beebejeein jetaote: “Nii jaunna, cau turuuruha nii satiin coulurujueeurerane jana, nii cojoanoonecoriin, cacha rucuhecaaunna jaan coloheri *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain, nii cacha raerateeun, nii rucuhecaaunne coina, 18 inacojoeein niqui, ‘Chatohaneein jecha sosereein, chatohaneein Romanocuru curuaanaa aitoonjoa tonoraa cachane caohatihane coreniha jecha carene

letoaaure.' naain niqui. 19 Nete, leinjiin
acaihanejeein, nii acaauruhacha esenetai que
aitiin, chaen nii onaalu Jesosoneein curuajai
queecha maroaain coulurujeeure, 'Enanetojoeein
jete, ichoae,' naa que Faborona jaun. 20 Nii jaunna,
nii aina, chaa coitucuenihanune jaun, Faboro rai:
'Cureeina Jerosaleeun, cuu nii ichei rucuhenacai
rucuhequine coina' naain bajaaun. 21 Nii janate,
'Cana curuaanaa, Romanocuru curuaanaa
eenferadoro jete, rucuhere raajenihane,' naain
bajae, cana curuaanaacha rucuhecane coina.
Nii jaunna, rucuheca eenferadorone coina
letoaanunereein tiaain, caseteconeein nihane
coina aitoon," naane jana jetaote:

22 "Canuhetonaina, iriha nii cachane aohana
jereeunra," nae jetao, curuaana *rey* Aquirifa, Fes-
eto rai. Nii jaun jetaote:

"Eresite aohanriquiincha," naain jetao tonorae
Feseto.

23 Nitohaneein jetaote, nii cojoanoo, ita
taojiaauruha cachaauruna jaan coloheri asae,
netaojiaauruhane jana, enoha cuure jetao,
jataain nelateineein neeuruhane coaarateein
Berenisi aina, *rey* Aquirifa, chaen soondarooru
curuaanaacuru aina nii cuu nenacaauru nese
cocoaichacuru, jataain nelateein nenacaauru
naaonjoainuri aina jiniiquiin. Nii jana
jetaote, Faboro joracaerateein jetao, raerate
caresero caje, Feseto. 24 Nii jana jetaote, inae
turuaauruhane jana:

"*Rey* Aquirifa, satiin cau canacaanu aina
netaojiaain nenacaauru, nocoa- caa cacha
coulurujuenojoin. Satiin Jorioocurute, carai

coulurujueeure. Saain Jerosaleeun nenacaauru,
cau Sesareea nenacaauru, naaonjoaihunrite
nujuaen soaisoaihanaain, ‘Sohin joaerateeura.’
naain jataain ohane jerecure. 25 Nete,
chatoaneein baaso ichaene, caa cacha. Nihein
sohin jaoha- cachana jaan leranu carai.
Nete raajenihane rucuheca- cana curuaanaa-
Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coina,
bajaana jaun, inae nii jerichaauna jaun, ucuae
letoareeunicha,” nae jetao Feseto. 26 Niritiin
jetaote:

“Nete nene, ‘Naaonjoaain que situhin, naaon-
joaain ichaana jaunte, caa cacha coulurujueeur-
era.’ naain beein, laenaain, canu curuaanaa Ro-
manocuru curuaanaa- eenferadoro rai, beein qui-
icha letoaaene. Nii jaunna, satiin cau neeichene
jaun, caa raerateeun, caohachaain, ii cau neeina
jaunra curuaanaa Aquirifa. Inara acatiha teein,
bajaanune, raotojoeein tonaain ereeuruhane, lae-
naain letoanaa nainichaaun, cana curuaanaa
eenferadoro raine coinara. 27 Jana, ‘Naaonjoaain
corenihana, caa ii rene, caa cacha letoaaunra.’
naain chaaelai que tonaain benihanunete, ‘Cha-
nuna joaereein, caa cacha letoae, lera colane.’
naain nii que, nererojoecare cana curuaanaa- Ro-
manocuru curuaanaara,” nae jetao Feseto.

26

Coulurujueeuruha Jorioocuru najaa lera biha curuaanaa Aquirifa rai Faborone

1 Nii jaun jetaote, Faboro rai:

"Inae laen naineein, ii jabereco coreniha
ereeinera," naa *rey* Aquirifane jaun jetaote,
acaauru rai ucuun biji sijitaain jetao:
2 "Jataaenna coroaejeeun, *rey* neeine acatiha,
cau ererichaaunine jaunra, *rey* Aquirifa. Aihana
jaun, atiin canu ere aonaaunna, itolere que ca-
coluruhecuruha Jorioocuru najaa que, erete aon-
aain coitucuhicha. 3 Iite laen, jitariin itolere Jori-
onichaanune ichao coitucuhin, ita rerohecaain ita
rai ereereecaanune jaanne maajeein coitucuhin
neeicha- curaanaa. Nii jaunna, atiin quere aon-
aaine jereeunra- curuaanaa," naain jetaote:

Jaiti Cana Coaunera coitucuhin, esenetaenihane bana, rai nichao biha Faborone

4 "Satiin Jorioocurute, canu ichao coitucuure,
acaauru aina ichaorejetocoaaunlu, canu
ataneu, chaen Jerosaleeun, naaonjoaihun, canu
enamanacane caje coauneeina jaun. 5 Chaen
techu, raotojoeein fariseeoneein nihanune
coitucuhin, rauhijiriin benaa nainecure
ii rai, jerecuruhane. Nii coitucuhichene
rijijieeina, leeochaauru amuritoheriin jataain
rauhijiriin, canaacha esenetai tonoraera
neein nihacaanu. 6 Cana inoaensihuru
rai Cana Coaunera aitoonjoa nii niicha
letoanaa jerei canaacha cohajei esenetaain
tonoraanune corenihate, caa cacoulurujueein,
caa chaatiha canu turuaerateeurera. 7 Canacaanu
lechoonca coroata laurii Isaraeli cocoaichacuru-
foeratenojoineein nihacaanunena, nii cana
foerateeurera rai Cana Coaunera aitoonjoa
cohajihacaanu enanetojoeein. Nii jaunte, Cana
Coaunera coroajeein bajajeein, naitoonjoan

niicha jerenohin ichacaaun, jiicho, janotiin,
naaonjoaainchuru. Nii cana inoaensihuru rai
Cana Coaunera aitoonjoa- canaacha cohajei ere
tonoraanune corenihate, caa cacouluruhecure
Jorioocurura, *rey* Aquirifa. 8 Chanuna onacaauru
ichatiha Cana Coaunerane esenetaeneeiche
inara."

Jesocurisito ranojoihunru rerohecaain cairichaerichaaetohalune biha Faborone

9 "Canuhetonainechu, jauriaa, 'Caohacha jecha
ichaaun,' naain, Nasarete cocoaicha Jesoso
ere esenetaain tonoraeraauru rerohecaain,
acaauru cairichaain, 10 Jerosaleeun batirichuru
curuaanaa letononeein caresero cuhanena
maajeein arajii Jesocurisito esenetaeraauru
teraterejetoonlu. Chaennachu, tabaauru
sohin jaooruhane rautatiin coroaerejetoonlu.
11 Inaaojoan saneein chaainti, acaauru
casetecaraetoonlu, 'Inae jian laaen, tonorar-
ihaacaanuhinta.' naain, nii acaauruhacha
esenetai acaauruhacha ere tonorai- Jesoso
ere tonoraauruhane jianecuruhane coina.
Jataaenna, nechu ansaineein mijiaaineein,
acaauru rerohecaeraaetoonlu, naain coriaae
nejelau ataneu- nenacaauru neseeurune
maajeein cuhinchurura.

Coaiteen, 'Naaonjoaaina, nunuheteein, Jesocurisito coitucuhin esenetaain tonorana nunuheteeunlura.' naain biha Faborone
(Ich 9.1-19; 22.6-16)

12 Nitohaneein, Damasoco neseeu nenacaauru
mucuhin raanune coina coaucuhin cuhanu,
batirichuru curuaanaa letononeeine janate,

13 bero cuhane cuujihanu, turuelalajeeine jana,
enoto chujutaain, luhecotariin, canu, nii canu
aina unacaauru, naaonjoainihacaanune rohan
enoto cono amurijiriin conotiin, luhantiin
lanaanete dede cajera, *rey* Aquirifa. Nii
jaunne, saain jiniiquiin, 14 atane ichoae
nemarotihacaanune janate, carai Ebereeo ere
cuhane cuaain: ‘Saoro, Saoro, chanuna jataen
caniha nejerateein carerojoecaai. Nechu jataaen
ichaajenihanete, baaso ichaain, ijiabereeon
cairichaain, cunaitaa nii aaicha.’ naain
canu caje bajaane jana ne: 15 ‘Chaneeinaate
curuaanaa.’ naanune janate: ‘Canuna-
nii iichaa cairichaaerii- Jesoso neeunra.’
naainte: 16 ‘Chajaain nimichuuna, ichei erete
aonaaicha. Cauna ecocoon, ichei irihanune,
canu letononeein neeine coinara, chaen ena,
caa iicha coarai beein, ii que caa baiha- quiicha
coaaratenenine maajeein beein, canuneein
nihanune coitucuerateeine coinara. 17 Canuna,
Jorioniheichuru, Jorioocuru, naaonjoaihunri
caje, ii ichoteratiha cureeunicha. Acaauru renena
caa ena elotoareeunnicha. 18 Coanaanihute,
acaauru nota jirichaeranuque, acaauru rai canu
ere beebejeeite, Acaauru Coaunera nichaanune
coitucuhin, quere tonoraain, canune maajeein
coitucuuruhine, nabana taeneein cuajeein,
moconajaera ere tonoraain sacuelanaala,
canu, nosa caje cacha mitaeranichaaunne
coitucuuruhane, nosa coreniha caseteconeein
neeuruhane rai- neeuru caje nichoteein,
Acaauru Coaunera nichaanune rene tacanaa
nainecuruhane coina, leeochaauru Jesocurisito

ranojoihunru aina jiniiquiin neeuruhane coinara.' naainte caletoae Cana Coaunera Calaohi Jesosora," naain jetao:

Rai ereein letoaa Jesocurisitone tonoraa Faborone

19 "Nii jaunna, dede caje ecocohin- caletoaera lacoelanaala, 20 jauriaanejeein Damasoco neseeu nenacaauru rene turuhin, acaauru rai Jesocurisito ere beebejeeunra, *Rey* Aquirifa. Nii caje cuaaina, Jerosaleeun nenacaauru rai beebejiha cuun, itolereneein Jodea batane sacutaain nenacaauru raine maajeeinchuru, chaen Jorioniheichuru raine maajeeina beebejeeunra, baaso ichajeein, neosatihajeein ichaooruhane jianeein, Cana Coaunera esenetaain, niicha jerenohi rijijieein ichaohin, inae esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaeraneein ichaooruhane coaarateeuruhane coinara. 21 Nii corenihate, ita taojiananaja Teenforo asaae canu eruuruhane jaun, canu mucuhin, casohin, cajaonaa jerecure Jorioocurura. 22 Nete atiin, cacorataaniha Cana Coaunerane jaun, enanetojoeein jaiti ichaojoeein, Cana Coaunera ere beebejeein sacuunra, satiin-cairicheihuru rai, saain cocoainanacaihuru raine maajeeincha. Coatia chaaelai janonaa bana, Cana Coaunera ere bera inoaensihuru- Moisesa, naaonjoaihunri aitoonjoa jojohin, rerohin irihaaunta. Jerichanetojoeeina, rauhijiriin, 'Naaonjoarichaain jetao,' narejetocuruhalune rijitojoeein: 23 'Ohanete ne nii Cana Coaunera letononeein unaa- Mesihasicha. Nete, nitohaneein ohane baiha, aca niicha

ranojoihunru ajiinchateraniha, oo caje ichanananeein niha cureeincha. Nii baihate, itolere sacutaain, beebejenojoineein niha cureein, satiin cacha nota jirichaeraaunu quera, nii aina, Cana Coaunera coitucuuruha, satiin cana araaichuru necoina, chaen nejelau ataneu nenacaauru niha natiinine coinara.' naain aitoroaetooruhalune rijitojoeeina aitoonra," naain Aquirifa rai beebeje Faboro.

Jesocurisito esenetaain, tonoraa curuaanaa Aquirifane jereein, rai ereerejiha Faborone

24 Niritiin, ereereejiha jabereco coreniha Faborone jana jetaote, rai nujuae soaisoaain:

"Mainajiriin nerelaacha neeine jaunna, nesooneeojoaain joaereein ereeite, Faboro," naa rai Fesetone jana jetaote:

25 "Coatiana nesooneeojoaain joaereein irihaaunte, caohati coberenadoro Feseto. Caa aitocoaunne jaante, esinae rauhijiriin erenaane. 26 Caute ne, caa curuaanaa *rey* Aquirifa- itolere niriinanai coitucuera. Nii jaunna, chaque tonajelanaala, nacatiha caa ereerejeeun, acaentonai niriinanai coitucuhin nihane jaun. Coatia chaaelai asinojoineein nenaa que caitono nihei. 27 Cana Coaunera ere beracuru-*profeta*curu inoaesihuru aitoonjoa esenetaaina, *Rey*- Aquirifa. Rauhijiriina, itonai esenetaaine coitucuunra," naa Faborone jana jetaote:

28 "Basijiin lanajeje, caque jererateeine jaun, canuhetonai Jesocurisito raineein nihanunera," naa curuaanaa *rey* Aquirifane jana jetaote:

29 “Coatia jerihane, iicha aiheeita, curuaanaa.
Satiin cau neein aonajeeurera raina, Cana
Coaunera bajaaun, esenetana nainecuruhane,
caa aihanune tocohaneein *cadena* que
cositenojoineein nelanaala esenetaauruhane
coinara,” nae jetao Faboro.
30 Nii jaun jetaote, nimichuhin, naain jelai cu-
ure coberenadoro aina curuaanaa *Rey* Aquir-
ifa, chaen, Berenisi, chaen, nii leeochaauru cuu
acaauru aina nelauriaain nenacaauru, naaon-
joaihunri aina, cuu jelai teein, 31 nii que ereeu-
ruha nejesinajeein, ita raine coina. Cuu jetaote,
ita rai nejesinajeein:
“Coatia chatoanei baaso ichaai caa cachata. Cha
corenihate, sohin joaerareta. Nainiheinchu, care-
sero cuhane nihanatiin caseteconeein nihaneta,”
naaure jetao ita rai nejesinajeein. 32 Niritiin, ita
rai ereeuru baiha jetaote, Feseto rai:
“Raajenihane rucuheca satiin curuaanaaneein
nenaa- eenferadorone coina, aitoha caa cachane
colanete, jianena naaineeicha,” nae jetao *Rey*
Aquirifa, coberenadoro- Feseto rai.

27

Romau, Faboro letoaauruhane

1 Inae Italiau canacaanu letoanaa jerecuruhana
jaunte, casetecocuru coaraain raeraanu que
le laurii soondarooru- Eenferadoro raineein-
curuajaihuru rai cafitaan- Jorio neein curuajai
rai, leeochaauru caseteconeein nenacaauru
teeuruhane jiniichaain, rai Faboro netonai
teeure. 2 Nii jaunna, Andaramitio cofauhana
caje cucuana cuhane cuhin coriae nenaa- Asia

batane que nenacaauru neseeuru- cofauhanau
tiaain cunaa bote cuhane fauhin, nesaru rai
nihana jaun, cuhane fauhin cuhacaanu. Nii
janate, ecu neein, canacaanu corihaniha uhe-
Masedonia batane que nenaa Tesaloneca
cocoaicha Arisitaroco. 3 Nii cojoanoo, Sidoon
cofauhanau turuhin, cuu najaurihacaanune
janate, jataain Faboro belai, nii soondarooru
curuaanaa Jorio. Caseteconeein cuha Faboro
natiinte, bote caje iniin, belaichaauru rene
bedaeniha Faborone coarajeein, cuu rai
niicha latei teeuruhane coaraje, belaiha
cafitaan Jorio. 4 Nii Sidoon caje nesaruhina,
canacaanu que tacaain uha cujuanane jaun, nii
cujuana que acateraain, Chifere cobene jeloon
cuujihacaanu. 5 Nitohaneein cuhina, cucuana
jera jaoha cuhacaanu, Silisia batane auha jeloon.
Inae cucuana jera jaohina, Silisia, Paanfilia,
naaonjoainuri batane auhaniha situhin cuhin,
Lisia batane que nenaa neseu- Mira turuhacaanu.

6 Cuute, Alejaandiria caje unaa leinjiin bote
Italiau cuujenaa rue, nii soondarooru curuaanaa-
cafitaan. Nii cuhanete, canacaanu fauherate,
cuhane cuhacaanune coina. 7 Nitohaneeine,
araai janohin, jataain jeraaen cuujihacaanu. Nii
jaunna, necairichajeein turuhacaanu Nidoneein-
niicha curuaateeuri jeraniha. Nii jana, jaiti
canacaanu que tacaain uha cujuanane jaunna,
Cureta cobena nichaae nitinonohin, Salomoon-
neein acaauruhacha curuaatei cobene jeraniha
situha cuhacaanu. 8 Nitohaneeina, necairicha-
jeein cuhin, Cureta auhanihacha rauhijiriin cuu-
jueein, Laseaneein curuajaai nese rohan nenaa-

Caohatiin Cofauhanaineein curuajaihu turuha-
caanu.
9 Inae carajaa cuhacaanune jaunte, nii tono-
hana inae cujuana aina jelarona que turuhelala-
jihana jaun, luhante- cucuana cuhane amunaa,
banejeniha cujuanane jaun. Nii jaunte, acaauru
rai:
10 “Aonacuchena caa que erete, aonaquiche.
Jataaina banejelanaala, cana rai lunaa
curichaain, caa amunaane coitucuun. Baana
cauhacha nelanaalate, aihacachera. Saainte,
nii iicha amai rucuhele aina jiniquiin nitajiha
cureein, caa botera. Cana niha natiinte, onaa
nainichaachera,” naain niqui suujuatenajae
Faboro.
11 Nete, nii bote erora, nii bote curuanaa
cafitaan, naaonjoainunru, ereecha tonorae, nii
soondarooru curuaanaa- cafitaan, Faboro ere
tonoraelanaala. 12 Nii jaunte, caohachaojoaeniha
saneein, nii neeuruhane jaan cofauhanane
jaun, cuu neein cujuana aina jelarona bitoanaa
jerecurene. Nii jaunte, satiin lalajeein, leeocha
fauhana- nii jeelai Cureta cobena que nenaa-
Fenisiau cunaa jerecure, cuu cujuana aina
jelarona bitoaauruhane coina. Jelaite, enoto
soo jeloon neein, cana raoto nichajai que, cana
ajaabiji nichajai que naaonjoaain inanacae.

Cucuana cuhane niha cujuana tabaine

13 Nitohaneeinte, “Tonaje lanaala jecha
cuujuerichaanuhin,” naain nesaruhin
cuhacaanu, enoto soo jeloon neein ajaabiji
nichajai caje uha raujiaain aasaaeriin jouhaquiin-
cujuanane jaun. Nitohaneein cuhina, Cureta

auhaniha cuujihacaanu niqui. 14 Nete, nii baiha
neeoriin, enoto soo nichaae cuujueein cana
raotono nichajai que, enoto mitu dararo caje
uhe jataain mijieeinetiin cujuana. Niite, bote
que tacaain, richorocoae. 15 Nitohaneeinte,
richorocoaain, cuanaa jerichaanune jaan edacai
que, bote cuae nii cujuana, que tacaain macohi
auriteein, acatena nainenihacaanune jaun. Nii
jaunna, cuu canacaanu amanaa jerihane jaan
jeloon, canacaanu amaane coarajihacaanu.
16 Nitohaneein cuhina, leinjiin obena laaojoiri
Caaodaneein curuajai rohan situha cuhacaanu.
Ucuajai que saneein mijieeinetiin tacaeniha
cujuanane jaunna, jataain necairichaaoriin,
tijichaain canacaanuhacha amai- naluha botene
nichoteeuruhana jaan- bote laaojoiri inacaanu.
17 Nitohaneein mucuhin tararaain inaacaanune
baihate, cuu, inori que, nii cuhacaanune jaan
bote ichohacure, nunaane coina. Nitohaneeinte,
carene araraca- Sireteneein curuajai que
tacanaa coasichuruhane jaun, cujuana aina
amuuruhane jaan bela serichure, ocoai nichaae
cuaain, cujuana ainaacha cuujueeuruhane
coina. 18 Nii cojoanoo, jaiti mijieeinetiin
uha cujuanane jaunte, cucuana cuhane,
nii bote coneracuru jaonaa nunuheteeure.
19 Nitohaneeinte, nesarucuaanune nichata
jano cuhane, bela nujuaauru tabaauru, chaen
itolere nii nichotihacaanune que nelatelanaala
nenacaaurune majeein jaoore. 20 Nitoaneeine,
araai janohin enoto coaarilanaala, nii arasijie
nihanatiin coaarinihacaanu. Nechu jataain
nirijieein nesurocorihei rijijieein, bote nalaaene

amuneein sacuha fichafichanaane jaunne,
“Inae jecha ecu ohacaanune nitajerichaanuhin,”
naacaanu niqui.
21 Nitohaneein, araai janohin lenonelanaala
nihacaanune jaunte, satiin canacaanu cataaun
nichaauraain:
“Coaracuche cachaurute, quere tonorae-
lanaala, cuhacha nenaa richae, Cureta caje cana
uhaichelu. Colane chachu, cuu raotojoeein
nihacache. Colane, catohanai baaso que
siturihaacache. Nii colane, chaaelai que
siturihaacache. 22 Nijiaonriha joaereein, inara
suujua cuaaichene. Coatia leinjiinejeein orihaain
chunei cacha. Caa botete laaen, nitajiha
cureein. 23 Enene cojoanotiinte, canu rene, rai
cacha neein- letononeein nihanune rai, letono
anjera letoae- Cana Coaunera. 24 Canu acatiha
ecocohinte: ‘Coaa casihara, Faboro. Atiinte,
Romanocuru curuaanaa- eenferadoro acatiha
tururiquiincha. Ii corenihate, atiin onaa caje
nichotiha cuurureein saain nii ii aina bote cuhane
nenacaaurura.’ nae carai Cana Coaunera letono-
anjera. 25 Aihane jaun, cha que tonajelanaala,
joaenreein inara suujua cuaelanaala, caa
caitoonjoan esenetaachacuche. Nii aitoha
Cana Coaunera letono anjerane tocohanihate
cureein. Esinaete rauhijiriin aite. Canuna, esinae
rauhijirin aitohane coitucuhin esenetaun. 26 Nete
laen, leinjiin obena que tacaain baulenetoha caa
botene jana, cuu nerarichaacheeincha,” naain
bee Faboro.
27 Inae coroata semanaa nesarucuaanunena
janate, Ariaticoneein curuajai cucuana cuhane
cuujihacaanu, janotiin. Nii janate, dede catai

rijiu, cuu cajianeein bote amaa cujuanane jana,
inae cucuana auhaniha nichuuntaacaanune
que nainacure bote beraihurera- marinerooru.
28 Nitohaneeinte, inae coitucuuruhane jaun,
nucuhaano cojounacateein coaracuruhane
jana, nichatachoonca saota metorone rai
nucuaano. Nii caje cuujueein, coaiteen
nucuaano cojounacateein coaracuruhane janate,
coroatachoonca caaunsi metorone rai nucuaano.
29 Nii jaunte, ajeri que tacanaa coasia, bote
roeniha jenaain anajiin nenaa coata- aancla
nalaaure, cuu bote acateein, cuu mucuhane coina.
Nii nalaecuruhane nainihate, Cana Coaunera
bajaaebajaaecure, chajaain janohane coina.
30 Nii janate, bote macohiniha anajiin nenaa
coata- aanclaauru nalaera rijijieein, nii- naluha
botene nichoteeuruhana jaan- bote laaojoiri
faunaa nunuheteeure nii bote beraihurera-
marinerooru, nii bote caje sorooruhane coina.
31 Nii janate, coaranajaain, nii soondarooru
curuaanaa cafitaaun rai beein, nii soondarooru
raine maajeein beein:

“Berainajaeneeichenete, caa bote ratiriin
sorooruha acaauruhachane, nenereein
nichoteeichene jaanura,” nae Faboro.

32 Nii jaunte, acaauruhacha amaemajei bote
laaojoiri ichora saaujihure, nii soondarooru,
acauhanau naluhane coina.

33 Inae janonaa raite, satiin acaauru rai,
lenonecuruhane coina:

“Inae coroata semanaa, nirijieein caohachaain
lenonelanaala neein, situha cujuana aina
fichafichanaane cohaquichenera. 34 Aihana
jaun, chajaain chaaelainiji que lenonecuchete,

nii aina abaantaain nichotenaa nainequichene, nichoteeiche. Coatia nitajerihaain leinjiinejeein nihanatiin chunei couturiujicha," nae Faboro.

35 Niritohane baihate, satiin acatiha teein, faan teberiaain, nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nii faan tatuhin, beeunebeeuneein que lenone Faboro. 36 Nii jaunte, lenonena coaujueeurenihane baiha, inae satiin lenonecure. 37 Itolereneeina, coroata fasha caaunsi choonca saotaneein, nii bote cuhane nihacaanu. 38 Nitohaneeine jerenihacaanune jaun tiaaojoaain, nainaain lenonichaanune baiha, nii canacaaunu lenone tirico caute jaohacaanu cucuana cuhane, nesaracaa nii botene coina.

Cucuana cuhane naluha botene

39 Nii janate, inae janoe. Nete, "Caaelai caara," naain, nii atane coitucuurene nii bote beraihurera marinerooru. Nete atiin, cuu- cucuana auha leororo- carene siricha coaraain, cuu nii bote jauriaanaa coaucure niqui. 40 Nitohaneein, cuu jauriaanaa coacuhinte, nii bote laracaauruha acau cataaunna jaan anajiin nenaa coata- aanclaauru ichora saujiin ratirihure. Nitohaneein teeinte, bote cocoihacuru, roeneraaunu que nelateein nenaa cosi lecoaracaaure. Nii baihate, bote macohiniha nenaa bela tocoore. Nii jaunte, nii aina inae erojoeein cucuana auhania nichuuntae nii bote. 41 Nitohaneein cuhinte, nichuuntaain carene araraca rarohaqui choae, baulenetoha cue nii bote. Nii jaunte, caohatiin baulenetoha nii bote macohi nichajaine jaun, carene rarohaco choaae liquiinetiin, rurujuanacaje lanaala nedae nii

bote macohi. Nii jaunte, jataaen mijieineein
tacaa- fichafichanaana jaun, fichafichanaa
caaun, nefejeein, nichalunihaje bote roe nichajai.
42 Nii jaunte, nii caseteconeein cunacaauru
sohajeein jaonaa jerecure nii casetecocuru
beraihureraauru soondarooru, nabana joichohin
sorooruhane coataa. 43 Nete, caohate nii
soondarooru curaanaa cafitaan, Faboro coreniha,
nabana Faboro netonai sohin jaooruhane coataa.
Nitohaneein caohateeinte, joichona inaurera
letoae ichoaichania, acauhana naluhin cuhin,
atane que cohanaacuruhane coina. 44 Jana,
leeochaauru, acaauru caaijie cuuruha tabara
choaene jana, tabaauru leeochaauru netonoai
cuuruha nii- bote nichalunenaa jerooru choaaene
coina, letoanajae- nii cafitaan. Nitohaneeine,
satiin, leeinjiin obene que neraain, onaa caje
nichotihacaanu.

28

Malata cobena neraa Faborone

1 Satiin, obene que neraaina, Malataneein cu-
ruaaca nii obenene coitucuhacaanu. 2 Jelai co-
coaichacuru cachaaurute, jataain caohacha ne-
jeeuruhana jaun, saain canacaanu belaihure.
Nii janate, uheuheca elone jaun, jelarotohane
jaun, enuha codoriaain mocohin, iihane jana,
canacaanu cotihacure, nichaatihacaanune coina.
3 Nii janate, enuha cohi taojiaain raane jaun, usi
jana tihajiha Faborone jana, iihaniha usine jaun,
ajaano caaun sorohalaain, Faboro biji que tijile-
neein calae acano. 4 Nii Faboro biji que tijileneein
calaa acanone coaraainte: “Jerihanete, soserena

necaiha caa cachara. Cucuana cuhane naluhin,
onaa caje nichotihane jaunte, ichaohane jerene,
dedeeu nenaa- nii rucuherara," naaure Faboro
coarajeein, nii cuu nenacaauru cachacuru.
5 Nii janate, nii usi iihanei cataaun, nii acano
chatachataain siheitiin, cuu tonajelanaala nee
Faboro. 6 Nii jaunte, satiin, "Laraarichaain jecha,"
naain cuu, laraacane coarajeeure. Nii janate,
laracaene. "Luhecotariin jecha cora aonaain,
tocojoaain tacaain oreein," naainte niqui, cuu,
carajaain coarajeeuruhane jana, tonajeerinihane
jaun, suujua elonaain:
"Leeinjiin chosi necaihara," naaure Faboro que.
7 Nii nihacaanune jaan rohante ne nii obene
que nenacaauru coaara Fobirio neein curua-
jai cacha rai atane. Nii Fobiriote, canacaanu
belaain, canacaanu rae, rai loreri asaae. Nii
jaunne, cuu aina nihacaanu nichata janohin.
8 Nii janate, ajaa que jeraain ujuee caaun cu-
naiteein ecu niha nii Fobirio inacana jaun, rene
turuha cue Faboro. Rene turuhinte, coaraain
nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nichoae
biji merecaain, dadaain aonaane rijieeoritiin
inae nerautae. 9 Nii coitucuhinte, satiin uure
nii obene que nenacaauru leeochaauru cunait-
enacaauru. Nii jaunte, rautanaaca Faborone
jaun, nerautaacoaain caaure. 10 Nii jaunte,
satiin canacaanu belaihuruhane jaun, jelai caje
amuhacaanune coina, bote cuhane fauhacaa-
nune rai, cuujueein canacaanuhacha quiinenu
que- canacaanu achanojoaaure, itolere amunaa
rai nelatecuri teein.

Romau turuha Faborone

11 Nitohaneein, cuu nichata ateein nii
obeneu nihacaanune baihana, leinjiin bote-
Alejaandiria caje unaa- cuu cujuana aina
jelaronaa bitoha nenaa bote cuhane fauhin,
cuhacaanu. Nii botete, coujunacanu que nihane
coina, fafione neein, acaauru chosichurune
que Curiecocuruhacha tei- Castaro, Polosi,
naain curuajaihuru ecaantooru- coujunaca
amaerane, bote macohiniha teein. 12 Nitohaneein
cuhina, turuha cuhacaanu, Siracosa cofauhanau.
Cuuna nihacaanu nichata janohin. 13 Nii
cajena, nesaruhin cuujihacaanu, cucuana
auhaniha, rauhijiriin Rejioo turuhacaanune
coina. Nii cojoanoonte, cuujihacaanune
jana, canacaanu cunaja bote roe caje uhe,
raujiaan jouhaquiin cujuana. Nii cojoanoon
cojoanoonna, turuhacaanu Poteeolihu. 14 Cuuna,
Jesocurisito coreniha cana nejeraauru tabaauru
ruhacuhacaanu. Acaaurute, canacaanu
cotijiaain, cuu canacaanu chunaaure, le
semanaain acaauru aina nihacaanune coina.
Nirijieein inacuhe inacujueein cuujueeina,
tabiicha turuujihacaanu Romau. 15 Nitohaneein
cuhin, atane ichoae inacuhe inacujueein
cuujihacaanune coitucuuruha nii Romau
nenacaauru Jesocurisito coreniha cana
nejeraaurune jaunte, canacaanu que tacaa
uure, Apio rai Foro neseu tiaain. Nii jana,
leeochaaurute, Nichatajai Taberenaneein-
acaauruhacha curuaatei neseu canacaanu
cohacure. Nii cuu neeuruhane coaraainte,
coroajeein, Cana Coaunera bajae Faboro. Nii
ainate, raotojoeein suujua aonae Faboro. 16 Nii

jana, Romau turuhacaanune janate, jelai loreri asae teein, nirijieein caseteconeein, jianacoo teein, leinjiin soondaro que beraichaain, Faboro sirichuruhane coina jerecure.

Romau niha Faborone

17 Nitohaneein, nichata janojoeein turu baiha neeoriinte, nii Romau nenacaauru- naraaichuru Jorioocuru rai nelateein nenacaauru- jitariin coti-harate Faboro, acaauru rai irihane coina. Inae satiin turuhacoaain, netaojiaauruhane janate, acaauru rai:

"Caraichuru, chaelai janonaa bana cana Jorionichaachene que baasoneein irihaaunta. Niheichu, chaelai janonaa bana, cana inoaesi-huru ichao coacuhin baaso neein irihaaunta. Nii atiinte, Jerosaleeun cacoulurujueein, baaso ichara nihane rucuheraaunu que Romanocuruhacha cocoainanohi rai canu teeure Jorioocurura. 18 Nii janate, jitariin caohachanainejeein, cacaje bajaauruhane baiha, caihanenaa jerecure, neniha casohin cajaooruhane jaan- leranune jaun niquicha. 19 Nena, onaa caje nichotihanune jerecureniha nii cacouluruheraauru Jorioocurune jaun, canu rucuheca satiin- curuaanaa neein nenaa eenferadorone coina bajaaun, nii neniha caraaichuru coulurujihanune jaan lerane saijieeincha. 20 Nitohanihana jaunna, inara jitariin cotiharateeun, inara coaraain, inara rai irihanune coitucuhichene coinara. Cana Isaraelita nichaachene, canaacha cohajei esenetaanune corenihane, cau caa *cadena* que

cositenojoineein neeunra," naa acaauru rai
Faborone janate:

21 "Coatiha chaelai quirichanejeein letoaauruhi
Jodea caje canacaanu rai, ii que, 'Acate, naaon-
joaain que situhin nera.' Nii jaunna, ii berenaa
coitucuhenihacaanura. Niheichu, ucuajai caje
turunacaauru- cana araaichuru- Jorioocuru ni-
hanatiin, 'Acate, baaso ichaechajeein ne jetaora.'
naain, ii que ereeuruhita. 22 Nena laen, nii
le laurijieein- enanenaa Jorioocuru ichao beeine
jerichaanura. Tonaai ii, nii queta. Itolere sa-
cutaain, baasoneein nii que ereeuruhane coitu-
cuhacaanune jaunna, ii, coitucuhina jaun, nii
beeine aohana jerichaacaanura," naaure Romau
nenacaauru Joriocuru, Faboro rai.

23 Niritiinte, "Naaonjoaain cojoanonaa banana,
turuha urichaanuhin, nii que ereei canacaanu
raine, coitucuhacaanune coinara," naaure.
Nii jaunte, nii aitocuruhane cojoanonaa bana,
netaojiaaure arajii cachaauru, nii niha Faborone
jaan loreri asae. Nii jaunte, janone caje
coauneein, acaauru rai ereereje Faboro, Cana
Coaunera Cojoanonaa que, sonafaajeein. Nito-
haneeinte, Moisesa aitoonjoa quene maajeein,
chaen Cana Coaunera ere bera inoaesihuru
*profeta*curuhacha laenai, naaojoainunru aina
cuaain, acaauruhacha cohajei Mesihasineein
niha Jesosone esenetaauruhane coina, acaauru
que jererateein, acaauru rai beebeje. 24 Nii
ainate, tabaauru, nii aitoha Faborone esenetaain
tonoraaure. Jana, leeochaaurute, esenetana
jerecurene. 25 Nitohaneeinte, ita suujua
rijitojoenaa jerelanaala, mituhajeein caunaa

nunuheteeuruhane jaunte, acaauru rai:

"Esinaete, rauhijiriin nitohaneeichene coitucuhin, inara foerateeurera rai biha nere bera inoaesi Isaihasine coina, berateein:

26 'Caritiin benihu,
taa cachaauru rai:
Aonaquichene nihanatiin,
caohachaain aonaain,
coitucunaa naineriheeicheeinta.
27 Chaen,
nii coaraquichene nihanatiin,
coaranaa jeriheeicheeinta.'
naain berateein:
'Banejelanaala nauhacaa
acaauru suujuane jaunte,
raajenihane aonana jerecurene,
acaauru rai beraane nihanatiincha.
Niheichu,
acaauru notaracaae nihanatiin,
coana jerecuruhita.
Nii jaunte,
coitucunaa nainecurenera,
nabana nesoone caaun,
canu rene necohaleeuruhane,
acaauru rautaain nihanune coataara.'
naain rai nere bera inoaesi- Isaihasi que beratelu jetao, Cana Coaunera Suujuera.

28 Aonacuche. Caa acaihanejeein Cana Coaunera tenojoin jianacoon cana mitaeranu esenetana jerelanaala, aohana jereneeichene jaun, ena caje coauneein, Jorioniheichuru rai beebejiha cureeunicha. Acaaurute laen, aonaain esenetaain, tonoraa cuururreeincha," naa

Faborone jaunte, 29 nejesinajeein, mainajeein ita
cotaain cauha cuure Jorioocuru.
30 Nitohaneeinte, cuu itolereneein, coroata
ajaanacaain neelu Faboro, nasae nihane
coreniha coretejeein, niicha sirii loreri asae.
Nii jaunte, rene turuha cunacaaurunihane, cuu
ranajaque. 31 Nitohaneeinte, cuu tonajelanaala,
Cana Coaunera Cojoanonaa beebejeein, Cana
Curuaanaa Jesocurisito quene maajeein
ereerejenajaque, nii chunei rerohecaera colane.

Cana Coaunera Ere

New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Urarina

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Urarina [ura], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Urarina

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
b7ea44d4-3dbd-507b-9a19-256b56fe9b07